

Willis klar för IFK

SPORT. Igår blev det klart att målvakten **Willis Ochieng** ersätter **Antti Kuismala** i IFK Mariehamns mål. Kontraktet löper över tre år. Samtidigt fortsätter målvaktstränaren **Kari Niskala** ett år till och IFK:s ledning tror att detta kommer betyda mycket för Ochiengs utveckling.

SIDAN 26

Ålands skattetopp för 2006 i siffror

NYHETER. Hur mycket betalar Mariehamns rikaste i kommunalskatt? Vad räcker pengarna till?

Och hur gör de när de vill lyxa till livet lite extra? Hur ser guldanten ut för dem som har råd?

Inte direkt förvånande är guldanten väl-

digt anspråkslös för flera av dem som återfinns på skattetoppen år efter år. En gillar att leka med barnbarnen, en annan uppskattar att följa IFK Mariehamns framgångar i ligafotbollen, en tredje unnar sig en god middag någon gång. Visst är det enklare om man har pengar, säger en – men tillägger att lyckan

faktiskt inte håller till på bankkontot.

Det är alltså dags igen för årets skattetopp. Nytt för i år är att förmögenheterna saknas – lagen har ändrats så att förmögenhetsskatt inte längre behöver betalas och uppgifterna är alltså inte längre offentliga.

SIDORNA 11, 12, 13, 14, OCH 15

Dyster rapport om Eckerö reningsverk

NYHETER. Det är troligen järnet i den fällningskemi-kalie som används vid reningsverket i Eckerö Storby som gulfärgar det utgående vattnet. Doseringen är 5-7 gånger högre än den borde vara, konstaterar konsulten **Kåre Lagerquist** i sin detaljerade rapport. Rapporten är en dyster läsning.

SIDAN 17

Konsulten Kåre Lagerquist

Foto: JONAS EDSVIK

Ska må bra. Det är inte alltid bara livet på landet, säger Yvonne Mattsson och Tuija Danielsson, som nu förbereder jordbrukarkvinornas "Må-bra-dag".

Foto: KIKI ALBERIUS-FORSMAN

Bondfruar ska må bra

NYHETER. Nu arrangerar ÅPF för första gången en "Må-bra-dag" för kvinnor som bor på bondgårdar. Den äger rum den 10 november i Godby. Tanken är att kvinnorna ska få känna sig ompysslade och mingla bara ha det gott tillsammans.

SIDAN 22

Rösta på Jutta och Frida ikväll!

NÖJE. I kväll tävlar Mariehamnstjejerna **Jutta Stolt** och **Frida Johansson** i Lilla melodifestivalen. Det är första gången som Åland deltar i en tv-sänd schlagertävling. Nyans schlagerexpert **David Lindström** är på plats och har intervjuat tjejerna inför tävlingen. Han presenterar dessutom alla låtar som är med i Finlands uttagning. Tävlingen sänds i FST5.

SIDAN 17

Guiden som tar dig till litteraturens finrum

NÖJE. Nu är det dags att möta hösten med en bra bok och ett mysigt café. Det gäller att inta rätt pose. Att utstråla rätt image. Därför guidar Nyan dig i litteraturens finrum så att du inte snubblar eller går fel. Du får bland annat lära dig vilka kläder du ska ha på dig och vilka uttryck som är rätt att använda. Sedan är det bara att sätta sig på caféet.

SIDAN 18 OCH 19

Fick träffa presidenten. Efter sitt öppningstal minglade Tarja Halonen en stund med dem som kommit för att delta vid högtidligheten. Här är det Pia Nordberg och dottern Anna som får en pratstund med presidenten.

Foto: ANDREAS DIENERT

Öppnade lagtinget och träffade folk

NYHETER. I går tillträdde Ålands nyvalda lagting och det var det tredje gången som republikens president öppnade lagtinget. Intresset från allmänheten var stort.

I sitt tal avslöjade presidenten att hon förstått att en arbetsgrupp som utrikesministeriet tillsatt inom kort kommer att före-

slå förbättringar när det gäller landskapets rätt att föra talan i EG-domstolen.

– Det föreslås garantier för att landskapet ska få sin röst hörd i mål som gäller Åland.

Tarja Halonen säger till Nya Åland att presidenten bör vara på plats varje gång ett nytt lagting tillträder.

– Det är viktigt med ett bra samarbete mellan riket och Åland och att det blir ett positivt exempel för andra delar av världen.

I går utsåg lagtinget också en ny talmanstrio.

SIDAN 2 OCH 3

7 nyheter

Ett ljus för drogernas offer tände **Signe Järvenpää** och många andra på torget i går.

8 kultur

Projektledare **Anita Husell-Karlström** vill skapa möjligheter för bioverksamhet i skärgårdskommunerna.

20 kultur

Anders Wiklöf visar konst från Andersudde i en stor utställning i Helsingfors.

åland 24

Se president **Tarja Halonens** tal till det nya lagtinget på Åland 24.

Nu är det tillfälle att skaffa matta!

TILLFÄLLET

President Tarja Halonen öppnade lagtinget

Ökat EU-inflytande på

När presidenten Tarja Halonen öppnade lagtinget i går lyfte hon fram positiva delar i relationen mellan riket och Åland.

Han kunde också berätta att det är förslag på gång som kan ge Åland rätt att föra sin egen talan i EG-domstolen.

I går var det tredje gången som republikens president öppnade lagtinget och intresset från allmänheten var stort. Lagtingets läktare var väl fyllda när Halonen steg in i plenisalen i sällskap med landshövdingen **Peter Lindbäck**.

I sitt öppningstal exemplifierade Tarja Halonen sitt engagemang för Ålands självstyrelse genom att påminna om att hon inte lade in sitt veto mot lagen om att höga åländska tjänstemän inte skall få tjänstledigt för politiska uppdrag. Detta trots att Ålandsdelegationen och Högsta domstolen ansåg att lagtinget hade överträtt sina befogenheter.

– I mitt beslut framhävde jag Ålands ställning som självstyrelse. Jag anser att eventuella ändringar i rikslagens och lagtingets behörighet ska göras genom beslut om ändring av självstyrelselagen som fattas av riksdag och lagting.

Egen röst i EU

Hon berörde också bristen på inflytande i EU för Ålands del, och framhöll några ljuspunkter. Hon noterade att landskapsregeringen har kunnat framföra sina synpunkter på det nya fördragets innehåll och att lantrådet **Roger Nordlund** (c) för ett par veckor sedan deltog i Lissabon-mötet.

– Detta anser jag vara ett gott exempel på att man från rikets håll visar förståelse för Ålands deltagande i behandlingen av ärenden som är särskilt viktiga för landskapet.

I sitt tal avslöjade presidenten att hon förstått att en arbetsgrupp som utrikesministeriet tillsatt inom kort kommer att föreslå pragmatiska förbättringar när det gäller landskapets rätt att föra talan i EG-domstolen.

– Det föreslås garantier för att landskapet ska få sin röst hörd i mål som gäller Åland.

Berömmande Jansson

Till talman utnämndes i går **Gunnar Jansson** (lib). I sitt öppningstal hade han många vackra ord att säga om presidenten. Berömmet för hennes engagemang för åländskt inflytande sträcker sig ända till 1990 då Tarja Halonen i egenskap av justitieminister i en proposition föreslog en ny självstyrelselag för Åland.

– Under den långa och ganska mödosamma proces-

sen att skapa tredje generationens självstyrelsesystem för Åland engagerade ni er i flera olika egenskaper i processen.

Gunnar Jansson menade att Åland har Tarja Halonen att tacka för att landskapet är en part med en röst i självstyrelsesystemet, en röst man lyssnar till. Han berörde även inflytandet i EU och sa att presidentens markeringar i frågan var viktiga och välkomna.

Hård bevakning

I det fortsatta lagtingsarbetet hoppas Gunnar Jansson att tvisterna ska handla om sakfrågor, inte människor.

– Respekten för varandra

och för varandras åsikter bör vägleda vårt arbete.

Det viktiga är att lagtinget i sitt arbete tjänar befolkningen, sa Jansson i sitt tal. Slutligen riktade han sig till medierna.

– Den åländska medievärlden är dynamisk och mångfaldig. Televisionen gör antligen sitt intåg.

– Jag ser fram emot hårdbevakning och tillönskar er arbetsglädje.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

Foto: ANDREAS DIENERT

Tarja Halonen:

Presidenten bör allt

Efter lagtingets högtidliga öppnande fick Nya Åland en liten pratstund med republikens president Tarja Halonen.

Hon säger att det är viktigt för henne att besöka Ålands lagting för att belysa det positiva exempel som självstyrelsen är.

Det var i går tredje gången som Finlands president öpp-

nade lagtinget. Tarja Halonen säger till Nya Åland att presidenten bör vara på plats varje gång ett nytt lagting tillträder.

– Det är viktigt med ett bra samarbete mellan riket och Åland och att det blir ett positivt exempel för andra delar av världen. Det är bra att visa att autonomin fungerar, att det kan vara både och istället för antingen eller. Det är Åland

ett bra exempel på.

– Det är även min plikt och min rättighet att närvara när lagtinget öppnar, men så har det inte alltid varit.

Det finns också en annan anledning till att hon gärna reser hit.

– Jag tycker hemskt mycket om Åland.

Stoppad av vädret

Presidenten minns att hon

kommande

Presidenten anländer. Republikens president Tarja Halonen anlände till Mariehamn i går, lagom till gudstjänsten i St Görans kyrka klockan 13.00.

tid öppna lagtinget

inte kunde komma till Åland för att öppna lagtinget för fyra år sedan. Anledningen var att det på grund av väder tinte fanns fungerande transporter.

– Så kan det vara med skärgården.

På frågan om vad hon tror om Ålands möjligheter till ökat inflytande inom EU svarar hon svävande.

– Unionen är levande och

förändras hela tiden. Det finns olika slags EU och alla är en del av systemet.

Mamma och pappa

Presidenten kommenterar också Ålands diskussioner kring övertagande av skattebehörighet.

– Det kan vara både bättre och sämre för Åland. Det kan vara mindre bra när det är dåliga tider. Man måste

förstå att Åland inte är så hemskt stort.

Vid sin sida vid kaffeserveringen i lagtingshuset har Tarja Halonen nya talmanen **Gunnar Jansson** (lib) och de berättar lite stolt att det är de som är mamma och pappa till Ålands självstyrelsesystem som det ser ut i dag.

ANDERS SIMS

Ny trio. Tills vidare fungerar Gun Carlson (c) som första vice talman, Gunnar Jansson (lib) som talman och Gun-Mari Lindholm (ob) som andra vice talman. Här går de längst fram i ledet av lagtingsledamöter på väg till gårdagens gudstjänst. Foto: ANDREAS DIENERT

Nya talmanstrion tog täten

Det nya lagtingets första plenium hölls klockan 12.00 i går. Den avgående talmanen **Barbro Sundback** (s) förde ordet eftersom hon är den ledamot som suttit längst i lagtinget. På dagordningen stod val av talman och vice talman.

Till talman valdes **Gunnar Jansson** (lib). Han fick 18 röster, **Viveka Eriksson** (lib) fick en och 11 röster var blanka.

Till första vice talman valdes **Gun Carlson** (c). Hon fick 18 röster och **Gun-Mari Lindholm** (ob) 12.

Lindholm valdes istället till andra vice talman, näst intill enhälligt. 29 av de 30 ledamöterna röstade på henne, medan en röstade blankt.

– Ett riktigt Kekkonen-val, kommenterade Barbro Sundback.

Efter talmansvalet promenerade lagtingsledamöterna till St Görans kyrka där kontraktsprosten **Mårten Andersson** höll gudstjänst.

Efter regeringsbildningen kommer högst sannolikt en ny talman och nya vice talman att utses. Enligt förhandstipsen är det lantrådet **Roger Nordlund** (c) som ska få talmansposten. (as)

Omtumlade nya ledamöter

I det nyttillträdda lagtinget är fyra ledamöter helt nya. I går satte sig **Roger Slotte** (c), **Torsten Sundblom** (lib), **Harry Jansson** (Åf) och **Mika Nordberg** (ob) i plenisalen som lagtingsledamöter för första gången.

Både Harry Jansson och Torsten Sundblom säger att det är omtumlande att byta arbete med så kort varsel. Jansson ska dock vara kvar som kommundirektör i Jomala på deltid ytterligare en tid.

Mika Nordberg säger efter lagtingets öppningshögtidlighet att han nu börjar förstå vad innebörden av det han har gett sig in på.

– Jag tror att det kommer att bli lärorikt och givande.

Du är ju helt ny i politiska sammanhang. Är det inte skrämmande ta plats i lagtinget?

Helt nya. Roger Slotte (c), Torsten Sundblom (lib), Harry Jansson (Åf) och Mika Nordberg (ob) hade i går sin första dag som lagtingsledamöter. Foto: ANDREAS DIENERT

– Jag är inte rädd för så mycket.

Roger Slotte tycker att det känns högtidligt när lagtinget

öppnas och ser fem emot att få börja arbeta.

– Arbetet i utskotten kommer att vara det viktigaste. (as)

Blir Alandicas puts möjlig?

Mögelritt. Återigen berättar byggarna av kultur- och kongresshuset Alandica hur byggnaden ska klara sig undan mögel. I dag får vi veta att träreglar saknas i väg-garna. Därför finns inget som kan ruttna där. Och när putsen läggs på ska man jobba under plast.

Foto: JONAS EDSVIK

Blir det samma puts på Alandica som på husen i Hammarby sjöstad? I så fall ligger vi riktigt risigt till, menar en läsare.
Putsen är kanske den-samma, men på Alandica finns inga träreglar.

Nyligen besvarade överinspek-tör **Göran Franzén** frågan om inte isoleringen vid bygget av kultur- och kongresshuset Alan-dica blir blöt och småningom möjlig av det myckna regnan-det de senaste dagarna.
Han hyste ingen oro i saken och förklarade hur väggarna byggs upp.
Då vaknade ytterligare en fråga hos ett par av våra läsare:
– Om putsen är densamma

som i Hammarby sjöstad kan felet komma i dagen om tio år och kosta massor!.

Inga träreglar
Sven-Erik Silvander som är konstruktör och kontrollant vid Alandica – det var också han som byggde bibliotekshu-set – kommenterar:
– Jag känner inte i detalj till Hammarby sjöstad, men miss-tänker att de använt träreglar där. Hos oss finns inget orga-niskt material som kan börja ruttna.
Isoleringen utgörs av en speciell sort av mineralull. Utanpå det sätts ett nät och sedan tre lager putsning, eller rappning som det också kall-las. Rappningen blir ungefär

två cm tjock. Putstillverkaren har
– Helst skulle jag sätta put-sen på tegel och allra helst skulle jag göra det här på vå-ren så man slipper ha allt det blöta och fuktiga i luften, fort-sätter **Sven-Erik Silvander**. Men så här gör man sedan i alla fall tio år tillbaka.
Är det en chansning att inte ha plast på i dag?
– Det vet jag inte. Vi måste lita på entreprenörer och till-verkare. Vi ska komma ihåg att det inte är någon vanlig mineralull, fast det ser så ut, och den dagen när putsningen läggs på ska isoleringen vara torr. Det lär bli framåt vår-vintern. Då jobbar man också under plast.

Silvander låter förstå att hu-set nog blir bra, bara man får lite arbetsro emellanåt.
– Det är lätt att måla fan på väggen i sådan här lägen. Speciellt allmänheten gör det. Det breda allmänheten är ju specialist på allt
Fel byggmetod
Ur Dagens Nyheter den 28 maj i år citerar vi följande:
”Det tickar en mögelbomb bakom många av landets ny-byggda husfasader. Byggnader i riskzonen är 95 procent av alla hus med putsfasader byggda under den senaste tio-årsperioden. Den som varnar för riskerna är en av landets ledande byggexperter.
– Problemet är mycket,

mycket större än vad vi trott. I stort är alla typer av hus med putsade fasader drabbade. Vi uppmanar nu branschen att tänka om, säger **Ingemar Samuelson**, adjungerad pro-fessor på Sveriges tekniska forskningsinstitut (SP).
– Det är byggmetoden som är fel. Byggmetoden kom från Tyskland och gällde isolering av stenhus. På lättbetonghus fungerar det. Man får ett tätt och energisnålt hus. Men hu-sen som nu byggs i Sverige är välisolerade hus med träreg-lar, säger **Ingemar Samuels-son**. Och då blir metoden fel.”

KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Biblioteksbygge blir dyrare

JOMALA. 380.000 euro. Det är det nya, och betydligt högre, priset för om och tillbyggnaden av biblioteket i Vikingaåsens skola.

Enligt de ursprungliga pla-nerna skulle om- och till-byggnaden av Jomalas bib-liotek kosta 240.000 euro, men nu ser prislappen ut att växa med 140.000 euro.
I måndags beslutade kom-munstyrelsen att föreslå för fullmäktige att projektet ska få kosta 380.000 euro. För kommunen blir det en kost-nad på drygt 200.000, resten räknar man med att finan-siera med landskapsandelar.
Kommunstyrelsen konsta-terar att det tidigare kost-nadstaket på 240.000 euro inte kan vara kvar om man inte förändrar projektets helhet. Bara byggentrepren-naden uppgår till 290.000 euro.
Ombyggnaden omfattar 68 kvadratmeter av bibliotekets nuvarande utrymmen och

Trångt i biblioteket. Kök, matvrå, kontor, arbetsplats på 12 kvadratmeter. Så såg det ut när Nya Åland besökte Jomala bibliotek för två år sedan. Till vänster bibliotekarie Gunilla Jansson och till höger vikarien Malin Ölund. Snart ska det bli större svängrum på biblioteket, om kommunstyrelsen får som den vill.

Foto: ERKKI SANTAMALA

tillbyggnaden omfattar 100 kvm.
Kommittén bakom pro-jektet betonar att syftet med om- och tillbyggnaden är att, förutom att ge kommuninvå-

narna ett fint bibliotek, ska-pa en arbetarskyddsmässigt godkänd arbetsplats.

ANDERS SIMS

Här skall gc-tunnel grävas

Varför har inte hela Lem-landsvägen i Hindersböle fått ny asfalt, frågar sig säkert en och annan bilist efter nyasfalteringen på sträckan den senaste veckan.
En del av sträckan har lämnats kvar med den gamla spruckna asfalten.

Svaret är att landskapets trafik-avdelning redan i vinter skall låta bygga en tunnel här för gång- och cykelbanan. Som det är nu måste både skolbarn och andra ta sig över den livligt trafikerade Lemlandsvägen för att komma till busshållplatserna, och likadant på sommaren till badplatsen vid Nabben.
Cyklister och fotgängare som vill ta gc-vägen till stan genom naturområdet söder om vägen, istället för att ta sig runt via Rökerirondellen, måste också korsa Lemlandsvägen.

Blir säkrare

Med den nya tunneln skall det bli säkrare att röra sig i områ-det för den lätta trafiken. Tun-

Foto: ERKKI SANTAMALA

neln byggs mitt emellan de nu-varande busshållplatserna. De nuvarande busshållplatserna dras in och en ny byggs på var sida om vägen invid tunneln.
– Tunnelbygget skall bjudas ut efter en månad, med tur startar bygget ännu i år, an-nars i januari, säger vägingen-jör **Stig Jansson**.
Under tiden med tunnel-bygget leds trafiken på en om-fartsväg söder om nuvarande vägsträckningen.
– Den beläggning vi lagt nu är mera en utjämningsmassa, när sedan tunneln är byggd lägger vi i sommar en ny yta på alltihopa.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax

Turku Air vill köpa två flygplan

■Flygbolaget **Turku Air** som trafikera ruten mellan Åbo Mariehamn med fyra småplan planerar att köpa två nya flyg-plan för tre miljoner euro.
– Om köpet går i lås tar det sedan ytterligare tre månader innan trafiken med dem kan vara i gång, säger vd **Timo Leino**.
Bolaget transporterar can-cerpatienter mellan Åland och Åbo. Fram till i våras kör-de bolaget också åt Posten på Åland.
De nya flygplanen kan ta tolv passagerare mot nuva-rande sju.
Investeringen är stor för det lilla företaget, men **Timo Leino** tror att man ska klara det då passagerarantalet på senaste tid växt markant.
I nuläget kostar det 360 euro att flyga tur och retur Åbo Mariehamn.
– Det är ett högt pris, med-ger **Timo Leino**, men det är enda sättet att hålla igång verksamheten eftersom **Turku Air** inte lever på stöd. (ka-f)

Driften av golf-banan bordlades

■Näringsministern **Jörgen Strand** (fs) skulle i går fatta beslut om upphandlingen av driften av den planerade golf-banan i Godby/Ämnäs.
Han valde dock att föra över ärendet till plenum så att hela landskapsregeringen är med och fattar beslutet. Ärendet tas upp igen på tisdag. (as)

Alandia Tak en del av Icopal gruppen

■Icopal Katto oy har förvärvat det åländska takentreprenadfö-retaget **Alandia Taks**. Företa-get, som har specialiserat sig på tätskiktentreprenad, fortsätter sin verksamhet efter ägarbytet med namnet **Icopal Alandia Tak**, meddelas pressen.
– Genom förvärvet växer Ico-pals, entreprenadverksamhet till Åland, vilket passar väl våra mål för tillväxt, berättar **Harri Vuorisalo**, verkställande direk-tör för **Icopal oy**.
De tidigare ägarna **Sirkka** och **Seppo Jalava**, som nu går i pension, ville se en bekant aktör som fortsätter verksamheten.
Alandia Tak som grundades år 1980 är Ålands största taken-treprenadföretag. Dess omsätt-ning var år 2006 cirka 450.000 euro.
Ett bevis av den goda kvali-tén i **Alandia Taks** verksamhet är hedersomnämmandet i Tak-förbundets (Kattoliitto ry) riks-omfattande taktävling år 1999. (ka-f)

Brandlarm på lagerhotell

■Automatiskt brandalarm utlöstes på måndagens ef-termiddag vid lagerhotellet i Hammarland. Ingen brand fö-rekom och orsaken varför en rökdetektor utlöstes är okänd.
Hammarlands FBK samt Götby FBK kom till plats och återställde larmet. (ka-f)

■**Admeri** heter företaget som **Anna-Lena Sophie Lang-els** har registrerat för arbete i reklambranschen och försälj-ning av produkter. Hemort för företaget är Mariehamn.

Färöarnas ansökan röstades ned

Nordiska rådet röstade i går mot att Färöarnas ansökan om självständigt medlemskap ska behandlas.

Ska man göra ändringar av Helsingforsavtalet måste alla länder vara överens. I går ställde sig bara Danmark och Island bakom Färöarnas förslag. Rösterna föll 37 mot Färöarnas initiativ, 20 för och 2 avstod från att rösta.

Hettade till

Debatten hettade till ordentligt när isländska **Kolbrún Halldórsdóttir** riktade stark kritik gentemot Sverige, Norge och Finland.

– Varför är man så ovilliga att revidera Helsingforsavtalet? Varför ska inte Åland och Färöarna själva få medverka till beslut inom de områden som man har egen behörighet, frågade hon ländernas regeringsrepresentanter.

Svenskt motstånd

Från svensk sida tar man upp den juridiska aspekten.

– Vi har ett avtal som är ett traktat. De som är fullvärdiga medlemmar är de självstyrande länderna. Åland, Färöarna och Gotland hör inte dit. Jag ser inte att det missgynnar de självstyrande områdena. Genom Ålandstraktatet kommer ni ju att vara med i det mesta som rör Nordiska rådets områden, säger **Kent Olsson** (m).

Maktbalans rubbas

Frågan har blivit något av en het potatis i NR. De länder som röstar mot förslaget anklagas, om än inte rakt ut, att göra det av rädsla för en rubbning av maktbalansen.

Vilken betydelse har det faktum att Danmark plötsligt skulle få tre röster om Grönland och Färöarna skulle bli självständiga medlemmar i rådet?

– Vi tycker inte att det finns någon anledning till att Danmark, som är ett litet land, ska ha tre röster, medger Kent Olsson.

Den färöiske samarbetsministern **Jógvan á Lakjuni** säger att han delvis har förståelse för argumentet.

– Men Danmark och Färöarna har olika synpunkter i många frågor.

Ragnar Erlandsson (c) tror att de självstyrande områdena i framtiden kan komma att lämna in en gemensam ansökan om

Ger inte upp. Den färöiske samarbetsministern Jógvan á Lakjuni ser gärna att Färöarna får egen behörighet i Nordiska rådet.

Foto: ANNIKA KULLMAN

Erlandsson tog avsked

■ **Ragnar Erlandsson** (c) talade i går inför Nordiska rådet för sista gången. Hans avslutande kommentar väckte munterhet i församlingen och applåder från ledaren för Norges kristdemokrater **Dagfinn Høybråten**.

– Nu avslutar jag det nordiska för att nedstiga till det jordiska.

NYA ÅLAND I OSLO

TEXT & FOTO: ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

att bli självständiga medlemmar.

– De självstyrande områdena borde ha gått ihop tidigare men Färöarna rusade före.

Jógvan á Lakjuni lyser upp när han får höra förslaget.

– Det är en god idé.

Det visar sig att Färöarna, trots dagens motgång, långt ifrån har gett upp sin kamp.

– Vi kommer att arbeta vidare.

Positiva reaktioner på åländsk motion

Åland har lämnat in två motioner, en på parlamentsnivå och en på ministernivå, om att ändra stadgarna för Nordiska rådets litteraturpris.

I dag består bedömningskommittén för priset av tio ordinarie medlemmar, två från vardera Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Färöarna och Grönland har också rätt att delta i nomineringsprocessen, en

möjlighet som Åland saknar. Motiveringen är att landskapet har svenska som språk och därför ingår i det svenska språkområdet i Finland.

Ragnar Erlandsson (c) hoppas att ett beslut ska komma till stånd vid nästa års session.

– Reaktionerna i kulturutskottet har varit positiva.

I sitt förslag skriver **Erlandsson** och **Raija-Liisa Eklöw** (lib) bland annat:

”Ett skönlitterärt verk är en helhet som består av många fler egenskaper än det språk som verket är författat på. Litteraturen påverkas av berättartraditioner och avspeglar specifika och egenartade kulturella och andra samhälleliga omständigheter i författarens omgivning, där författarens nationella hemvist och hembygd kan ha stor betydelse.” (ak)

till en vändpunkt efter vilken irreversibla processer sätts igång som är omöjliga att stoppa, konstaterade man i ett gemensamt uttalande.

Enligt den senaste forskningen på området har utbredningen av isen det senaste året nått sin lägsta nivå sedan satellitmätningarna började 1979.

Om två år hålls FN:s klimatmöte i Köpenhamn. Där ska världens länder försöka enas om ett globalt klimat-

avtal efter att Kyotoavtalet går ut 2012 och ministrarna diskuterade gemensamma nordiska initiativ inför mötet. Från Åland deltog **Harriet Lindeman** (fs).

Man beslutade också att de nordiska länderna ska betala 75 miljoner danska kronor till nordiska miljöutvecklingsfonden åren 2008-2010. Fonden finansierar miljöprojekt i de nordiska närområdena, främst i Ukraina och nordvästra Ryssland. (ak)

Tallinks Galaxy till Åbo-rutten

Får svensk flagg inför ruttbytet

I vår byts Tallink Siljas bilfärja Festival ut mot Galaxy på rutten Åbo – Åland – Stockholm. Men än finns inte beslut om var det nybygge sätts in som nu byggs på Aker Yards i Helsingfors.

Det säger Tallink Gruppens vd **Enn Pant** till tidningen Turun Sanomat.

Han berättar också att Galaxy kommer att gå under svensk flagg i trafiken på Stockholm, eftersom det enligt honom har varit enklast att förhandla med det svenska sjöfacket.

Galaxy, som är byggd 2006 för Tallink, ser inte ut som Siljas färja och kommer av allt att döma inte heller att målas om för att

smälta in. Galaxy är i dag målad med moln på överbyggnaden och djurfigurer på sidorna.

Från rederiets sida konstaterar man att färjan med sina nästan tusen hytter är för stor för rutten Helsingfors – Tallinn. Däremot passar den bra som partner till Silja Europa på Åbo – Stockholm.

Ett nytt fartyg byggs som bäst på Aker Yards varv i Helsingfors. Det skall bli klart i vår, men det är litet osäkert när. Viking Lines nybygge på samma varv är nämligen litet försenat, vilket påverkar tidtabellen för Tallink. Var det fartyget skall sättas in vet eller säger man inte nu.

Enn Pant berättar för Turun Sanomat också att det inte nu blir någon ersättare för Sea

Winds tågfärja Sky Wind, på rutten via Långnäs till Sverige. Fartyget såldes och man hade ett nytt på gång, men den affären gick om intet. Om det finns efterfrågan så skaffar man ett nytt fartyg, men just nu verkar det inte finns efterfrågan, säger Pant.

Konkurrens

Viking Line har kommit med siffror på att man tagit marknadsandelar av Tallink. Pant säger inte emot, men tror för egen del att Silja Line går framåt när rederiet inte längre är i händerna på ett bermudabolag.

Att Viking Line sätter in ett nytt fartyg på Helsingfors – Tallinn påverkar enligt Enn Pant inte Tallink. Däremot kan han

Bemålad. Tallinks Galaxy kommer inte att målas om innan färjan sätts in på rutten Åbo – Åland – Stockholm någon gång i vår.

Foto: Tallink

tänka sig att det går sämre för de små rederierna när Tallink och Viking har nybyggen på rutten.

Pant noterar i sammanhanget att passagerarsiffrorna på Åbo-rutten inte har ökat på en tid. Där tror han det blir en ändring när Galaxy sätts in som nytt fartyg.

– Jag tror inte Galaxy tar passagerare av vår konkurrent. Istället tror jag att folk börjar resa mera så att passagerarsiffrorna åter stiger, säger Pant till Turun Sanomat.

HARRIET TUOMINEN
harriet.tuominen@nyan.ax
tfn 528 464

Kapellskärsväg får mitträcken

■ Liv skall räddas på Kapellskärsvägen, det har vägverket i Sverige beslutat. Och dessa liv räddas genom att hela sträckan görs om till 2+1-väg.

Till hösten 2009 skall hela vägsträckan få ett mitträcke och vägen blir växelvis två och enfilig., uppger Norrtälje tidning.

Just nu byggs vägen om mellan Görlakorsningen och Vretakorsningen men utan mitträcken, eftersom en dagvattenledning skall läggas ner vid delar av vägen våren 2009. Nu får den här vägsträckan räfflad mittlinje så att det märks om man överskrider den.

Men om två år skall Kapellskärsvägen vara säkrare. Mitträcken minskar olyckorna med svårt skadade med 70 procent och dödsolyckorna med 80 procent har det visat sig. (uw)

Ingen kom till miljömöten

■ Två miniseminarier för skärgårdsföretagare, jordbrukare och fiskodlare arrangerades i veckan i Vårdö och Föglö. Meningen var att närmare presentera Miljöguiden, som gavs ut av Ålands teknologisentrum i våras. Teknologisentrum stod också som arrangör för seminarierna som är ett led i ett EU interreg-projekt.

Men inte en enda deltagare dök upp!

– Det kändes lite lustigt, säger **Henrik Beckman**, som var utsedd till presentatör. Meningen var att diskutera miljön ur företagarsynpunkt. Det intresserar tydligen inte tillräckligt, inte i den här formen.

Med sig hade han **Mattis Bergqvist**, som driver ett miljöföretag i Stockholm.

– Semarierna hade bara utannonserats i lokaltidningarna. Kanske hade det också behövt gå ut personliga kallelser, säger Beckman. (ka-f)

Brändö vill hitta bra Medis-lösning

■ **BRÄNDÖ.** Kommunstyrelsen ska nu skriva till Mariehamns stad för att hitta nya lösningar på hur kursverksamheten vid Medborgarinstitutet ska organiseras och finansieras. Många Brändöbor är missnöjda med hur Medis fungerar i kommunen.

I brevet föreslås att samtliga kommuner och staden samlas för att diskutera situationen och försöka hitta lösningar. (ka-f)

Diskmaskin fattade eld

■ Vid halvtid tiden på tisdagen kallades Räddningsverket till Hälsans hus på Norragatan i Mariehamn, alltså före detta Hälsocentralen. En ledning i en diskmaskin hade gått sönder och orsakat en del rökutveckling. (ka-f)

■ **Snatteri.** En registreringskylt till en bil har tillgripits i Mariehamn. Polisen utreder.

Maj-Len Lindholm
Epost: majlen.lindholm@nyan.ax
Telefon: 528 449

Vi firar

1-15 år

Sofia Mattsson (till höger) i Jomala Kalmarnäs fyller 7 år i dag, den 2 november. Grattiskramar från hela familjen, mamma, Dan, Andreas och Linda, Bellis. **Amanda Gustafsson** (till vänster) i Saltvik Timmerstrand, fyller 7 år på tisdag, den 7 november. Bamse-kompiskramar från Sofia.

Ann-Marie Bäcklund i Finström fyller 7 år i dag, den 2 november. Hon gratuleras av pappa.

Ida Helin i Föglö Nötö fyller 7 år i morgon, lördagen den 3 november. Hon får grattishälsningar från mamma och pappa, Carolina, Jonas, mormor, morfar och gammelmormor.

Ted Henriksson i Lemland Söderby fyller 9 år på söndag, den 4 november. Kusineerna Samuel och Rebecca gratulerar.

Casper Danielsson i Jomala Möckelby fyller 5 år i dag, den 2 november. Han gratuleras av mamma, pappa, Kevin och mormor.

ÖVRIGT

Välkomna

till en stund omkring

Bibeln

Röda korsgården
söndagar kl 19
i september och oktober

Alla är välkomna!
Tag gärna bibeln med er.

Gratulerar 50 år

KENNETH NYGÅRD

Namn: Kenneth Göran Johannes Nygård.

Född: den 3 november 1957 i Åbo.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: lagman.

Födelsedagen: firas inte. Jubilaren är bortrest.

S:t Görans kyrka får ny mässshake

■ I St:Görans kyrka i Mariehamn tas en ny vit mässshake i bruk under högmässan på All helgons dag.

Den nya mässshaken är designad och tillverkad av **Margit Holmberg**. Vid gudstjänstens slut presenteras den för den närvarande församlingen.

■ **Filosofie** doktorsexamen inom humanistiska fakulteten vid Åbo Akademi har avlagts av **Ulrika Gustafsson**, Mariehamn.

Alla helgon finns inte i kalendern

Varför måste vi gå till våra käras gravar när det är så mörkt och kallt? Skulle det inte vara bättre att fira alla helgons dag och tänka på det eviga paradiset under våren när vitsip-porna blommar och fåglarna sjunger?

Så kan man tycka. Men vårens fåg-ring varar bara en kort tid, ibland inte ens till midsommar. Den eviga salighe-ten däremot är livets kulmen inför vilken alla jordiska bilder bleknar.

Under träden på Lemböte lägergård satt några flickor en gång före konfirma-tionen och sjöng: "I himmelen, i himme-len, där Herren Gud själv bor, förväntar oss all glädje än och salighet så stor." När livet är som skönast är det ju en föraning av himlen, förklarade de.

En solig dag när jag satt på stranden i Kumlinge och såg ut över holmarna upplevde jag att landskapet fick ett lyster som gav mej känslan att jag var i himlen.

Andra har berättat att de haft en liknande upplevelse när de lyssnat på Oskar Lindbergs fäbodpsalm, eller på Messiaens Kvartett vid tidens slut, som första gången uppfördes för 5.000 fångar i ett läger, där många kände att de mitt i eländet befann sej i paradiset.

Det upplevde också den förste krist-ne martyren Stefanus då han, medan stenarna ven i luften, såg himlen öppen. Detta leder tankarna till det ursprung-liga firningsämnet på alla helgons dag.

Men alla helgon har inte varit marty-rer och alla har inte fått plats i vår alma-

nacka, som från början var en helgonka-lender. Helgonen eller "de heliga" är i bibeln en beteckning på de kristna.

De var inga övermänskor eller super-hjältar, utan väl medvetna om sina fel och brister. Därför vände de sej med bön om förbarmande till Den som är Kärleken.

Bland helgonen finns miljoner vanliga människor representerande olika tider,

yrken, raser och nationaliteter men som haft ett gemensamt, att de genom sitt liv har inspirerat tusenden till medkänsla, engagemang och hopp.

Vi har säkert alla personlig anknytning till några - döda eller levande - som hjälpt oss själva och andra att bli goda medmänskor. Dem får vi tacka Gud för.

STEFAN SNELLMAN

tusen tecken

Så kommer dagen då jag besöker kyrko-gården. Går med mitt otända ljus i handen. Jag som hällde ut skölj-vattnet.

Jag som åkte på cy-kelstyrets barnsits från Granboda till Björby.

Jag som satt i nätkor-gen ner till Lumparsund. Jag som i min barnsliga ilska rymde till mormor och morfar.

Vad långsamt vägen bär till gravstenen.

Jag stannar, står stilla, läser namnen, årtalen, namn jag sagt, tänkt. Jag vet att de burit, sett, sagt mig.

Jag sätter mig på huk, placerar ljuset invid stenfoten, tänder lågan och skenet lyser upp mitt ansikte, lyser över alla gränser och genom alla mina rum. Där i de rum-men sitter de. Ler och ser på mig. Jag ler tillbaka.

Innan jag går säger jag orden mormor lärt mig: Gud som haver barnen kär se till mig som liten är.

Det räcker. Det är alla helgon dags kväll.

I morgon delar vi natt-vardsbord. Jag på denna sida om tiden. De på den andra. Det är inte mer än det. Det är så man håller ihop. Sig själv. Världen. Kärleken.

Det är livsnödvändigt.

Kent Danielsson
kent.danielsson@mac.com

En flicka kom till världen den 28 oktober kl 09.11. Hon var 45 cm lång och vägde 2.930 gram. Nyblivna föräldrar är **Mikael Sundberg** och **Camilla Eriksson**. Familjen bor i Jomala Kalmarnäs.

Foto: JONAS EDSVIK

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Ferrol 6.11, Chatham 10.11, El Ferrol 13.11.

Birka Exporter: Gävle 2.11, Terneuzen 7.11, Antwerpen 8.11, Fredrikshamn 12.11.

Birka Transporter: Fredrikshamn 5.11, Gävle 6.11, Terneuzen 11.11, Chatham/Har-wich 12.11.

Birka Shipper: Terneuzen 4.11, Flushing 5.11, Paldiski 8.11, Gävle 9.11, Terneuzen 14.11.

Birka Carrier: Bilbao 6.11, Antwerpen 9.11, Helsingfors 12.11.

Birka Express: Antwerpen 2.11, Helsingfors 5.11, Hangö 6.11, Kotka 7.11, Bilbao 13.11.

Birka Trader: Hull 5.11, Raumo 8.11.

Godby Shipping

Link Star: Holmsund 1.11, Dublin 8.11,

Holmsund 15.11, Luleå 17.11, Dublin 24.11, Holmsund, 2.12, Sundsvall 5.12, Dublin 11.12, Holmsund 18.12.

Midas: St Petersburg 2.11, Lübeck 5.11, St Petersburg 9.11, Lübeck 12.11, St Peters-burg 16.11, Lübeck 19.11, St Petersburg 23.11, Lübeck 26.11, St Petersburg 30.11, Lübeck 3.12.

Mimer: Rouen 6.11, Amsterdam 8.11, Bre-merhaven 9.11, Fredrikshamn 12.11, Raumo 15.11, Rouen 20.11, Amsterdam 22.11, Bremerhaven 23.11, Fredrikshamn 27.11.

Miranda: Ferrol 6.11, Santander 7.11, Zeebrugge 9.11, Helsingfors 12.11, Fredrikshamn 13.11, Raumo 14.11, San-tander 20.11, Zeebrugge 23.11, Helsingfors 26.11, Fredrikshamn 27.11.

Misana: Zeebrugge 2.11, Helsingfors 5.11, Fredrikshamn 6.11, Raumo 7.11, Ferrol 13.11, Santander 14.11, Zeebrugge 16.11,

Helsingfors 19.11, Fredrikshamn 20.11, Raumo 21.11, Santander 27.11.

Mistral: Bremerhaven 2.11, Fredrikshamn 5.11, Raumo 7.11, Rouen 13.11, Amsterdam 15.11, Bremerhaven 16.11, Fredrikshamn 19.11, Raumo 21.11, Rouen 27.11.

Gustaf Erikson

Tingö: Rotterdam 5-7.11, Raahe 12-14.11.

Green Selje: Teneriffa 8-9.11, St Petersburg 18-23.11.

Finnoak: Köpenhamn 1.11, Oslo 2.11, Halm-stad 3.11, Malmö 3.11, Helsingfors 5-6.11.

Josefine: Norrköping 5.11.

Nathalie: Rauma 6.11.

Amore: Drammen 5.11.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Gdynia 4.11.

Auto Bay: Vissingen 5.11.

Auto Bank: Portbury 4.11.

Belgard: Boston 8.11.

Borden: Hangö 5.11.

Bravaden: Esbjerg 5.11.

Estraden: Paldiski 7.11.

Klenoden: Mäntyluoto 6.11.

Magnolia: Raumo 6.11.

Najaden: Amsterdam 5.11.

Nedgard: Vasa 6.11.

Nordgard: Norrköping 5.11.

Norking: i trafik Rotterdam/Teesport.

Norqueen: i trafik Rotterdam/Teesport.

Norsky: i trafik Zeebrugge/Teesport.

Norstream: i trafik Zeebrugge/Teesport.

Ostgard: Kaskö 8.11.

Passaden: Fredrikshamn 5.11.

Seagard: Tilbury 5.11.

Sydgard: Fécamp 6.11.

Trenden: Jakobstad 5.11.

Westgard: Rochefort 7.11.

Tända ljus för människor i droglivets skugga

Att drogdjävulen också hämtar sina offer på Åland vet säkert alla – men för de flesta är det ändå något som inte syns, utan mest något man läser om. I går höll man en ljusmanifestation på torget till stöd för alla de människor som berörs av narkotikans mörka skuggsida och för att lyfta fram dem och drogproblematiken i ljust.

Allvarliga och ledsna ansikten, tårfyllda blickar och många varma kramar som byter famn. Stämningen är tät, intim och känsloladdad på torget då marschallerna tänds.

– Alla är vi här i kväll för att vi bryr oss. Många delar också sorgen av att ha förlorat någon nära. Det är viktigt att visa att det finns krafter som vill kämpa så länge narkotikan skördar nya offer och att det finns anhöriga som vill samlas och tända ett ljus för dem, säger Åke Mattsson, som utsetts till kvällens talare.

– Jag vill också lyfta fram vikten av att skapa förutsättningar för en stark självbild, en känsla av inre skönhet – utan hjälp av narkotiska pulver och piller. En varm applåd.

En tyst minut lägger sig över det novembermörka torget, som för tillfället lysas upp av marschallernas stillsamt fladdrande lågor.

Gunilla Grönlunds dotter **Linda** är en av de åländska ungdomar som inte längre finns på grund av droger.

– Hon tog livet av sig i februari, säger hon efter en stund. Orden är tjocka och kommer stötvis, blicken skymms av tårar. Det är bara ett halvt år sedan hon miste sitt barn. Lindas lillasyster står bredvid med uppdragna axlar och blicken mot marken. Mostrar, mormor, kusiner och andra nära och kära är också med.

Ljuscereemonin på torget fick Gunilla höra om bara en halvtimme innan, men är glad att hon kom.

– Det är fint. Det berör. Det känns bra att så många kommit hit och visar sitt stöd, att folk kommer fram och hälsar. Det värmer. Det är så många som är drabbade, många fler än man tror.

Narkomanvården på Åland har hon bara gott att säga om.

Fram i ljust. Ljusten som tänds ska hjälpa till att lyfta fram drogproblematiken på Åland i ljust. – Det är viktigt att visa att det faktiskt finns folk som drabbas också här, och människor bakom och runtom dem, säger initiativtagaren Ulrika Carlsson.

– Den fungerar bra. Problemet var att min flicka inte längre var motiverad att ta emot hjälpen. Det bästa vore om man hittade en metod att nå fram till de drabbade och få dem motiverade att kämpa. Men också att fånga upp ungdomarna innan de hamnar i träsket.

Härmed en tradition

Traditionen att tända ett ljus för narkotikans offer och anhöriga startade år 1999 på Sergels torg i Stockholm. Under gårdagen tändes samtidigt ljus på omkring femtio ställen i Sverige – och på Åland. I och med det är det första gången traditionen sökt sig utanför Sveriges gränser.

– Vi ville på minna samhället om att narkotikan har offer och anhöriga till dem också här på Åland. Ljusmanifestationen är ett sätt att stödja dem och att göra drogproblematiken synligare, säger **Ulrika Carlsson**, verksamhetsledare för Power Club och initiativtagare till ljuskvällen.

– Det är också viktigt att träffas, tända ljus och minnas en stund tillsammans. Det är många som delar liknande känslor.

Ett tiotal politiker var också

Inre skönhet utan droger. – Vikten av en god självbild måste lyftas fram, sade Åke Mattsson i sitt tal.

på plats för att delta i ljuscereemonin.

– Hoppas det betyder nåt också, mumlade en röst i det ljusfyllda mörkret.

Tanken är att ljusmanifestationen ska bli en årligen återkommande tradition den 1 november också på Åland.

LINA ANTMAN
lina.antman@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Marschaller mot droger. Ljusten som tändes på torget för narkotikans offer var många – och ändå knappast så många som offren själva.

Normalt väder i oktober

■ – Väderleken på Åland under oktober var odramatisk. Temperaturen var cirka en halv grad högre och nederbörden cirka 7 millimeter mindre än normala värden för månaden, skriver föreståndaren vid Ålands försöksstation, **Ulla Boman**, i ett pressmeddelande.

Försöksstationen har fört väderstatistik sedan 1972 och beräknar medelvärdet till och med år 2000.

Det konstateras också att vädret i oktober var lämpligt för skördarbetet.

– I och med att det stora regnet på drygt 20 millimeter föll först sista dagarna av oktober, var upptagningsförhållandena för sockerbeter drägliga. Samma sak gäller slutskörderna av diverse grönsaker och frukt som skedde under första hälften av månaden.

Medeltemperaturen var 7,3 grader, högsta temperaturen vid två meters höjd var 13,8 grader den 1 oktober och lägsta temperaturen vid två meters höjd -2,6 grader den 14 oktober.

Nederbörden var 62,3 millimeter och mest nederbörd föll i måndags, den 29 oktober, då det uppmättes 20,2 millimeter vid försöksstationen i Jomala. (uw)

Skolmaten

Vecka 45, 5-9.11

Godby

Måndag: Mannagrynsgröt, saftsoppa, bröd och pålägg.

Tisdag: Flygande Jakob, ris och sallad.

Onsdag: Fiskpinnar, potatismos, råkost och kallsås.

Torsdag: Köttfärsbiffar, ratatouille, potatis och sås.

Fredag: Tomatsoppa med pasta/lingongröt, bröd och pålägg.

Kyrkby/Vikingaåsen

Måndag: Ungersk korvgryta, potatis, sallad.

Tisdag: Köttfärsås, spaghetti, sallad.

Onsdag: Kalops, potatis, sallad.

Torsdag: Stekt lax, skagenröra, potatis, sallad.

Fredag: Blomkålssoppa, mjukt bröd, pålägg.

Mariehamns stads grundskolor

Måndag: Pastalåda, ketchup.

Tisdag: Gröt, sylt, pålägg.

Onsdag: Kalops, potatis, lingonsylt.

Torsdag: Kyckling i currysås.

Fredag: Fisksoppa, ost, bröd.

Salladsbuffé alla dagar.

Kom ihåg

■ ■ **Alopecigruppen:** Träff tisdag 6.11 kl 19.00 vid HandiCampen, Skarpansvägen 30. OBS! Vi har bytt rum till biblioteket, samma ingång (norra). Nya och gamla deltagare hjärtligt välkomna!

■ ■ **Byalagen i Finström:** Ännu kan du anmäla dig till den stora byalagsfesten i Bredablick lördag 10.11 kl 19.00. Trerättersmiddag, dans till Musikmakarna, program och lotteri. Pris 20 euro/pers. Anmälan senast söndag 4.11 till Ulla tel 42 344 eller Margaretha tel 38 895.

■ ■ **Eckerö socialdemokrater:** Höstmöte måndag 12.11 hos Sanna och Roffe. Alla hjärtligt välkomna. Frågor, ring Gudrun tfn 38 325.

■ ■ **Epilepsigruppen:** Träff tisdag 6.11 kl 19.00 vid HandiCampen, Skarpansvägen 30, hallen (östra ingången). Nya och gamla deltagare hjärtligt välkomna!

■ ■ **Folkhälsan i Lumparland:** Lättgymnastik: måndag 5, 12, och 19.11 kl 19-20 på Skolan. Mjuka rörelser, stärkande övningar och avslappning.

■ ■ **Folkhälsan och Röda Korset i Lumparland:** Gemensamt höstmöte torsdag 8.11 kl 19.00 i matsalen på skolan. En stadig grund håller oss trygga; Fotvårdare Petra Eriksson kommer och berättar om hur GLADA FRISKA FÖTTER påverkar vår hälsa! Stadgenliga förhandlingar. Kaffé & smörgås. Försäljning av Lucialotter och Landskapskalendern. Alla välkomna till en trevlig samvaro!

■ ■ **Folkhälsan i Lumparland:** Inspirationsträning på gymmet: torsdag 15 och 22.11 kl 19-20. Träning vid olika stationer för att få inspiration och idéer till en omväxlande gymträning. Utlottning bland dem som besöker gymmet fram till sista november. Vinn en 3 rätters middag! En vinstchans/besök!

■ ■ **Folkhälsan i Lumparland:** Vi behöver några anmälningar till för att hålla kursen: matlagning för ungdomar från åk 7 och äldre. Anmäl dig till Leena Westerlund.

■ ■ **Folkhälsan i Mariehamn:** Uthyr: resesånger, matstolar, Spina-bac-kudden för dej med sjuk

rygg. Ring kansliet, tel 14 777, må-to kl. 09-14 eller maila folkhalsan@mariehamn.hotmail.com.

■ ■ **Föräldraföreningen för barn med särskilda behov:** Autism och asbergergruppen har höstens sista träffar på Orion onsdag 7.11 och tisdag 4.12 kl. 19.00. Har du frågor ring 050 560 4609. Gamla och nya välkomna!

■ ■ **Kvinnfolk:** Alla spelmän välkomna på Öppet hus i Önningsbymuseet på fredag 2.11 kl 19.00. Spel och knytkalas som vanligt.

■ ■ **Mariehamns pensionärer:** Nu ska vi dela ut vår tidning Nyset, tisdag 6.11. Tidningen finns på Röda Korsgården kl 11.00. Hoppas alla utdelare kan ställa upp. Välkomna.

■ ■ **Mariehamns pensionärer:** Boulespelet börjar onsdag 7.11 kl 13-15 på Baltichallen.

■ ■ **Vårt Hjärta:** Du kommer väl ihåg att anmäla dig till hantverkarskuren/generationstomtar, sex tillfällen i

nov och dec, senast 2.11 och också till höstmötet lördag 24 nov. med kort mötesförhandling, lotteridragning för Hjärtrundan, julbord och musik av Dur-rackarna på Soltuna - senast anmälan 7.11. Ring Annette 0457 524 37 98, 14 195 må. och ti. eller Handicampen 527 360.

■ ■ **Zhineng qigong:** Grundkurs i Shenxin qigong 17-18.11. För anmälan och information ring Sonja tfn 17 889 eller Bitta tfn 0457 342 19 27.

■ ■ **ÅBSK:** Sökcup söndag 4.11. Vi träffas på lydnadsplan i Torp kl 11.00. Följande deltävlingar är 18.11 och 2.12 Varje tävling innehåller tre delar skogs-sök, uppletande av föremål och lydnad. Anmäl senast två dagar före. Ulla 040 778 0666, Angelica 040 704 3161.

■ ■ **Ålands marthadistrikt:** Funktionsnärträff, med Marthaförbundet från Helsingfors, måndag 5.11 kl 18.00 i café Vreten i Folkhälsans allaktivitetshus. Alla föreningar med. Kaffeservering.

■ ■ **Ålands marthadistrikt:** Styrelse-

möte tisdag 6.11 kl 12.00 på kansliet. Marthaförbundet deltar.

■ ■ **Ålands hörselskadade:** Välkomna på höstmöte måndag 5.11 kl 18.30 på HandiCampen. Förutom stadgenliga ärenden har vi bl.a. stadgeändringar på agendan. Dessutom kommer Jörgen Berglund och berättar om digitalboxar och Text-TV.

■ ■ **Ålands Natur och Miljö:** Höstvandring söndag 4.11. Vi fortsätter vår vandring längs Sadelinleden på sträckan Frebberby-Hellesby Sand. Samling på Norrag. 13 kl 10.00 för samäkning eller på Hugos parkering i Frebberby kl 10.30. Tag med matsäck. Vi har beställt fint väder, men ifall det skulle ösregna ställer vi in vandrigen. Ledare: Henrik Beckman.

■ ■ **Ålands scoutgille:** Möte hos Hansens måndag 5.11 kl 14.00.

■ ■ **ÅUF-medlemsföreningar:** Kom ihåg att anmäla er till ÅUF-frågesporten i november. Sista anmälningsdag 2.11.; ulf@ungdom.ax. Förfr. 0457 342 5271.

Annonsera i den tidning du själv läser!

Teater Virus gästspelar i Mariehamn:

olea
DAVID
MAMET
anna

"Det är snyggt, det är effektivt... Oleanna är en skickligt iscensatt berättelse om mötet mellan manligt och kvinnligt..."
Green/Ebl

ti 6.11 kl. 18.30
on 7.11 kl. 18.30

Filmsalen, Ålands museum

Bilj. 15/10 €
Ålands museum, tfn 25426

VIIRUS
www.viirus.fi

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

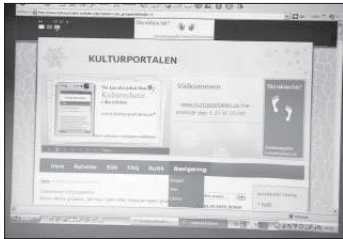
kultur

”Som tidsdokument kan Olssons film (”Colorado Avenue”) inte överskattas.
KRISTER UGGELDAHL, filmkritiker, i Löntagaren

Kulturportalen sjösattes

Vill vara ett interaktivt smultronställe

En à la carte-meny med högklassig konst och kultur. Den ambitionen har den åländska kulturportal som i går öppnades på internet. Man talar också om ”ett naturligt interaktivt smultronställe” för kulturintresserade.

Nytt forum. Kulturportalen har efter en testperiod nu blivit verklighet på nätet.

tems Research vid Åbo Akademi. Åländsk samarbetspartner, som nu tar över den aktiva driften av sidan, är Maj Active med Marita Mattfolk.

Öppet forum

Idén har varit att skapa en öppen sida som skall var lättillgänglig och där det skall vara gratis att både lägga ut information och att inhämta information. Avgifter i form av provisioner blir det endast fråga om ifall man vill sälja konst, böcker, skivor eller något annat via sidans butiks-funktioner eller anlita sidan för bokning och biljettförsäljning.

Stefan Simonsen har också en vision om att sidan kunde bli ett forum där kulturaktiva ålänningar kunde presentera sig själva för en större allmänhet. Man skall kunna sätta ut bilder, filmer, ljudfiler och länkar av olika slag.

Funktioner

Dessutom innehållersidan – eller skall kunna innehålla – kulturnyheter, evenemangskalender, bloggfunktion, forum för

Sjösättning. Stefan Simonsen, vid datorn, Marika Mattfolk, Peter Strandvik och Brittari Wikström vid den pressinformation där kulturportalen sattes i funktion.

gruppdiskussioner, auktions-sida, funktioner för nedladdning av musik, sevärdheter med kartfunktioner för orienteringen, med mera.

– Man kan till exempel tänka sig att den som ensam skall köra bil från Mariehamn till en konsert i Jomala kan gå in och berätta att det finns fyra lediga platser i bilen och så kan andra användare boka in sig och bli upplockade längs den angivna ruten. Det blir ju av miljöskäl allt viktiga med samåkning, säger Simonsen.

På samma sätt ser han möjligheter för den som vill starta till exempel en sångkör att bjuda ut ett visst antal platser

och så får intresserade sångare boka in sig som körmedlemmar.

– På samma sätt kan man ju också tänka sig att flera personer går i hop om saminköp av någonting och gör en gemensam beställning.

Öppen debatt

Det forum som startas för öppen debatt skall till exempel kunna användas om man efter en teaterföreställning vill gå in och direkt ge synpunkter och utbyta åsikter om vad man upplevt.

I avskalad form skall man framöver också kunna ta fram det väsentliga ur por-

talen i den egna mobiltelefonen.

Stefan Simonsen skall fortsättningsvis ha ansvar för sidans innehåll medan uppdateringarna sköts av Maj Active.

Vid presentationen och lanseringen i går konstaterade Brittari Wikström om portalen och dess vidare utveckling att:

– Nya interaktiva media blir det som folk gör dem till.

Adressen till kulturportalen är: www.kulturportalen.ax

Text & foto: JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

En konsert i allhelgonatid

blir der i S:t Görans kyrka i Mariehamn på alla helgons dag, lördagen den 3 november, kl. 18. **Catherine Frisk Grönberg**, sång, **Kjell Frisk**, klarinett och oboe, **Kristoffer Arvidsson**, cello, samt **Judit Deáki**, piano och orgel, medverkar.

Det bjuds på musik av **Debussy**, **Fauré**, **Scarlatti**, **Bach**, **Mozart** och **Händel**. □

Sten-Erik Abrahamssons

senaste roman ”Stad i skugga” får en positiv anmälan i tidningen Löntagaren. **Birgitta Åmossa** skriver att det kännetecknande för Abrahamsson är en bred epik där persongalleriet och stadsbilden lever på ett mycket tilltalande sätt. Kvinnorna är i centrum och författaren fångar genom dem verkligheten från krisåren.

Åmossa anser också att många kunde lära av Abrahamssons sätt att skriva:

”Jag anser att många författare från fastlandet – från Riket – kunde ha stor glädje av att bekanta sig med Sten-Erik Abrahamssons skönlitteratur stabilt byggd på den åländska historiens grund. Nybörjare och även längre hunna författare kunde låta sig inspireras av hans verk.” □

Nationaloperan i Helsingfors

har inlett höstsången med **Rossinis** ”Barberaren i Sevilla” som spelas fram till den 14 november. Den 10 november är det premiär på **Bizets** ”Carmen” som ges till den 22 januari. **Donizettis** ”Kärleksdrycken” ges mellan den 24 november och 12 december och över julen spelas **Puccinis** ”La Bohème” med föreställningar mellan den 17 december och 23 januari. Operans svenska program-bok har nyligen utkommit. □

Deckarförfattaren Liza Marklund,

som besökte Helsingfors bokmässan, säger att en av orsakerna till att här föds bra kriminalromaner är nordbornas tro på ett tryggt och lugnt samhälle, rapporterar FNB.

– En av grundvalarna för skapandet av kriminalromaner utgörs av klyftan mellan böckernas värld och den uppfattning vi har om världen vi själva lever i. Och den klyftan inte är så djup som vi tror, säger Marklund. □

Skrivandets lust och möda

kallar Finlandsinstitutet vid Snickarbacken/Birger Jarlsgatan i Stockholm en serie författarmöten under fyra novembermåndagar. Poeter från Finland har fått välja sina svenska samtalspartners. Den 5 november möter **Agneta Enckell Marie Silkeberg**, den 12 möter **Catharina Gripenberg Ida Börjel**, den 19 möter **Lars Huldén Bengt Berg** och den 26 november möter **Katarina Gäddnäs Göran Greider**. □

Bevarar gårdens smånamn

Christian Pleijel skrev mikrohistoria från Kökar

– Det här är verkligen ”gräv där du står” eftersom det handlar om den gård där jag själv bor.

Det säger Christian Pleijel på Kökar om sin nyutkomna skrift ”Smånamn vid Bonds”.

Christian Pleijel har varit projektledare för det nu avslutade projektet Skärgårdsmuseer som lever vidare som ett nätverk. En av aktiviteterna inom projektet var en studiecirkel i så kallad mikrohistoria med **Ingalill Ihrcke-Åberg** som handledare.

– Till en början såg det lite svagt ut med deltagare och därför gick också jag med trots att jag var projektledare. Senare blev vi ändå ganska många, men Ingalill tyckte att jag skulle fullfölja min idé.

Fyra åländska

Resultatet föreligger nu i skriften ”Smånamn vid Bonds”. Nyan har tidigare presenterat de tre övriga åländska utgåvorna: **Nils-Olof Sundbloms** ”En lanthandel”, **Emelie Enckells** ”Inga kom jag kaffe skull” och **Jan Snellmans** ”Bo i Geta”. Utöver de fyra åländska alstren

är ännu några till på gång i Sverige.

Sagesmän

Christian Pleijel säger att han velat göra skriften om smånamnen för att de skulle bevaras för eftervärlden. Hans främsta sagesmän har varit hans svärfar **Olav ”Olle” Bonds** och **Margareta ”Kallas Greta” Mattson**. Dessa har bidragit med såväl muntligt som skriftligt material: berättelser, uppteckningar, listor, kartor, bilder.

God hjälp hade Pleijel i starten av en karta som Olav Bonds gjorde upp i mitten av 1970-talet. Här finns dock inte alla namn med. Kartan, som också återges i skriften, omfattar bara de centrala ägorna kring gården.

Skärgårdshemman

Innan Christian Pleijel ger sig i kast med namnen ger han också läsaren en kortfattad historik över gården, skärgårdshemmanet Bonds i Överboda, som varit i släktens ägo i minst femhundra år.

– Här finns många smånamn som har sin uppkomst långt tillbaka i tiden, konstaterar han.

Pleijel delar in namnen i olika avsnitt: ”Gård och hus”, ”Åker och äng”, ”Berg och skog”, samt ”Bonds sjö”.

”Rudminn”

Bland totalt 94 listade namn kan man finna sådant som ”Skisslorna” som beskrivs som en gammal samfällad mjölkkningsplats, ”Råkobben”, där byarnas råar möts, ”Gångarberget”, ett slätt berg som är en gammal dans- och lekplats, ”Rudminn”, rudors mynning, ”Vaktanböten”, där man tände vakteldar och ”Helsians gropan”, Hellsöbornas gamla landningsplats vid besök på Karlbynsidan.

Liksom för de övriga skrifterna gäller för ”Smånamn vid Bonds” att den är icke-kommersiellt utgiven. För några euro kan man få den via Kökar hembygdsförening men man kan också gratis ladda ned den från hembygdsföreningen hemsida.

– Förstås får den som vill stöda föreningens arbete genom en frivillig avgift, tillägger Christian Pleijel.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Smånamn. Christian Pleijel, här i sitt arbetsrum på Bonds, har samlat gårdens smånamn i en skrift.

Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

System & passion

Fotoutställning av
Helene Schmitz
1 nov - 2 dec

Ålands museum
Fri entré

Fredag och söndag kl. 13 visas filmen
”Expedition Linné” (70 min)
av Folke Rydén och Mattias Klum

Bio i alla skärgårdskommuner

Minst tio filmer per år är målet

Bio på Åland handlar inte bara om Bio Savoy. På tisdag kväll höll Kultur i skärgården och bioföreningarna ett diskussionsmöte på stadsbiblioteket. Målet är att skapa förutsättningar för bioverksamhet i alla skärgårdskommuner.

– Vi diskuterade hur ska vi gå vidare för att man i alla skärgårdskommuner ska kunna se aktuell film. Slutsatsen blev att skärgårdsbiograferna ska samarbeta. Det viktiga är den lokala förankringen, det måste finnas ett tillräckligt lokalt intresse, bestående av kommunen, några aktiva i bioförening eller annan förening som ansvarar för verksamheten på plats, samt lokal för visning. Lokalt måste det också finnas maskinister och även filmintresserade för filmval med mera, skriver Kultur i skärgårdens projektledare **Anita Husell-Karlström** i ett pressmeddelande.

Diskussion

Brändö Bio och Brändö kommun representerades av **John Wrede** och **Björn Carneholm**. **Inger Sundblom** och **Börje Carlqvist** representerade Bioborgen i Föglö. Med var också **Dag Andersson** från Finlandssvenskt filmcentrum, **Pia Rothberg-Olofsson**

Skärgårdsbio. Bioborgen på Föglö bedriver sin bioverksamhet i ungdomslokalen Vikingaborg. Även i Brändö finns i dag bioverksamhet, men nu föreslås ett samarbete som omfattar hela skärgården.

från filmklubben Chaplin, **Minna-Lotta Blomqvist** från Ålands filminstitut och **Mikael Erickson** från Leaderföreningen på Åland.

Enligt Husell-Karlström kom man till att biografutrymmen bör iordningställas i alla kommuner.

– Där ska finnas förstklassig utrustning som möjliggör det bästa möjliga vad gäller bild, ljud och användarvänlighet. Stolar och välfungerande mörkläggnings är också av central betydelse för att

kunna erbjuda en så fullgod filmupplevelse som möjligt.

Skärgårdens biografer skulle enligt denna modell samarbeta med Ålands filminstitut för att koncentrera administrationen. Filmer skulle beställas från Helsingfors eller från Sverige. Meningen är att det skall visas minst tio filmer per biograf årligen. Ett samarbete med filmklubben Chaplin har som mål att även ge möjlighet för skärgårdsborna att ta del även av filmklubbfilmer.

– En stor fråga är naturligtvis

finansieringen. Mikael Erickson från Leader Åland informerade om möjligheten till finansiering med hjälp av Leaderpengar. Det beslöts att alla kommuner kontaktas och att man sedan lokalt beslutar om vem som tar hand om biografen i respektive kommun. De föreningar/kommuner som visar intresse söker sedan gemensamt finansiering från flera håll. Andra möjliga finansierare än Leader är Ålands kulturdelegation och olika fonder, skriver Husell-Karlström. (jk)

Allsångskväll. Ulf Grüssner och Knut Grüssner hörde till dem som ledde allsången. Henrik Karlsson, längst till vänster, läste ur Osmo Lehmuskallios dagbok från Lawhill. Foto: PRIVAT

Många ville sjunga i skansen

Det blev fullt på stordäck i Sjöfartsmuseet på tisdag kväll när Ålands sjöfartsmuseum tillsammans med Shanty Society Pommern och Rolling Home ordnade allsång.

– Många bekanta ansikten fanns med i publiken men det var också nya deltagare som hade trotsat höstruset och tagit sig till museet. Sången leddes av Rolling Home, som också underhöll publiken med shantyframföranden. På plats fanns också förre museichefen, **Henrik Karlsson**, som läste valda

stycken ur **Osmo Lehmuskallios** Loggbok, berättar museichef **Hanna Hagmark-Cooper**.

Det här var andra gången Allsång i skansen ordnades. Första gången var för tre år sedan, i samband med en utställning kallad "Hamnliv".

– Men nu ska publiken inte behöva vänta ytterligare tre år på nästa tillfälle. Redan den 21 januari, på Pommerns 105-årsdag, får allmänheten igen chansen att stämma upp i allsång på sjöfartsmuseet, lovar Hagmark-Cooper. (jk)

Annonsera i den tidning du själv läser!

1 JUNI – 31 OKTOBER

MÅNDAG 5 NOVEMBER KL 10.00
SISTA INLÄMNINGSDAG FÖR GÄDDOR FISKADE I OKTOBER

Nyan Nappet

ÅLANDS LÄNGSTA FISKETÄVLING

PÅ GÄDDA

TÄVLINGSREGLER

1. Tävligen startar 1 juni och pågår till 31 oktober 2007.
2. Tävligen omfattar endast gädda fångad genom spinnfiske på åländska fiskevatten, i enlighet med gällande lag och andra bestämmelser samt god fiskesed.
3. Tävligen är indelad i två kategorier:
 - Seniorer, personer som är 15 år och äldre
 - Juniorer, personer som är 14 år och yngre.
4. Blanketter för deltagaruppgifter finns att hämta vid **Nya Åland, Sunes Jakt och Fritid, Jakt- och fiskebutiken Äventyret, Fiskarboden** eller på **Nya Ålands hemsida www.nyan.ax.**
5. I slutet av varje månad koras en månadsvinnare i respektive kategori, detta är den person som fångat den

längsta gäddan under föregående månad. Efter tävlingens slut kommer totalsegrare, dvs. den person i respektive kategori som fångat den längsta gäddan under hela tävlingsperioden att koras.

För att delta krävs:

- Fotografi av gäddan tillsammans med ett exemplar av Nya Åland daterat så nära fångstdatumet som möjligt
- Gäddans längd
- Fiskarens namn
- Fångstdatum
- Fångstplats (minst kommun och by)
- Bete
- Ange gärna även gäddans vikt, men det är längden som resultatet baseras på!
- Uppgifternas riktighet skall bestyrkas av ytterligare en myndig person.

MÅNADSPRISER
 bestående av fina
 dragpaket
 värde ca 30 €

HUVUDVINST SENIOR:
 Lowrance ekolod värde 375€
 från **Fiskarboden**

HUVUDVINST JUNIOR:
 Mobiltelefon värde 350€ från **Sonera Piste**

TÄVLINGSREGLER, RESULTAT, BILDER m.m. se www.nyan.ax

I samarbete med:

Ny entré. Mathias-hallen byggs om som bäst. Butiken får bland annat en ny entré som åter upp cykelparkeringen.
Foto: ANDREAS DIENERT

Större sortiment efter ombyggnad

Efter en stadsplaneändring fick Mathis-hallen rätt att bygga om sin entré. Också invändigt förnyas butiken till stor del.

Affären Mathis-hallen i Mariehamn byggs om och fräschas upp. Invändigt byts det mesta ut utom diskarna för frukt och grönt och delikatessavdelningen.

Ingången förstoras och i en tillbyggnad öster om den gamla ingången skall kundvagnarna stå. En stadsplaneändring krävdes innan byggnadslov kunde beviljas för tillbyggnaden eftersom byggrätten redan tidigare överskridits på tomten.

Jobba i ytterkläder

Ombyggnaden ställer till en hel del oreda både för kunder och personal. Den dag som ingången flyttades var det kallt inne i

butiken och kassapersonalen fick lov att jobba i ytterkläder.

Butikschefen **Jaana Kunnas** säger att sortimentet ökar efter ombyggnaden.

– Butiken blir helt enkelt bättre planerad och det rymmer mer på de nya hyllor som vi ska få, säger hon.

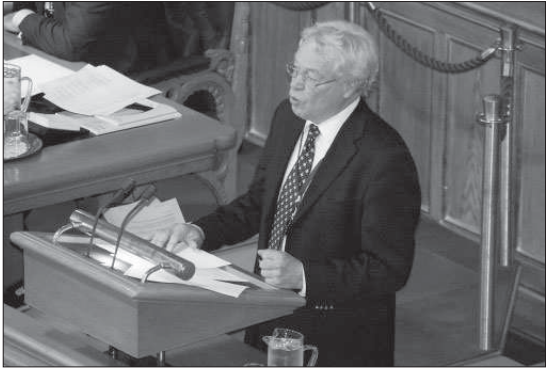
Alla frys- och kyldiskar byts ut, de befintliga är omoderna och ”har gjort sitt”.

Tillbyggnaden har ätit upp cykelparkeringen, var skall cyklisterna parkera härnäst?

– Det frågar många. Många vill också veta var de skall lämna sina hundar. Vi ska bereda plats för både cyklister och hundar framför ingången till Alvas som inte längre används.

Kunnas räknar med att ombyggnaden blir helt klar under den sista veckan i november. (hf)

Framgång för Åland i NR

Presenterar. Samarbetsminister Lasse Wiklöf (s) redogör för det så kallade Ålandsdokumentet.
Foto: ANNIKA KULLMAN

De självstyrande områdenas positioner i Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet flyttades fram i går efter att det så kallade Ålandsdokumentet godkändes formellt i plenium.

Samarbetsminister **Lasse Wiklöf** (s) presenterade dokumentet som antogs av de nordiska samarbetsministrarna i september.

Åland, Färöarna och Grönland får nu ett ökat inflytande

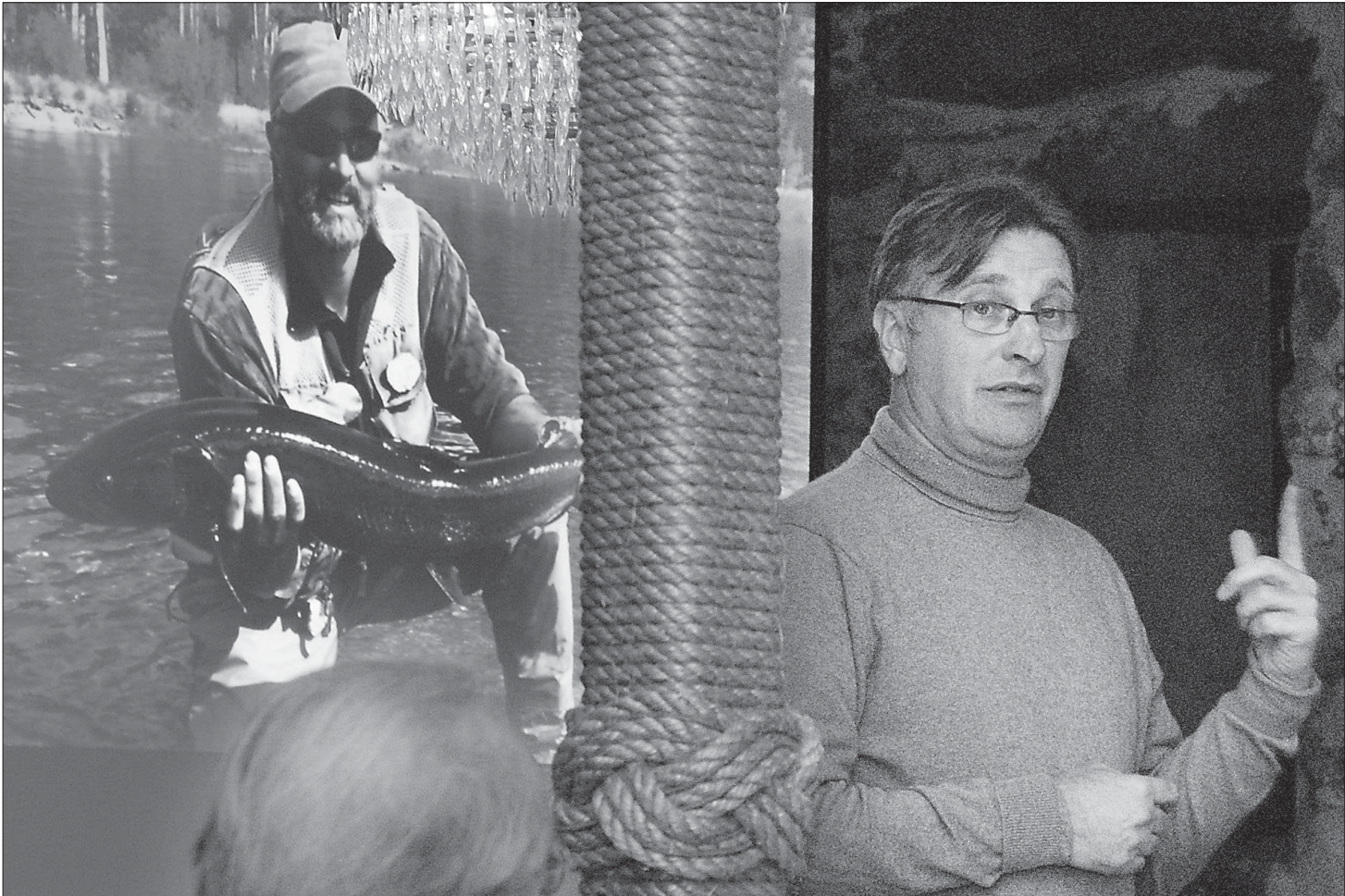
inom det nordiska samarbetet.

– Det innebär att vi bland annat får vara ordförande för flera kommittéer och arbetsgrupper. Vi får också svara på frågor både skriftligen och muntligen i ärenden där Åland har egen behörighet. Tidigare har detta gjorts av Finland, berättar **Ragnar Erlandsson** (c).

Han är glad över beslutet. – Ålandsdokumentet går så långt det är möjligt utan att ändra i Helsingforsavtalet. (ak)

Åland goes international

Projekt för att damma av Turist-Åland (Sprit-Åland)

Vad är unikt för Åland? Att äta hamburgare på Mc Donald's är inte spännande för någon. Att äta nyrökt abborre, flundra eller sik är både spännande och exotiskt för många – och en del av det unika Åland har att erbjuda. – För att nå ut måste man hitta och lyfta fram det som gör just den här platsen speciell och attraktiv, säger reseproducent Jan Wigsten som paketerat resor och tjänster i trettio år.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Bra service är inte att le mot din gäst – bra service är att få din gäst att le mot dig.

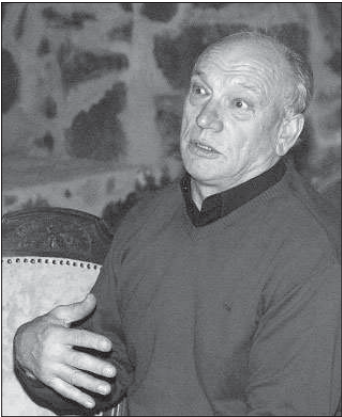
Så sammanfattar gotlänningen och reseproducenten med Jan Wigsten sina tankar kring hur man som företagare bör tänka för att bygga upp en säljande och vinstbringande produkt. I går föreläste han på Ulfaby gård för ett trettiotal intresserade om hur åländska företagare ska göra för att lyckas nå ut till turisterna på den internationella marknaden.

– För att få just den fisk man vill ha att fastna på kroken, måste man agna med rätt bete, säger Jan Wigsten och syftar inte bara på fiskesporten i sig utan på turistnäringen och Åland som turistmål.

– Man måste veta exakt vad som uppfattas som exotiskt, unikt och attraktivt för exakt vilka målgrupper och nationaliteter, och sedan lyckas beskriva det på ett sätt som väcker den målgruppens intresse och reslusta. Eller primära reseanledning, för att använda ett mycket bra modeord.

Han påpekar också att man också här har mycket att vinna på att rikta blicken ut i världen och inte stirra sig blinda på att främst slåss om stockholmarnas gunst.

– Italienarna till exempel är helt galna i att plocka svamp – varför inte ordna svampplockarresor till Åland och rikta dem till italienarna? Eller gäddfisket – här anses den vara lite av en skräpfisk eller åtminstone vardagsmat, men i länder som Frankrike och Österrike är det en högt uppskattad gastronomisk fisk. Men att till exempel försöka sälja sommar, sol och värme till spanjorer är helt bortkastat, vill man få dem hit måste man locka med

Billigt = bekymmer. Att jämt kämpa om att vara billigast är problematiskt, anser Brage Eklund. Lite dyrare än konkurrenten är bättre, löd rådet från föreläsaren Jan Wigsten. Foto: ERKKI SANTAMALA

något annat som intresserar just dem.

Känna sin målgrupp

– Som turistföretagare måste man skaffa sig kunskap om sina tilltänkta målgrupper och deras önskemål och sätt att se på det man har att erbjuda, säger Jan Wigsten som tillbringar delar av året i Mongoliet och säljer resor dit till personer i hela världen.

– I Mongoliet jagar man räv. Det gör man kanske här också? Men där gör man det till häst och med kungsörnar, och jag förstod genast det unika i det och att det skulle kunna locka jägare från andra håll i världen, eller hur? säger han och får medhåll av flera i publiken som ser ut att kunna tänka sig en sådan jaktupplevelse.

När man hittat produkten eller resan man vill sälja (till exempel svampplockning) och målgruppen man vill sälja den till (till exempel italienarna), är det viktigt att se till att alla inblandade parter samarbetar så att kunden får det paket den vill ha.

– Produkten ska paketeras

snyggt och omsorgsfullt och sedan förädlar man den med kringtjänster av olika slag. Det är oftast dem man tjänar på – boende, mat, transport och liknande.

Dyrt lönar sig

Standarden på de åländska stugorna har ibland kritiserats. Jan Wigsten lyfter fram vikten av boendet och boendekvaliteten i turistsammanhang.

– Jag antar att de dyraste stugorna hyrs ut först? säger Jan Wigsten och tittar frågande på åhörarskaran som nickar igenkännande.

– Folk som söker sig till landet och till lugn och ro på sin semester är vanligen storstadsbor. Det är pendlare som lever ett vardagsliv med köer, almanackor och stress. För dem är tid pengar och de är villiga att betala en extra slant för sin resa och sitt boende, om det ger dem det de söker. Boendet behöver inte vara flott, men man måste ha koll på detaljerna och sitt värdskap. Våningssängar funkar till exempel inte, så vill inte par sova under semestern. Att veta hur man får sina gäster att le är kärnan i värdskapet.

– Ofta är det också så att de som klagat minst, är de som betalat mest. Varför? Jo, de har tänkt efter lite mer och valt med omsorg, inte bara enligt det billigaste priset. Därför ser jag alltid till att ligga lite högre i pris än konkurrenterna, i stället för tvärtom.

Inte bara låta färjorna styra turismen

Ämnet är relevant för många av de närvarande turistföretagarna.

– Om man alltid försöker vara billigast, kan man ju inte investera i förbättringar och utveckling. Det är ett problem, säger Brage Eklund, som varit i turistbranschen i många år.

Han får snabbt respons från **Lena Brenner**, landsbygdsutredare och drivande kraft bakom

projektet Landsbygd 2010, ett projekt som riktar sig till lantbrukare och andra som vill satsa också på turism.

– En av tankarna bakom projektet är att hitta andra kanaler och resesäljare än färjorna, som hittills styrt ganska mycket av inriktningen, på resandet och resorna till Åland. Deras främsta intresse ligger ju i att få turisterna att spendera pengar ombord, hur mycket de gör av med på land är de helt naturligt inte lika intresserade av.

Mer lönsamhet

Föreläsningen utgjorde startskottet för projekten Landsbygd 2010, Kompletterande intäkter och Fisk som Upplevelse. Som gemensam projektledare för dessa tre fungerar **Kaj Rosberg** från Öland.

– Ålänningar är duktiga på att få turisterna att komma hit. Nu gäller det också att få in mer lönsamhet, öka utbudet genom att bredda det och höja boendekvaliteten – och satsa på internationell turism. Åland är exotiskt! Åländsk turistnäring har lutat sig alltför länge mot säljarna, det vill säga rederierna. De flesta svenskar vet i dag var Åland ligger, men få vet särskilt mycket om Åland och vad man har att erbjuda bortsett från vad färjorna står till buds med.

– Det är också viktigt att se att den ökade konkurrensen ett ökat utbud medför inte enbart är av ondo – om din granne har något bra att erbjuda, blir turisterna som kommer dit nöjda och nästa år kanske de kommer till dig i stället.

Projektet är en fortsättning på projektet Landsbygd 2006

Intresserade lantbrukare och hugade turistföretagare på Åland kan kontakta Lena Brenner på telefon 329 670, mobil 0457-526 7305 eller e-post lena.brenner@landsbygd.ax.

Staden får stora inkomster från Lundqvist-familjerna

Deras kommunalskatt räcker till 3.000 vårddygn på Trobergshemmet

Två medlemmar och två dödsbon av redarfamiljen Lundqvist bidrar tillsammans med nästan en halv miljon euro till Mariehamns kassakista. De pengarna räcker till mycket.

I dag är det vanligt att de rika tar ut största delen av sin privata inkomst som kapitalinkomst eftersom det oftast lönar sig för dem – kapitalskatten är 28 procent medan skatten på lön kan bli högre.

Kapitalskatten går direkt till staten utan att hemkommunen får någon del av den. Kommunalskatt betalas enbart på löneinkomsten. Landskapet får sedan tillbaka en del av kapitalinkomsten via klumpsumman som går till landskapets kassa, så utan inkomster blir Åland förstås inte även i de fallen.

Halv miljon till stan

I år kan Mariehamns stad glädjas åt att **Ben** och **Dick Lundqvist** tillsammans betalar nästan en kvarts miljon euro i kommunalskatt för skatteåret 2006. Räknar man också in två dödsbon i familjen, **Stig Lundqvists** och **Sara Margareta Lundqvists**, stiger kommunalskatten till omkring 470.000 euro. Förklaringen finns i artikeln på nästa uppslag.

Nya Åland bad stadens finanschef **Peter Carlsson** räkna ut vad pengarna räcker till.

– Det blir en hel del, säger han och ger några ungefärliga exempel.

■ Cirka 3.000 vårddygn på Trobergshemmet. Kostnaden per vårddygn är cirka 155 euro.

■ Ungefär tolv heltidstjänster inom barnomsorgen under ett år, sociala kostnader inräknade. En tjänst kostar i genomsnitt 38.000 euro per år. Om man inte räknar in de sociala kostnaderna så skulle pengarna räcka till cirka 17 tjänster i ett år.

■ Skolmat för alla grundskolelever i Mariehamn i två års tid, ungefär 170.000 måltider. Kostnaden per elev och dag beräknas till 1,26 euro per elev och dag i nästa års stadsbudget.

Så betalar andra

Så här mycket kommunalskatt betalar några andra mariehamnare:

■ **Trygve Eriksson** 28.989 euro.

■ **Anders Wiklöf** 10.683 euro.

■ **Anna-Lena Dreijer** 2.051 euro.

■ **Sture Carlsson** 55.204 euro.

■ **Ben Eriksson** 13.647 euro.

■ **Folke Husell** 20.977 euro.

■ **Kjell Clemes** 22.710 euro.

■ **Peter Grönlund** 40.965 euro.

■ **Roger Jansson** 14.881 euro.

■ **Kaj Jansson** 34.550 euro.

■ **Pia Rothberg-Olofsson** 24.867 euro.

■ **Linnea Mansén** 2.558 euro.

■ **Nils-Erik Eklund** 28.255 euro.

■ **Lars Porko** 27.055 euro.

■ **Kent Nyström** 20.395 euro.

Bingo. För Mariehamns stad är bröderna Lundqvist och två dödsbon i familjen guld värda. Så länge det går bra för Rederi ab Alfa strömmar kommunalskatten in. Foto: ERKKI SANTAMALA

■ **Hubertus von Frenczell** 978 euro.

■ **Björn Blomqvist** 24.088 euro.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Skolmat. Kommunalskattintäkten från Lundqvist-familjen skulle räcka till skolmat för alla stadens grundskolelever i två år. Bilden togs i föl i Övernäs skolas matsal.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Bra betalt. Att sälja Åland fiskförädling, här anläggningen i Föglö Degerby, var en lönsam affär. Foto: ERKKI SANTAMALA

Fiskodling gav mest inkomster

Lokalt Företagaren Harry "Tirri" Sjöblom i Föglö tjänade mest med pengar på Åland förra året.

Efter försäljningen av sitt livsverk, Åland fiskförädling ab, redovisar Harry Sjöblom en kapitalinkomst på över 11,2 miljoner euro, medan förvärvsinkomsten är mera blygsamma 45.800 euro.

Han betalar sammanlagt över 3,1 miljoner euro i skatt, men av det får hemkommunen Föglö bara drygt 7.100 euro eftersom staten/landskapet tar hand om skatten på kapitalinkomsterna. (uw)

Förmögenhetstoppen är borta

2006 slopades förmögenhetsskatten, och därför är inte heller uppgifterna om förmögenheter tillgängliga för allmänheten.

När den borgerliga regeringen trädde till började förberedelserna för att slopa förmögenhetsskatten. Det första steget infördes 2005 när gränsen höjdes för när förmögenheter skulle börja beskattas. Gränsen sattes vid 185.000 euro – den som hade mindre förmögenhet än så när alla skulder var borträknade slapp betala skatt.

Grunden för förmögenhetsskatten var värdepapper och fastigheter. Bankdepositioner var sedan länge befriade från förmögenhetsskatt.

De senaste uppgifterna om vad staten har fått in i förmögenhetsskatt är från 2003. Då betalade 40.000 personer i hela landet 120 miljoner euro i förmögenhetsskatt. 2.700 av de här personerna stod för halva förmögenhetsskattesumman.

2005 beräknades 70 miljoner euro flyta in till staten i förmögenhetsskatt. Det var efter att skattegränsen hade höjts.

Siffrorna för Åland visar att 422 personer i landskapet påfördes förmögenhetsskatt 2005. De betalade tillsammans 1,56 miljoner euro. (ao)

Rika – utan lyxliv

Ben Lundqvist.

Dick Lundqvist.

Sture Carlson.

Anders Wiklöf.

”Guldkanten ligger inte i pengarna”

De har pengar som gräs – men deras guldkant i tillvaron består inte av långa, dyra resor eller lyxiga hem. Anspråkslöshet är det som gäller när det kommer an på den egna lyckan.

Ja, vad gör de rika egentligen för att lyxa till livet? Vad har de för guldkant på tillvaron? Nya Åland har frågat några av dem som ligger högt på skattetoppen.

Det visade sig att vanorna hos flera av de mest burgna är mycket anspråkslösa.

Mycket dividend

Först vill **Ben Lundqvist**, vd för Lundqvistrederierna, förklara varför familjen betalar så mycket kommunalskatt till Mariehamn (se artikeln påsidan före) för 2006.

– Våra förvärvsinkomster har varit så stora eftersom Rederiaktiebolaget Alfa har betalat ut

så mycket dividend. En stor del av dividenden betalas nämligen som förvärvsinkomst. Det har inget med lön att göra.

Han tillägger att det kommunala skatteavdraget hade en viss inverkan på att bolaget betalade ut så pass mycket i dividend.

– Det blev lite billigare tack vare det. Hoppas att landskapet behåller avdraget!

När han får frågan om guldkanten funderar han en brastund.

– Den är nog väldigt billig den. Jag reser inte, eller gör något annat särskilt. Det dyraste jag gör är att jag går ut och äter och dricker gott någgon gång.

Inte ens hunden som han promenerar med är hans egen. Den tillhör sonen **Stefan**.

Barnbarnen

Samma inställning har hans bror **Dick Lundqvist**.

– Visst är allt mycket enklare om man har bra ekonomi. Man

behöver till exempel inte diskutera om man har råd att gå på bio eller inte. Det finns ju många som har det så också. Men lyckan ligger inte i pengarna.

Han har de fattiga studieåren i gott minne – då åt han gröt för att ha råd att gå på fest. Därför är guldkanten inte heller överdrivet påkostad.

– Jag har alltid prioriterat familjen. Nu är det barnbarnen, 5 och 3 år, som gäller. Jag gillar att vara med dem. De är min guldkant.

Sture Carlson är en man som skulle kunna lyxa till det ungefär hur mycket som helst. Det gör han inte.

– Guldkant? Tja, jag var till Nice och Monaco för ett par veckor sedan när jag fyllde 60. Annars vet jag inget annat än stugan i Vårdö Sandö som skulle vara min guldkant. Jo, jag gillar ju fotboll förstås. Jag följer med IFK Mariehamns

matcher, men bara hemma. Bortamatcherna åker jag sällan på.

Vara frisk

Anders Wiklöf har förstås sitt Andersudde som han lägger pengar i, men han gör inga dyra jorden runt-resor i eget plan eller har någon tjänarstab som servar. Också han kommer från början från små förhållanden.

– Min guldkant är att jag får vakna varje morgon, vara frisk och må bra. Jag vandrar på Andersudde och jag tittar på mina tavlor. Jag är nöjd. Alltid nöjd.

Nöjd är han också med hur affärerna gått under 2006, även om uppgifterna om förmögenhet inte längre är offentliga.

– Jag är också nöjd med hur det har gått hittills i år, säger han.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Goda middagar. Ben Lundqvist bor sedan länge vid Möck-tillvaro finns inte mycket lyx.

Grannar. Sture Carlson bor granne med Dick Lundqvist på son lyxar till det särskilt mycket, även om han skulle ha råd.

DE TJÄNADE MEST I DIN KOMMUN

BRÄNDÖ

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Granberg Bertil	12.924,80	520.415,32	143.753,37
Nyman Aila	54.360,19	37.464,08	19.120,99
Eklund Ove	37.131,55	54.431,20	19.259,60
Granberg Gösta	11.105,74	70.598,72	19.570,61
Thörnroos Jan-Tore	7.7892,92	0,00	8.141,53
Bergendahl Göran	69540,61	8106,83	15661,61
Adamsson Raimo	67114,93	10048,35	15351,67
Lindman Gun	73837,75	0,00	12849,24
Törnroos Jan-Åke	70675,71	0,00	13223,86
Blomqvist Karl	68899,67	0,00	9001,10

ECKERÖ

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Granberg Bengt	97.005,02	121.9491,36	363.775,21
Olsson Stig	56.835,09	408.164,46	107.082,37
Eneberg Hans	49.593,92	154.804,47	40.325,59
Lindman Rita	7.325,81	9.6914,95	2.7136,19
Mattsson Jan-Erik	58.409,35	38.016,04	20.387,54
Fellman Erolf	93.303,58	301,00	21.131,77
Eklund Brage	56.574,70	24.009,84	15.931,64
Carlsson Sven-Erik	62.566,76	12.707,90	14.660,24
Holmberg Arline	41.859,49	22.531,44	11.802,68
Carlsson Leif Christer	0,00	62.390,07	17.469,22

FINSTRÖM

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Mattsson Rafael	39.915,82	902.355,91	235.163,17
Sirén Berit Isabell	0,00	371.632,54	104.057,11
Eriksson Gunborg G	111.88,60	261.141,44	67.505
Eriksson Gerhard	104.916,24	129.093,20	61.023,62
Eriksson Rolf G.W.	190.923,88	0,00	52.357,88
Påvall Gunn-Britt Ing.	0,00	149.098,31	41.169,80
Lindström Stig Anders	31.766,14	94.963,45	28.419,96
Lampén Folke	64.236,24	57.302,37	27.671,12
Molander K-J dödsbo	20.443,39	98.520,46	28.511,03
Lindfors John Bo	50.138,93	66.404,81	26.143,12
Carlsson Sören	22.752,29	93.274,17	27.356,47
Rikberg Håkan	34.625,40	74.285,74	24.387,61
Perander Ulf	24.721,17	83.671,20	24.466,78
Sirén Sverker	34.273,88	72.649,28	23.276,01
Johansson Bengt C.M.	94.241,33	11.868,28	24.635,45
Pellas Åsa Gunilla	74.417,37	30.897,70	23.628,01
Pellas Mikael	73.252,65	31.166,21	23.324,65
Svenblad Diane	54.541,57	47.359,02	21.993,51
Perander Stefan	25.224,19	72.153,27	21.504,64
Fellman Roger	92.215,40	2.466,22	21.451,55

FÖGLÖ

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Sjöblom Harry	45.791,49	11.228.256,71	3.145.964,25
Nordberg Kaj	38.314,93	389.812,81	113.759,57
Skogberg Anders	60.153,07	348.013,34	107.763,48
Sjöberg-Flodin Britt	0,00	339.844,60	95.156,49
Englund Karl-Erik	39.657,11	277.812,07	82.740,06
Nordblom Hans	30.581,33	275.837,42	80.000,84
Sjöberg Beatrice	38.647,11	172.031,45	52.817,45
Carlstedt Börje	32.410,08	156.871,40	47.055,46
Helin Edgar	25.497,29	163.031,43	45.809,66
Helin Johan	40.572,00	106.141,88	34.896,65

GETA

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Jansson Irma Helena	14.530,99	74.400,00	20.892,79
Dahlblom Dan-Johan	85.261,60	0,00	17.108,59
Österlund Yngve	76.718,14	0,00	15.561,77
Källström Erik Ronald	74.185,70	0,00	0,00
Sundblom Erik	20.356,23	48.162,22	13.933,43
Eriksson Ann Catrine	30.381,80	30.739,21	10.184,43
Rostén Kjell	47.404,60	2.305,27	7.546,75
Berndtsson Kjell	49.066,54	0,00	7.089,95
Berglund Lars Erik	15.117,12	32.889,91	9.358,32
von Schmalensee G.A.	44.766,17	0,00	0,00

Aila Nyman,
Brändö.

Yngve Österlund,
Geta.

Gabriella Nordlund,
Kökar.

HAMMARLAND

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Lindroos Stefan	51.908,77	125.929,95	43.334,63
Bergman Britta H.M.	9.929,92	153.654,46	43.023,25
Andersson Max	11.965,11	109.359,40	30.166,47
Nordlund Leif	118.909,47	0,00	27.640,19
Humell Roger	19.656,79	89.613,05	24.980,38
Lindroos Henrik	47.470,04	59.213,14	23.603,19
Eriksson Jan-Erik Alarik	9.532,94	93.323,80	25.974,05
Fagerström Kai	96.564,23	0,00	21.973,27
Andersson Sture	47.131,58	41.207,35	18.321,53
Lindroos Anna-Lena	41.752,36	46.540,94	18.514,87

JOMALA

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Johansson Per-Erik	24.605,70	1.238.637,35	348.452,38
Stenlund Bjarne	76.814,91	999.379,86	294.268,94
Eriksson Rolf	15.332,09	169.297,81	46.615,44
Vickström Edgar	158.754,10	0,00	41.194,48
Stenlund Brage	36.168,87	117.757,04	36.554,69
Eriksson Anders	96.093,56	51.671,19	36.310,97
Karlsson Henrik	138.036,61	1.120,97	35.276,21
Andersson Ralf	34.760,03	102.046,07	32.279,03
Jansson Christer	67.294,34	66.637,55	30.155,54
Viktorsson Henrik	72.761,97	55.042,51	29.043,34
Hilander Lolita	116.725,53	0,00	26.955,27
Karlsson Roland Roger	26.911,36	86.434,67	26.252,43
Jourdan Christophe	106.065,84	0,00	86,02
Forss Kaj	53.516,88	51.750,72	22.875,67
Söderström Jan Christer	96.287,74	0,00	21.546,79
Johansson Tor-Erik	47.597,22	48.687,36	20.420,86
Lindfors Marcus	94.054,36	0,00	21.056,59
Nyman Dag	88.934,03	0,00	15.210,05
Nyholm Kent	30.614,49	54.631,70	18.069,71
Viktorsson Roine	40.816,03	44.348,15	17.488,43

KUMLINGE

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Henriksson Sören	21.400,33	217.358,17	61.836,35
Johanson Edgar	119.234,08	10,78	29.214,66
Pomeranz-Kankainen M.	89.297,15	27.416,95	27.489,32
Englund Kurt	42.148,33	55.084,96	20.829,28
Söderlund Göran	58.357,04	15.003,40	4.174,21
Samuelsson Karl Johan	57.985,62	0,00	0,00
Malmberg Bengt	56.324,79	0,00	8.589,24
Gustafsson Nina Irmeli	53.466,02	105,00	8.499,67
Törnroos Kaj	53.218,41	0,00	8.409,19
Sjölund Göran	47.527,64	505,72	7.122,76

KÖKAR

	FÖRväRVsINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Nordlund Gabriella	77.161,46	60.285,98	32.737,83
Holmström Leif	62.312,05	0,00	5.486,56
Brolin Stig	58.401,19	2.000,25	260,33
Forsman Kurt	56.639,18	0,00	8.923,58
Nordberg Simeon	53.082,85	0,00	8.247,34
Finneman Kent	52.127,30	0,00	7.864,95
Hällund Philip	50.143,61	0,00	7.628,07
Engström Paul	45.341,03	0,00	6.441,03
Nordlund Henrik	44.400,07	0,00	6.144,03
Holmström Harry	43.555,46	0,00	5.841,46

elöbrinken i Mariehamn. I hans

Bergshöjden. Inte heller Carl-

Barnbarnen. Dick Lundqvist har i för sig bott på "gräddhyllan" Bergshöjden, men huset (som nu övertas av sonen Casper) hör inte till de lyxigaste. För Dick är barnbarnen guldkanten i tillvaron.

Föräldrahemmet. Anders Wiklöfs hem ligger vid Berggatan, nära Ben Lundqvists hem. Fast "sommarstugan" Andersudde i Lemland är ju av en annan klass.

Anders Rundberg, Lemland.

Karin Jansson, Saltvik.

Björn Rönnlöf, Sottunga.

LEMLAND

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Dahlman Johan	177.642,51	185.184,03	99.203,42
Karlsson Anders	207.164,66	18.102,37	63.063,47
Rundberg Anders	160.055,39	43.541,29	55.000,56
Lindqvist Danny	64.676,08	132.718,39	47.613,50
Klat Samir Ramez	38.485,16	139.303,27	42.817,52
Lindholm Göran	152.535,87	20.111,49	45.857,27
Ingves Anders	170.200,53	160,97	45.533,88
Dahlman Henrik	70.332,44	63.624,12	31.463,79
Donner Lars	121.563,43	522,90	30.445,52
Mattsson Ragna	120.788,85	0,00	21.041,86

LUMPARLAND

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Eriksson Jan	84.398,07	36.860,33	28.541,21
Sjölund Erika	42.728,32	69.151,45	24.494,64
Lax Thomas	89.027,72	0,00	16.973,86
Joelsson Lennart	68.361,28	0,00	12.330,84
Lindgren Bengt-Olof	62.946,32	0,00	10.221,40
Paulson Göran	24.859,52	35.794,67	11.558,12
Mattsson Jörgen	56.341,88	1.239,57	9.552,89
Wilhelms Yngve	44.756,52	12.143,00	9.653,95
Staf Martin	56.226,77	140,86	9.051,43
Malm Fjalar	54.631,39	1.702,24	9.219,06

SALTVIK

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Jansson Karin	24.004,67	344.597,33	97.873,80
Sundborg Roger	0,00	212.499,20	59.499,78
Sundqvist Hilding	19.288,83	170.385,00	48.325,32
Jansson Brage	102.343,77	35.993,29	34.028,41
Karlsson Karl Roger	130.608,14	0,00	32.853,88
Jansson Tom	46.419,78	74.662,08	27.146,70
Karlsson Runar	67.656,18	47.964,03	25.950,29
Karlsson Linnea Birgitta	28.687,67	83.220,95	25.220,97
Lindqvist Leena	111.705,59	0,00	26.323,78
Emretsson Johan	110.111,06	0,00	25.779,50

SOTTUNGA

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Rönnlöf Björn	180.933,57	58.279,41	65.861,02
Saurén Gustaf	40.411,05	71.964,84	23.619,28
Lindholm Rune Adolf	89.958,28	13.448,41	23.391,49
Danielsson Klas Viking	89.530,32	6.998,78	21.794,49
Pettersson Tomas Mikael	37.632,24	30.299,26	12.800,12
Eklund Karl-Olof	39.897,28	21.280,40	10.964,09
Pettersson Regina E.	40.158,64	18.345,53	10.208,42
Söderholm Tiina Tuulevi	50.014,67	0,00	6.875,14
Björk Bror Göran	45.954,40	2.280,40	7.185,66
Matila Riitta Liisa	47.734,01	0,00	6.541,45

SUND

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Odelfors Bengt	127.082,00	2.506,91	701,93
Lindeman Robert	111.115,78	3.938,70	28.004,34
Fagerlund Göran	87.025,37	17.222,37	23.158,92
Eker Per-Olof	44.372,41	39.231,32	8.653,11
Karlsson Ulf	82.145,18	0,00	17.397,74
Karlsson Roine	58.205,79	21.311,28	15.633,10
Karlsson Per	10.222,43	64.454,77	18.047,34
Karlsson Benita	4.982,04	68.172,30	19.074,43
Mattsson Jerry	71.419,06	0,00	12.650,36
Carlson Carl-Åke	67.872,33	3.503,80	13.830,57

Brage Jansson, Saltvik.

Ragna Mattsson, Lemland.

Mikael Lundell, Vårdö.

VÄRDÖ

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Abrahamsson Göran	99.704,99	32,90	22.887,09
Johansson Sigvard J.	13.558,09	85.963,57	24.171,66
Nordberg Bengt	86.434,85	10.195,02	21.736,94
Danielsson Jarl	89.498,28	3.552,87	20.872,74
Granlid Leif	32.885,41	57.459,24	17.703,88
Nordberg Jan-Erik	80.646,64	2.488,67	17.697,99
Lundell Mikael	44.504,65	34.265,82	15.772,59
Danielsson Peter	9.353,85	55.009,57	15.402,68
Sirén Max	58.777,29	4.563,03	11.106,17
Malmström Björn Olof	60.889,60	308,00	10.635,40

MARIEHAMN

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINKOMST	INKOMSTSKATT
Eriksson Trygve	181.841,38	1.609.645,37	457.342,96
Wiklöf Anders	68.403,74	1.679.873,78	483.386,88
Lundqvist Ben	873.795,46	736.620,69	479.837,79
Drejler Anna-Lena	14.055,70	1.480.056,91	401.784,19
Lundqvist Stig	753.749,56	580.794,26	398.382,00
Lundqvist Dick	670.306,87	593.297,15	373.629,02
Lundqvist Marg. dödsbo	624.374,57	565.800,40	352.136,85
Hellman Bert	104.718,38	978.306,49	297.413,20
Johansson Sven-Erik	99.418,33	793.494,95	243.014,72
Eriksson Sten-Anders	18.944,02	647.481,87	177.528,42
Johnsson Sven-Erik	126.310,08	537.591,56	181.805,97
Kuitunen Pekka	236.389,46	421.937,28	185.760,01
Carlsson Sture	349.403,45	209.006,20	157.470
Eriksson Ben	86.069,54	366.727,27	121.447,24
Husell Folke	136.640,49	293.719,09	115.845,95
Lundqvist Yvonne	95.358,61	278.172,91	99.636,73
Clemes Kjell	143.036,96	226.567,20	98.473,94
Andersson Hans L.F.	42.799,68	322.006,44	93.719,12
Andersson Elis T. dödsbo	41.858,04	314.057,85	89.048,51
Nordin Bengt Johan	340.281,79	672,08	26.502,98
Craemer Lars Valter	286.787,80	13.304,83	2.326,91
Westerberg Karl-Olof	24.909,67	260.798,95	73.023,71
Andersson Stefan dödsbo	190.817,82	93.627,18	78.853,52
Westling Lennart	256.368,00	11.489,46	3.217,05
Grönlund Peter	256.825,07	412,24	74.342,72
Hägerstrand Börje	247.758,83	5.857,33	72.799,85
Karlsson-Husell Susanna	21.931,37	231.227,74	64.023,69
Sumelius Styrbjörn	42.640,05	206.193,29	61.945,68
Simons Kurt	77.765,45	168.844,56	56.292,83
Procopé Margaretha	32.888,94	209.742,97	59.748,25
Stjernschantz Johan	237.850,97	735,89	27.515,72
Erikson Björn	39.645,79	188.478,89	56.251,87
Jansson Roger	93.503,35	128.583,09	57.182,86
Ekström Dick	84.551,09	134.189,59	54.957,74
Widman Daniel	218.021,57	000,00	60.306,16
Rundberg Conny	65.549,47	150.721,01	53.985,61
Jansson Kaj	215.942,70	000,00	60.972,38
Rothberg-Olofsson Pia	155.418,92	55.676,92	56.891,69
Lindholm Bo	65.799,38	144.610,26	52.657,27
Halling Jacob	000,00	206.589,02	57.334,32
Mansén Linnea	21.127,93	182.171,45	51.162,71
Eklund Nils-Erik	176.599,16	24.388,37	55.014,47
Beckman Eva Alice	6.149,84	182.611,71	50.050,68
Carlstedt Birgit	37.141,44	146.352,00	45.330,38
Hägglblom Bengt Torbjörn	25.513,23	149.968,70	43.769,32
Porko Lars	173.862,03	000,00	45.124,24
Grufberg Lennart	154.977,67	13.597,13	680,53
Sundblom Erik	68.256,66	98.347,24	37.295,21
Lindqvist Bernice	28.007,04	138.498,05	39.692,22
Linde Runa	9721,48	151038,53	42.290,79
Korvela Markku	105.657,17	51.339,31	39.350,89
Holmström Eli	19.435,92	132.676,40	37.930,42
Örblom Mårten	35.006,23	116.705,51	36.405,81
Nyström Kent	127.471,60	23.959,28	38.927,87
von Frenckell Hubertus	9.918,93	141.464,49	37.321,23
Blomqvist Björn	151.112,07	000,00	38.269,86
Holmberg Sven-Erik	82.078,00	67.957,22	36.494,37
Simons Sven Robert	112.694,75	37.120,30	37.707,71
Bergroth Tor	12.145,80	135.847,72	38.037,36
Hansen Bertil	56.476,56	81.000,00	30.805,14
Lindfors Kerstin M.A.	32.973,31	103.913,72	32.482,27
Budd Jens-Erik	41.514,73	94.393,76	31.363,21
Westerlund Jonny	62.772,32	72.009,85	31.163,94
Boman Ronald	37.404,77	96.898,56	30.920,31
Ekman Boris	134.163,13	000,00	32.882,26
Ahloth Juha	132.915,31	104,86	34.017,84
Abrahamsson Helga E.M.	12.706,32	120.145,28	32.730,62
Söderström Gunilla Alice	14.557,01	118.228,78	33.165,70
Boman Sven-Harry	126.004,19	6.545,23	32.420,09
Neovius Tomas	132.322,23	000,00	33.125,33
Österberg Jan	97.396,11	33.300,00	31.768,74
Andersson Daniel Edvard	24.438,03	106.247,22	29.722,97
Clemes Håkan	114.408,07	13.164,01	31.659,54
Hanses Jan	126.830,76	000,00	30.603,34
Olofsson Bjarne	126.751,56	000,00	31.486,38
Mattsson Berit Matilda	17.299,44	109.446,30	30.027,79
Lindqvist Gunnel S.B.	13.384,56	11.2200,00	31.530,61
Johansson Henrik	124.692,04	000,00	30.682,87
Woivalin Dan-Erik	123.897,95	000,00	30.702,06
Fast Susanne	31.834,20	91.910,71	28.165,96
Ljungars Magnus	121.552,90	1.227,94	30.639,51
Andersson Kaj Johnny	60.782,22	61.823,38	27.620,47
Simons Marina	100.360,12	21.363,37	28.239,78
Eriksson Johan	94.995,36	25.738,42	9.018,19
Hansson Tora	120.518,13	000,00	2.9016
Eriksson Kristian Elof	120.380,49	000,00	27.460,39
Mattsson Kerstin Alice	46.614,06	71.609,33	26.277,29
Silander Tage	117.685,22	000,00	28.803,88
Johansson Wiking	116.778,80	673,92	28.848,42
Izadkhasti Farajollah	117.381,19	000,00	28.939,89
Wiklöf Peter	110.421,56	6.663,87	28.486,41
Elling Birgit	20.150,16	96.248,68	27.831,82
de Wilde Wilhelm	116.352,07	000,00	27.345,88
Karlsson Dan	114.303,38	000,00	13.926,43
Wendelin Kristoffer	114.090,46	000,00	26.689,63
Viljanen Bengt	77.374,87	36.708,54	26.149,71
Langebro Jan	113.964,27	000,00	27.815,75
Byman Stig	87.481,35	25.137,67	26.260,99
Höglblom Harry	111.948,09	474,48	27.270,37
Ingman Folke	45.304,10	66.504,81	17.547,21

Nästa sida: Så mycket tjänade "kändisarna"

Juha Ahlroth, Mariehamn.

Camilla Hägglund, Mariehamn.

Roger Karlsson, Saltvik.

Astrid Olhagen, Mariehamn.

Kjell Clemes, Mariehamn.

Kerstin Alm, Saltvik.

Politiker, direktörer & andra kändisar

IDROTTSFOLK

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
Pekka Lyyski, Jomala	28.870	2.239	7.531
Peter Mattsson, Mariehamn	41.214	-	11.470

LÄKARE, TANDLÄKARE, APOTEKERARE

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
Nils-Gustav Eriksson, Lemland	66.657	-	23.898
Juha Ahlroth, Mariehamn	132.915	104	58.148
Tom Björkman, Mariehamn	29.520	59.673	24.797
Börje Hägerstrand, Mariehamn	247.758	5.857	119.555
Päivi Häggblom, Mariehamn	83.080	12.975	36.373
Christian Johansson, Mariehamn	107.133	1.127	45.215
Mikael Lagström, Mariehamn	32.702	71.942	28.307
Mogens Lindén, Mariehamn	62.295	-	20.969
Lennart Lönnqvist, Mariehamn	105.578	-	45.234
Paula Niskala, Mariehamn	94.549	13.597	42.722
Klas Silfverberg, Mariehamn	61.985	-	21.410
Jan Österberg, Mariehamn	97.396	33.300	50.584
Gyrit Hagman, Sund	66.224	-	25.512

LEDANDE TJÄNSTEMÄN

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
Olof Erland, Finström	66.372	-	24.357
Olof Lindqvist, Jomala	57.008	-	19.836
Camilla Hägglund, Mariehamn	61.950	-	20.876
Henrik Lundberg, Mariehamn	100.520	-	42.266
Björn Andersson, Lemland	61.397	-	23.159
Susanne Björkholm, Mariehamn	50.203	-	15.809
Agneta Erlandsson-Björklund, Mhamn	43.892	-	13.316
Björn-Olof Ehrnstr. Mariehamn	82.963	989	32.745
Christina Ehrnstr. Mariehamn	70.094	364	27.015
Yvonne Eliasson, Mariehamn	54.148	26	18.532
Dan E Eriksson, Mariehamn	72.652	-	26.516
Göran Frantzén, Mariehamn	61.988	42.156	34.271
Lennart Grufberg, Mariehamn	154.977	13.597	680
Agneta Mannberg-J. Mariehamn	51.685	2.723	18.330
Mikael Karring, Mariehamn	55.392	-	17.681
Lars E Karlsson, Mariehamn	55.761	-	19.231
Bjarne Lundström, Mariehamn	50.700	-	15.737
Birger Ch Sandell, Mariehamn	70.064	67	27.060
Arne Selander, Mariehamn	57.362	-	17.765

FASTIGHETSMÄKLARE

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
Roger Karlsson, Saltvik	130.608	-	61.226
Markus Fellman, Mariehamn	80.871	-	30.933

MEDIA

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
Dan-Johan Dahlblom, Geta	85.261	-	35.988
Stefan Norrgrann, Mariehamn	47.368	-	15.653
Niklas Lampi, Mariehamn	62.840	22	22.314
Nina Fellman, Mariehamn	39.342	-	10.583
Astrid Olhagen, Mariehamn	46.280	6.836	15.360
Pia-Rothberg-Olofsson	155.418	55.676	88.682

Susanne Björkholm, Mariehamn.

Peter Wiklöf, Mariehamn.

DIREKTÖRER

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
Torsten Nordberg, Brändö	53.236	12.740	21.942
Dan Mikkola, Finström	61.600	-	22.391
Tomas Lepistö, Jomala	49.881	-	16.257
Johan Dahlman, Lemland	177.642	185.184	133.687
Henrik Dahlman, Lemland	70.332	63.624	46.224
Leif Nordlund, Hammarl.	118.909	-	52.443
Göran Lindholm, Lemland	152.535	20.111	74.800
Karl-Erik Williams, Lemland	85.747	2.368	36.792
Lennart Joelsson, Lumparl.	68.361	-	26.591
Sven-Harry Boman, Mariehamn	126.004	6.545	56.336
Sture Carlson, Mariehamn	349.403	209.006	225.732
Håkan Clemes, Mariehamn	114.408	13.164	53.868
Kjell Clemes, Mariehamn	143.036	226.567	126.254
Erik Sundblom, Mariehamn	68.256	98.347	48.813
Nils-Erik Eklund, Mariehamn	176.599	24.388	89.269
Trygve Eriksson, Mariehamn	181.841	1.609.645	508.121
Folke Husell, Mariehamn	136.640	293.719	139.124
Anders Ingves, Lemland	170.200	160	81.003
Stefan Olofsson, Mariehamn	109.992	-	47.124
Bjarne Olofsson, Mariehamn	126.751	-	53.216
Stig Selander, Mariehamn	76.569	-	28.471
Nils Lampi, Mariehamn	105.569	-	44.154
Ben Lundqvist, Mariehamn	873.795	736.620	644.838
Lars Porko, Mariehamn	173.862	-	75.816
Dick Lundqvist, Mariehamn	670.306	593.297	499.809
Stig Lundqvist dödsbo	753.749	580.794	556.027
Henrik Nordström, Mariehamn	62.675	30.649	30.761
Jan-Erik Rask, Mariehamn	75.875	-	28.751
Roger Rundberg, Mariehamn	95.245	-	38.680
Anders Wiklöf, Mariehamn	68.403	1.679.873	514.594
Peter Wiklöf, Mariehamn	110.421	6.663	49.908
Ingmar Wikman, Mariehamn	69.407	22.262	32.851
Johan Eklund, Mariehamn	75.637	26.757	37.619
Kenneth Eriksson, Mariehamn	69.747	35.924	36.454
Jan-Erik Eklund, Mariehamn	28.974	39.136	18.730
Jarl Danielsson, Vårdö	89.498	3.552	40.053
Björn Blomqvist, Mariehamn	151.112	-	65.567
Kjell Mattsson, Finström	58.915	-	22.645
Stefan Pettersson, Mariehamn	81.170	-	31.706
Nils Erik Flodin, Mariehamn	81.356	-	30.074
Stefan Simonsen, M:hamn,	77.476	-	29.059
Johannes Snellman, M:hamn	67.796	-	25.705

ÅLANDS LAGTING OCH LANDSKAPSREGERING

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
Veronica Thörnroos, Brändö	41.760	3.470	15.139
Brage Eklund, Eckerö	56.574	24.009	27.901
Viveka Eriksson, Finström	34.332	-	7.683
Ragnar Erlandsson, Finström	84.808	4.684	37.921
Åke Mattsson, Finström	32.542	-	9.568
Gun Carlson, Hammarland	79.588	403	32.921
Carina Aaltonen, Jomala	45.096	-	14.769
Anders Eriksson, Jomala	96.093	51.671	55.245
Roger Eriksson, Jomala	35.324	-	10.358
Dennis Jansson, Jomala	32.738	-	7.550
Mats Perämaa, Kumlinge	32.982	-	9.058
Danne Sundman, Lemland	41.739	-	13.164
Raija-Liisa Eklöw, Lumparl	35.127	-	10.547
Christian Beijar, Mariehamn	39.273	-	11.707
Ronald Boman, Mariehamn	37.404	96.898	37.450
Johan Ehn, Mariehamn	41.413	-	12.305
Torbjörn Eliasson, Saltvik	56.266	6.764	22.658
Anders Englund, Vårdö	45.852	-	17.510
Peter Grönlund, Mariehamn	256.825	412	123.982
Camilla Gunell, Mariehamn	67.588	-	24.167
Fredrik Karlström, Jomala	46.562	-	15.332
Harriet Lindeman, Mariehamn	65.085	16	23.275
Britt Lundberg, Mariehamn	64.864	-	23.377
Katrin Sjögren, Mariehamn	33.913	-	8.450
Barbro Sundback, Mariehamn	61.286	-	20.474
Lasse Wiklöf, Mariehamn	63.383	-	23.375
Runar Karlsson, Saltvik	67.656	47.964	39.871
Göte Winé, Sund	34.187	-	9.388
Gun-Mari Lindholm, Lemland	34.260	2.564	10.845
Jörgen Strand, Jomala	68.749	-	25.205
Roger Nordlund, Mariehamn	85.925	-	34.398
Henry Lindström, Saltvik	53.979	-	19.507
Roger Jansson, Mariehamn	93.503	128.583	76.353
Peter Lindbäck, Saltvik	98.288	-	43.271
Elisabeth Naucielr, Mariehamn	78.977	10.154	34.440

KOMMUNDIREKTÖRER

	FÖRVÄRVSINKOMST	KAPITALINK.	SKATT
John Wrede, Brändö	46.843	-	15.667
Jörgen Lundqvist, Eckerö	48.832	-	16.381
Niklas Eriksson, Föglö	74.584	---	30.321
Håkan Lundberg, Geta	65.028	-	25.815
Kurt Carlsson, Hammarl.	51.943	42	18.537
Harry Jansson, Jomala	62.039	-	22.738
Jim Eriksson, Kumlinge	35.206	-	8.897
Kurt Forsman, Kökar	56.639	-	20.744
Ritva Sarin Grufb. Mariehamn	72.631	-	26.213
Bjarne Pettersson, Mariehamn	61.829	56	22.512
Mikael Smeds, Lemland	58.408	-	19.314
Tomas Urvas, Lumparland	40.532	-	12.425
Kerstin Alm, Saltvik	54.072	6.886	21.374
Marja Weimer, Sottunga	25.816	6.220	7.899
Christina Nukala-P. Sund	51.532	-	18.375
Magnus Sandberg, Vårdö	45.584	-	15.815

Företagen – kommun för kommun

Tvåa. Brändö lax tjänade näst mest bland företagen på Brändö.

Foto: ERKKI SANTAMALA

Trea. Minimax, som äger Sparhallen, var trea i Jomala.

Tvåa. Colorant Chromatics i Krokland är tvåa i Saltvik.

Foto: COLORANT CHROMATICS

Tjugonde. Holmbergs går in på 20-i-topp i staden. Här en bild från vårmässan.

Foto: JONAS EDSVIK

Så här läser du tabellen om företagens inkomster och skatter.

Företagets namn

Beskattningsbar inkomst

Erlagd förskottsskatt

(+) skatteåterbäring eller (-) restskatt

Uppgifterna gäller skatteåret 2006.

BRÄNDÖ			
Minicarriers	1.390.954,18	81.780,48	-287.253,01
Brändö Lax	312.924,94	81.346,14	-164,27
Brändö Bygg	267.832,87	70.365,14	+732,84
Norrfjärden	251.912,67	65.196,92	+19,52
Björkö Fisk	60.000,00	5.200,00	-15.696,11

ECKERÖ			
Rederi ab Eckerö	6.837.382,11	1.160.633,28	-632.898,90
Storfjärdens Fisk	252.167,21	65.560,47	+0
Williams Buss	62.949,16	17.811,84	+1.449,27
Hotell Elvira	60.820,30	15.813,28	-63,69
Notvikens Stugor & C.	20.371,51	483,95	-4.949,67

FINSTRÖM			
Optinova	1.005.987,75	261.556,82	+0
Ål. Skogsägarförbund	203.633,10	52.944,61	+0
Åkeri Per-Erik Mattsson	114.009,49	29.642,47	+0
Godby Shipping	93.338,76	35.723,56	+11.497,81
Bomec Ålandb	53.731,16	1.3970,10	+0
Kock & Vin	45.429,93	20.799,94	+9.040,59
Axel Eriksson & Co	38.922,59	8.577,00	-1.586,71
Finström-Geta Förs.	28.678,66	1.479,92	-167,37
Ålands Fukt- och G.	26.843,99	4.500,80	-2.208,70
Anette Lindqvist Ab	25.602,66	6.655,13	+0

FÖGLÖ			
Ålands Fiskförädling	9.463.286,33	2.146.203,40	-11.853,45
Åkeri L. Gustavsson	90.616,37	23.557,26	+0
Föglöbutiken	16.645,16	6.484,92	+2.169,77
Embarsund Ab	12.678,88	0,00	-3.390,37
Föglö Fastighets	11.949,18	1.351,22	-1.955,55

GETA			
Solvik Fisk	124.802,26	33.081,36	+636,46
Andersö Fisk	6.3730,18	17.140,10	+573,58
Girarna Ab	228,92	59,52	+6,81

HAMMARLAND			
B.f. Andersson & Boman	254.061,44	66.055,97	+0
Varggropens Sand	156.884,51	48.631,86	+7.870,86
Vest Bygg	122.336,31	32.281,75	+477,08
Aftonsol på Tellholm	30.356,33	7.827,10	-69,71
Hammarlands Församling	25.282,77	1.732,20	+285,71

JOMALA			
Ålands Telefonandelslag	688.051,29	178.893,34	+0
Eklunds Fastigheter	638.137,91	88.909,67	-78.976,04
Minimax	634.722,81	217.312,22	+52.589,28
Ab Scantube Oy	416.015,31	108.163,98	+0
Carl Rundberg	398.200,60	46.800,00	-58.027,38
Eklunds Bygg	393.289,72	32.152,92	-71.549,76
Ålands Elcenter	303.772,68	38.999,95	-41.119,30
M:hamns Elementbyggen	238.674,60	62.055,40	+0
Ålands Vatten	227.311,66	59.101,03	+0
Ålands Grönsakslager	211.829,07	68.434,32	+13.425,55

KUMLINGE			
Ålands Marin-Fisk	295.413,46	76.807,50	+663,21
Remmarstugor	91.570,50	23.808,33	+0
Utskärgårdstjänster	14.669,14	3.044,16	-791,65
Länsmans Vårdshus	11.403,29	0,00	-3.199,28
Ledholms turistservice	5.535,03	1.439,11	+0

KÖKAR			
Bo Cap	54.256,70	14.092,99	+39,55
Handelshuset GRO	7.244,30	1.459,74	-585,85
Brudhäll	578,61	16,65	-137,60
Ålands Handelshusb	240,60	725,44	+666,74
Fastighets Köpbacka	117,65	371,74	+343,14

LEMLAND			
A.K. Montage	110.869,29	36.259,43	+7.476,77
Ab Signatur B	81.952,72	21.307,71	-150,00
East Data Consulting	36.259,41	9.427,44	+0
Legasus	21.305,58	5.539,45	+0
Leml.-Lump. Församling	9.769,11	575,22	+15,75

LUMPARLAND			
Långnäs hamn	581.744,41	173.361,72	+22.237,13
Ålround	72.947,31	18.000,00	-993,81
Joan-Nordic Consulting	35.395,03	8.831,49	-415,87
Åkeri Söderst. & Karlsson	34.349,56	12.016,20	+3.103,31
Willes Trade	15.324,56	3.984,39	+0

MARIEHAMN			
Ångfartygs Ab Alfa	32.019.099,39	8.324.965,84	+0
Viking Line	23.841.264,17	6.198.722,49	+0
Rederi Hildegaard	14.892.879,10	3.872.148,57	+0
Ålandsbanken	9.119.220,87	2.365.740,00	-5.390,14
Redarnas Ömsesidiga	6.602.701,47	1.661.025,09	-29.830,60
Ålands Ömsesidiga	5.576.171,85	1.440.220,46	-294,93
Chips	4.584.500,91	1.191.967,24	+0
Wiklöf Holding	4.496.409,10	1.169.066,37	-841,75
Crosskey Banking S.	4.240.473,91	1.121.230,08	+18.815,98
Caelum	3.343.784,49	827.051,55	+0
Försäkringsab Alandia	2.044.828,65	273.023,66	+0
Chips Scandinavian Co.	1.823.185,10	4.74.028,00	-100,13
Mariehamns Telefon	1.741.128,90	450.778,84	+0
Lawhill Ab	169.7049,60	392.898,65	-23.245,17
Visko	1.609.737,73	418.531,81	+0
ÅAB Pensionsstiftelse	1.560.754,66	256.581,78	-146.993,30
Transmar	1.418.939,91	340.062,16	-29.611,84
Chipsters Food	1.417.942,53	368.665,06	+0
Andelsbanken	1.391.063,21	382.459,72	+20.957,33
Holmbergs	1.366.049,66	355.061,43	+0

SALTVIK			
Cityjuristen	114.200,09	11.593,56	-18.576,06
Colorant Chromatics	105.669,96	50.039,50	+22.648,67
Quick Consulting	85.750,46	12.999,99	-6.191,54
Hebo-Rör	82.413,53	21.240,92	-191,91
Andersons Ombyggnad	76.205,67	32.622,24	+12.883,48

SOTTUNGA			
KNK Turistservice	19.009,99	3.177,96	-1.814,88
Fastighets Ab Marklint	899,89	,00	-240,63
Hästö-Nygård	458,40	119,18	+0
Fastighets Ab Nymars	0,00	0,00	-150,00

SUND			
Capinova Oy	190.944,76	50.769,24	+1.130,16
Lensun	60.042,84	7.123,58	-8.459,24
Inpro Brunnsbornring	28.495,67	7.408,87	+0
Lundbergs revi. & konsultb.	11.970,36	4.514,04	+1.409,93
Ab Drängarna	11.802,95	3.068,76	+0

VÄRDÖ			
Mariehamns Handelsagent.	7.231,53	530,21	-1.688,22
Vård-Invest	7.139,98	1.872,00	+279,73
TBF-Fix	3.820,93	1.464,44	+473,75
Wårdö Handels	650,15	,00	-173,85
Simskäla By Fiskelag	447,66	,00	-119,70

Rösta på åländska Jutta och Frida

Det är första gången som Åland deltar i en tv-sänd schlagertävling. Mariehamnsflickorna Jutta Stolt och Frida Johansson tävlar med låten ”Dansa jorden runt” i MGP Finland 2007.

Det är också första gången som Finland deltar i ”Lilla melodifestivalen”, eller MGP Nordic, som man i Norden valt att kalla tävlingen. Den finlandssvenska digi-kanalen FST5 sänder direkt ikväll kl 20.25. Alla tio bidrag sjungs på svenska och barnen har själva skrivit sina låtar. Från början var det 170 bidrag. Ikväll skall det bli två kvar.

De två som får mest röster får tävla i den stora nordiska finalen i Oslo den 24 november. Där får de möta vinnarna från Sverige, Norge och Danmark

inför en miljonpublik. Startfältet i Helsingfors håller hög klass och står sig väl i konkurrensen med de övriga nordiska länderna som redan har valt sina representanter.

Rösta hemåt

I den stora eurovisionstävlingen kan man inte rösta på sitt eget land, men i MGP Finland får vi vara riktigt patriotiska. Vi kan nämligen rösta på det åländska bidraget under direktsändningens gång och själv påverka slutresultatet genom att ringa eller messa. Röster som skickas innan sändningen börjar registreras inte. Programledare är **Thomas Lundin** och **Eva Kela**. Som gästartister får vi se punkbandet Anonymous, som tävlade i den stora Eurovisionen för Andorra i år.

Text&foro: DAVID LINDSTRÖM

TITTA ÄVEN PÅ DE ANDRA LÄNDERNAS UTTAGNINGAR:

Du kan också i förväg bekanta dig med motståndet i Oslo. FST5 sänder nämligen också de andra ländernas nationella finaler! Observera att biljetterna till Finlands final tyvärr är slut. Men missa inte tv-sändningen av finalen!

Finlands final,
ikväll kl. 20.25 i FST5 (repris imorgon 15.45)

Sveriges final,
söndagen den 4.11 kl. 15.45 i FST5

Norges final,
söndagen den 11.11 kl. 15.25 i FST5

Danmarks final,
söndagen den 18.11 kl. 15.15 i FST5

Här är alla bidragen

1. Sjung med mej

Emelie från Grankulla är 13 år. Hon framför en pigg och glad schlager som uppmanar till allsång. Farlig vinnarkandidat:
0700-71 701 eller ”mgp 1” till nummer 17132

2. Under snötäcket

Erik från Malax är 15 år. Han sjunger en sympatisk mid-tempo-låt om vad som kan dölja sig under snötäcket. Kanske startfältets mest vuxna låt med tydliga Sverigeinfluenser.
0700-71 702 eller ”mgp 2” till nummer 17132

3. Tänk att flyga få

Melina från Pargas är 13 år. Hon drömmer sig bort i en poppig schlager. Kanske är det Malissa som får flyga till Oslo.
0700-71 703 eller ”mgp 3” till nummer 17132

4. Tidernas vänner

In Heaven är fem unga killar mellan 10 och 12 år från Vasa. En glad Jimmy Jansson-inspirerad pop-dänga om vänskap.
0700-71 704 eller ”mgp 4” till nummer 17132

5. En liten önskan

Linn, 15 år från Ekenäs, är favorit bland slagertokiga fans. Kompositionen är den proffsigaste schlager-popen i startfältet. Frågan är om man hellre röstar på vuxen-schlager än ett charmigt barnframträdande.
0700-71 705 eller ”mgp 5” till nummer 17132

6. Vi finns för varann

Victoria, 14 från Ekenäs, sjunger tävlingens enda ballad. Vackert, men det sticker

inte ut tillräckligt för att klara sig i Oslo. Allt hänger på framträdandet.

0700-71 706 eller ”mgp 6” till nummer 17132

7. Djupa dalars ekon

M-Twice är två 13-åriga tjejer från Malax. De låter som ett mellanting medan Sareks melankoliska tongångar och Raymond och Marias röstharmonier. Min favorit!
0700-71 707 eller ”mgp 7” till nummer 17132

8. Skiner över mej

Jonna är 12 år och bor i Helsingfors. Mycket duktigt av Jonna att skriva en låt som lika väl kunde ha spelats in av Lisa Nilsson. En finlandssvensk ”Himlen runt hörnet” är född. Snysgt!
0700-71 708 eller ”mgp 8” till nummer 17132

9. Dansa jorden runt

Jutta & Frida från Mariehamn är 13 år. Kan Åland ta hem det här på ren glädje? Flickorna gör en Åländsk variant av Lotta Engbergs klassiker ”Fyra bugg och en cocacola”. Men det här är mycket gladare och faktiskt bättre. Håll i nerverna flickor. Då kan ni vinna! På Åland lyser alltid solen.
0700-71 709 eller ”mgp 9” till nummer 17132

10. Fröken Perfekt

Sister Twister är fyra tjejer mellan 12 och 13 år från Kronoby. Här finns tidaga Gyllene Tider-influenser blandat med finska Dingo. 80-talet är här.
0700-71 710 eller ”mgp 10” till nummer 17132

Samtal och SMS kostar 0,50 euro + lsa

”Dansa jorden runt”. Det är första gången som Åland deltar i en tv-sänd schlagertävling. Mariehamnsflickorna Jutta Stolt och Frida Johansson.

Entré. Jutta Stolt väntar på sin entré. Sanrt skall hon göra sitt första framträdande i tv-studion.

Bildproducent om Juttas och Fridas

”Nästan lite för

Igår klockan 17.30 sprang Mariehamnsflickorna Jutta Stolt och Frida Johansson upp på den stora schlager-scenen i tv-huset i Helsingfors. Flickorna dansar och sjunger som om de inte gjort något annat. Hela publikläktaren gungar när den somriga låten drar igång. På läktaren sitter de andra deltagarna och rycks med i refrängen.

Det har varit ett hektiskt program för de två 13-åriga tjejerna som varit bästisar sen de var sex år gamla. – Vi steg upp klockan halv sju imorse. Sedan dess har det varit full rulle, säger de trötta men märkbart nöjda efter den första scenrepetitionen.

Någon nervositet märks inte av. Jutta och Frida verkar vara hemma i de här sammanhangen. Men så har de också varit på Finlandssvensk ungdomsträningsläger i artisteri – Kämp Melodi.

– Det gick jättebra och vi är helnöjda med vårt uppträdande. Den satt, konstaterar Jutta

lättat efter den första pressen i studion.

Repetitionen fick först avbrytas. Våra blonda tjejer gjorde nämligen regissören lite konfunderad när de plötsligt ändrat något i sin koreografi. Den detaljen löste sig snabbt. Flickorna fick som de ville och repetitionen kunde fortsätta.

– Det här är nästan lite för proffsigt, tyckte en finsktalande bildproducent som beundrade tjejernas insats.

Stark låt

Jutta och Frida skrev egentligen låten för vokalisttävlingen i Solbacka. Men när FSU-killen **Anders ”Ankka” Alanen** kom till deras skola och berättade om MGP Nordic valde de att skicka in den till FST5 istället. Programledaren **Thomas Lundin** har varit med och valt ut de tio bidragen bland 170 inskickade. Han tycker att ”Dansa jorden runt” är en stark låt som mycket väl kan tänkas gå vidare.

– Vi kommer att klara oss bra i Oslo. De finlandssvenska bidragen är verkligen starka. Det blir en tuff kamp, säger han. Finska Yle var inte intresserade av tävlingen, så det fick bli en finlandssvensk produktion. Nå-

Frida ikväll

Johansson tävlar med låten "Dansa jorden runt" i MGP Finland 2007.

och Fridas framträdande för proffsigt"

got som tv-foket på FST5 givetvis är nöjda med.

Vill göra egen skiva

Efter repetitionen drar Jutta och Frida iväg för att berätta för den finsktalande make-up-artisten hurudant hår och vilket smink de vill ha.

– Vi vill inte ha så mycket make-up. Vi skall ha klänningar i svart och rosa. Och hästsvans. De har själva designat sina scenkläder, men fått hjälp med att sy upp dem.

Någon osäkerhet märks inte alls. Drömmen om ett genombrott finns där. Att låten är med på samlingsskivan som släpps i samband med tävlingen räcker inte.

– Vi har sökt stipendium för att kunna spela in en egen skiva i studio. Vi har redan en del låtar.

Föräldrarna hemma

I två dagar har de fått klara sig utan föräldrar.

– De skulle bara vara i vägen och nojsa. Det går bättre om vi får koncentrera oss på det här i lugn och ro.

Det var deras mammor **Birthe Stolt** och **Inger Johansson** som i somras kom och berät-

tade att deras låt kommit med i tävlingen.

– Vi var på Mariebad och åt brownies. Vi blev jättegglade och dubbelfirade!

Ikväll sitter deras mammor i Helsingforsstudion och håller tummarna. Hemma är pap-porna och syskonen framför tv-apparaterna.

– De måste ju vara hemma och rösta som galningar, säger Frida.

Hoppfulla

Själva tror de att det kommer att gå bra ikväll.

– Om man bara har roligt, är glad och slappnar av kommer det att gå bra. Det gör inte så mycket om nåt går fel. Det är bara att köra vidare, säger Frida.

Nya Åland ger dem en lyckospark. Rösta på bidrag nummer nio ikväll. Landets övriga tidningar har lobbat hårt för "sina" artister, så det lär bli tufft när rösträkningen kommer igång.

– Vår tuffaste konkurrent är nog **Jonna Haikonens** låt, den är vår favorit, säger de och rusar iväg till studion.

DAVID LINDSTRÖM

Detaljerad konsultrapport avslöjar stora brister i reningsverket i Storby

Gåtan med gult vatten verkar nu vara löst

Det är troligen järnet i den fällningskemikalie som används vid reningsverket i Eckerö Storby som gulfärgar det utgående vattnet.

Doseringen är 5-7 gånger högre än den borde vara, konstaterar konsulten Kåre Lagerquist i sin detaljerade rapport.

Konsulten **Kåre Lagerquist** gick i slutet av augusti igenom alla processer i reningsverket för att se vad som orsakar problemen och vad som kan göras. Genomgången var omfattande och arbetsdryg.

Kommunen fick rapporten redan den 30 september, men fullmäktige fick informationen först vid mötet i onsdags. Rapporten hade inte skickats på förhand till ledamöterna utan togs bara till kännedom på mötet.

Det ska sägas med en gång: Rapporten är dyster läsning.

Prov på fel sätt

■ Provtagningen är inte tillräcklig och görs dessutom på fel sätt. Provtagningen på utgående vatten har emellanåt tagits strax efter filterspolning när det nästan inte finns något vatten att ta prov på. Då har man gått ner med en hink på snöre för provtagningen. Den automatiska provtagaren är ur funktion sedan lång tid tillbaka.

■ Ledningsnätet strax före reningsverket utnyttjas som utjämning genom att dämna i systemet. Det kan vara förklaringen till att man stundtals noterat mycket svart slam i ledningsnätet. Det finns risk för att okända bräddningar kan finnas. Det låga inkommande flödet är enligt konsulten "lite miss-tänkt".

■ Bräddlarmet för inkommande avloppsvatten kunde inte kontrolleras. Med blotta ögat gick det inte att se när eller hur bräddning eventuellt har skett. Senaste bräddningslarm kom den 30 maj.

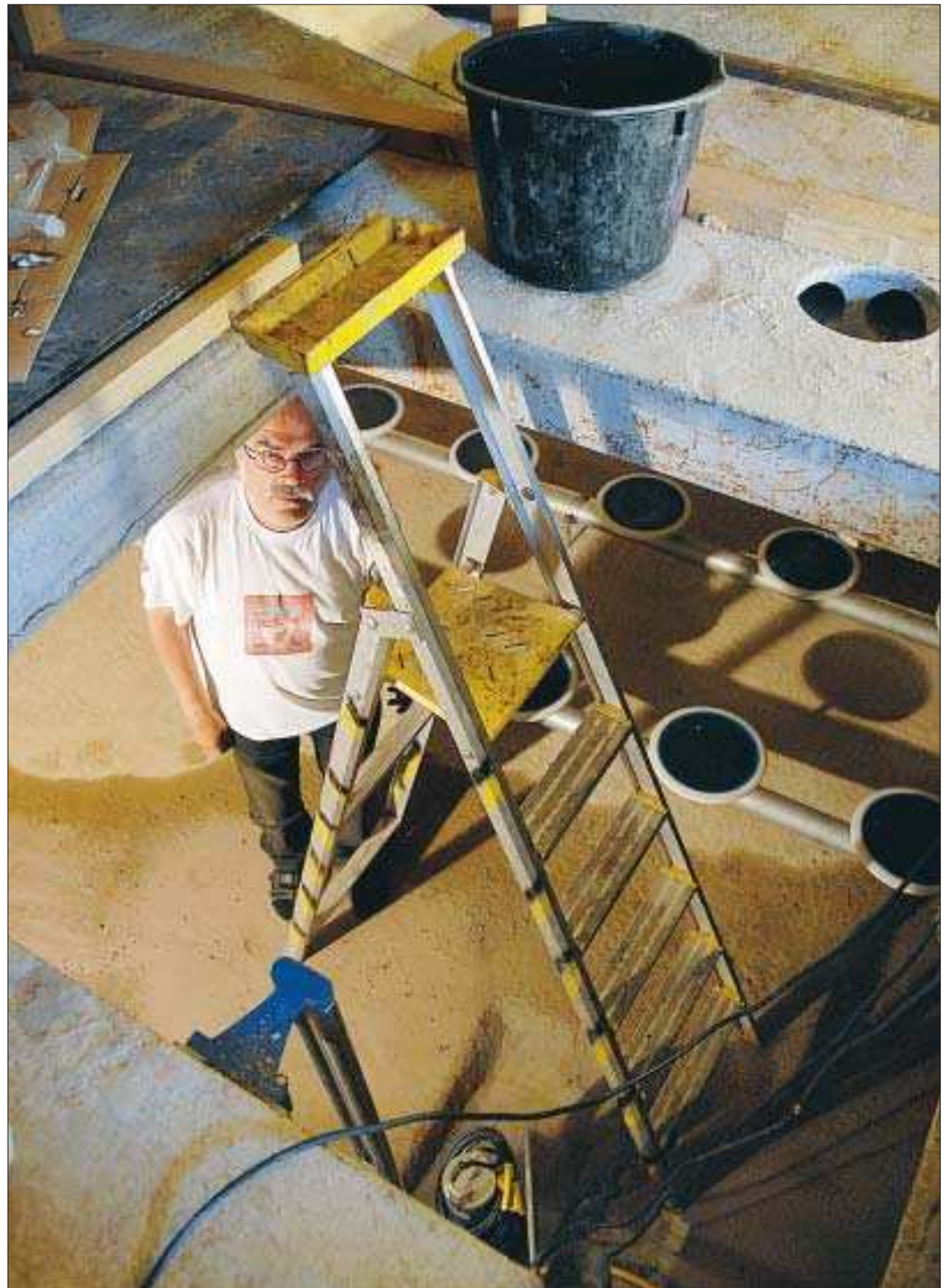
Hårt strypta

■ Inloppspumparna är hårt strypta eftersom rengallret inte hinner svälja större flöden. Därför måste en genomgång göras avseende andra eventuella bräddpunkter.

■ Utloppsbrunnen vid reningsverkets nordvästra hörn har inlopp från bräddningarna från pumpsump, försedimentering och råvattensump och från verkets utlopp samt ett utlopp till havet. Ledningen från verkets utlopp visade tydligt att det är det vattnet som emellanåt är gulfärgat.

Mycket järnklorid

■ Doseringen av fällningskemikalien järnklorid är hög, 5-7 gånger högre än vad som är normalt för vanligt avloppsvatten. På ett år förbrukas cirka 70 ton järnklorid. Enligt hans beräkningar är dosen järnklorid en liter – 1,4 kilo – per kubikmeter vatten, när reningsverksleverantören MRAB i en tidig rapport uppgav behovet av järnklorid till 150 ml per kubikmeter inkommande vatten. Det ursprungliga doseringssystemet är ur drift

Problem. Det är ingen nyhet att reningsverket i Storby har problem, men att det är så illa som i den färskta konsultrapporten hade kanske inte alla trott. På bilden som togs tidigare i år står kom-muntekniker Rune Småroos på botten i den nybyggda bassängen. Foto: JONAS EDSVIK

sedan lång tid tillbaka, och det skulle heller inte fungera i dag när man får in fyra olika slag av avloppsvatten med olika fosfor-innehåll.

■ Slamnivån i försedimenteringen kunde inte mätas. Indikationer finns på att slamnivån är "väldigt, och alldeles för, hög" och att slamuttaget verkar vara för litet sett mot tidigare avläst slamvolym. Minsta flödesökning eller "ryck" färgar hela bassängen svart av uppstigande slam.

■ Slamskrapan i åtminstone den ena bassängen sitter minst 5 cm för högt och ett tjockt slamlager lämnas därför kvar på botten. Det leder till jäsning och uppflytande slamkakor som är närmast omöjliga att fånga upp i senare processer. Skrapan suger inte heller över hela bassängens bredd.

■ Man har återkommande fel-funktioner i ventiler med mera vilket stör driften och ibland leder till bräddningar från råvat-tentanken.

■ Bara två av tre nitrifikationsfilter är i drift. Ett av filtren har aldrig körts igång.

■ Nitrifikationsfiltret släppte

mycket uppslammat material och detta var kraftigt gulfärgat. Det gula vattnet gick till utlopp. Enligt filterinstruktionen är detta det snabbaste och starkaste indikatorn på överbelastning.

Den gula färgen kan komma sig av överskottet av järn på grund av den höga kemikaliedosen.

– Vi är ganska säkra på att kommande provtagningar och analyser kommer att bekräfta resonemanget ovan, skriver Kåre Lagerquist i rapporten.

Han konstaterar att reningsverket har rätt avancerade processer som kräver god utbildning av personalen. Det har personalen inte fått, trots att personalen inte är den samma idag som när verket togs i bruk.

Radikala förbättringar

Konsulten kommer fram till att det finns goda möjligheter att säkerställa en drift som uppfyller kraven, men att det krävs noggrann uppföljning och tillsyn och en del radikala förbättringar.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

"Bara en första del-rapport"

Den rapport som nu levereras är bara den första delen, säger kommunstyrelsens ordförande **Rune Söderlund** i Eckerö.

Nu tas en mängd prover i reningsverket, berättar han, för att man ska kunna se vad som händer i de olika stegen.

– Efter det kommer konsulten med en slutrapport som ska berätta vad vi ska göra och i vilken ordning åtgärderna ska vidtas.

Rune Söderlund konstaterar att en stor del av problemen härrör från styrningen av olika processer. Reningsverket har byggts till i olika omgångar och styrningen av de olika processerna har inte fungerat.

Åtgärderna kommer att kosta pengar. Hur stora kostnaderna blir nästa år vet man inte ännu. (ao)

Nöje

Redaktör: Johan Larsson

Foto: ERKKI SANTAMALA

På gång under helgen

Fredag

- **Haunted Halloween** 22.00 på Mariepark. Stället byggs om till kyrka och det delas ut pris för bästa dräkt.

- **Arkens nattklubb** öppnar 22.00. Spelar gör &.

- På **Dinos bar** är det Halloween party. Spelar gör Alice Troopers. Även detta 22.00.

- **Richard "Räven" Holmberg** gästar Parks bar 22.00.

Lördag

- **Arkens nattklubb** öppnar 22.00. Spelar gör &.

- Alice Troopers spelar på **Dinos** 22.00. Även en rock-dj finns på plats

- Klockan 22.00 på **Parks bar** är det Real Rockabilly-part med Hub Cats.

- Vid 23.00 spelar DJ Totte på **Indigos bar**.

Daniel Craig gör fyra nya bondfilmer

■ Daniel Craig kommer att fortsätta agera James Bond på vita duken i åtminstone fyra filmer till, skriver Daily Mail. Han anses allmänt ha anpassat sig väl till rollen och senaste filmen Casino Royale var en stor framgång, så det var ett lätt beslut för filmbolaget MGM att förlänga kontraktet.

Bondfilm nummer 22 väntas få sin premiär i november 2008. (FNB)

Metallica mer melodiskt

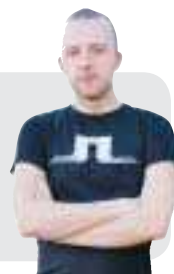
■ Metallica kommer att låta mer melodiskt än tidigare uppger gruppens trummis Lars Ulrich för musiksajten Y! Music.

Gruppen har tagit hjälp av superproducenten Rick Rubin under inspelningen av det nya albumet. Arbetsnamnen för låtarna ger inte speciellt mycket ledtrådar om vad de handlar om, utan bjuder i stället på en viss underhållning: German Soup, Glass Cow och Black Squirrel.

- Materialet påminner ganska mycket om våra 1980-talsskivor, säger Ulrich. (FNB)

Fred säger:

Ah, Halloween: Ett tillfälle att klä ut sig i en jönsig dräkt, måla sig i ansiktet med "blod" och ge sig ut i den svarta natten, viftande med ett svärd, vilt ylande. (Eller som medlemmarna i Fornföreningen Fibula Saltvik kallar det: Styrelsemöte.)

Veckans gäst: Alexander Skogberg

Rockar till just nu... Sebastian Bachs låt (Love Is) A Bitchslap från hans kommande album Angel Down som släpps den 20:e november. Medverkar gör även **Axl Rose** som gör sitt första framträdande på ett album sedan 1993. Utan

tvekan årets hårdrocksalbum samt låt! **För övrigt...** ska du kolla in mitt nya favoritband Danger Avenue på dange-ravenue.com samt besöka bloggarna sportplanket.blogspot.com och filmania.blogg.se.

Din guide in i litteraturens

Fem enkla steg öppnar alla dörrar för dig

Drömmen är en hörna på ett café med en latte i ena handen och Proust i den andra. Lite halvmörkt. Ett levande ljus som lyser upp sidorna. En penna för att göra anteckningar i marginalen. Och en uppsyn som skriker kulturell.

Nyan guidar dig på vägen mot din nya kulturella image och lär dig de rätta uttrycket, de klassiska fallgroparna och de radikala infallsvinklarna.

Sedan är det bara att ta på dig manchesterkavajen, knyta halsduken lite lätt bohemiskt och bege dig ut på stan för att hitta ett café där du lugnt och stilla kan avnjuta Sartres Existentialismen är en humanism.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Steg 1. Använd rätt kläder

Det absolut första du måste göra för att se mer litterär ut är att byta klädstil. Glöm dina designade Diesel-jeans, kasta bort munktröjan och dunjackan. För vad många än må säga är klädkoden inom litteraturen strikt. Väldigt strikt.

Detta är de vanligaste klädstilarna du har att välja mellan:

Existentialisten: Förutom att ha en allmänt svår uppsyn ska du klä dig helt i svart. Både damer och herrar passar bra i polotröja. Till detta bär du som man svarta byxor och svart kavaj. Som dam har du med fördel lång svart kjol med tjocka svarta strumpbyxor till. **Accessoar:** Basker och halsduk. **Förebild:** Simone de Beauvoir. **Boktips:** Jean-Paul Sartre Existentialismen är en humanism. **Motto:** Fri vilja ger ångest.

Bohemen: Som bohem har du många stilar att välja mellan. Viktigt är dock att se omedvetet medveten ut. Är du dam tar du på dig grälla färger som gärna skär sig något. En klassiker är alltid lager på lager. Du syr dem gärna själv eller handlar dem på second hand. Fast dina favoritplagg är givetvis extremt dyra. Grundregel om du är man är jeans och manchesterkavaj. Detta slår aldrig fel. Väljer du att ha skjorta och slips till ska slipsen hänga lite på sliskan. Den får heller inte vara för bred. **Accessoar:** Anteckningsblock. **Förebild:** Jack Kerouac. **Boktips:** Charles Baudelaire De ondas blommar. **Motto:** Allt för konsten.

Aristokraten: Denna klädstil är för de riktigt finlitterära. De högkulturella. De som blir inbjudna till Nobel-festen. Här är det engelskt så det förslår, till vardags bär herrarna blazer medan damerna tar hand om barnen. Alla engelska material är tillåtna. Men det är till fest som aristokraten syns som mest. Som man är det givetvis frack som är högsta modet. Damerna har balklämning. **Accessoar:** Käpp eller paraply. **Förebild:** Oscar Wilde. **Boktips:** Truman Capote Frukost på Tiffanys. **Motto:** Ars gratia artis.

Aristokraten. Om du vill se ut som en aristokrat är Oscar Wilde din förebild.

Post-modernisten: Är du post-modernist finns det egentligen bara ett klädval. Det ironiska. Allt som är fult är snyggt. Retro är ett hedersbegrepp och crazy din personlighet. Som man har du utan att tveka mustasch och hängslen. Funktionalism är tråkigt. Därför gillar du som kvinna kitsch. Gärna rosa och sockersött. En ballerinaklämning till vardags är aldrig fel. **Accessoar:** Ironi. **Förebild:** Henrik Schyffert. **Boktips:** Paul Auster New York-trilogin. **Motto:** Fel är rätt.

Bohem och flanör. Charles Baudelairens favoritsysselsättning var att flanera runt på stan och iakta människor.

Ett par. Simone de Beauvoir och Jean-Paul Sartre var ett udda par.

Bob Dylan gillar du...

...men inte Ulf Lundell.

Steg 2. Lär dig värdera

När du väl fått på dig rätt kläder måste du välja rätt litteratur. Och det finns kanske inget svårare. Men detta måste göras tidigt i din karriär så att din image kan blomstra.

En grundregel som kan vara bra att känna till är att hellre falla än fria. Är du osäker på om något är bra eller dåligt så säg att det är dåligt.

Det svårare är dock när det kommer till sådant som inte direkt handlar om litteratur. Här kommer några grundtips.

Som den litteraturkännare du är gillar du...

...medelålders män som skriver generationsromaner om unga män men inte unga kvinnor som skriver generationsromaner om unga kvinnor.

...rött vin men inte vitt vin. ...diktuppläsning men inte poetry-slam.

...Bob Dylan men inte Ulf Lundell.

...bollbanans skönhet i fotboll men inte de obscena slagsmålen i ishockey.

Snark, snark, snark. Inte ens de mest fina litteraturkännarna kan hålla sig vakna när de läser Sara Lidman.

På drift. Jack Kerouac skapade beat-generationen men kan också ses som en riktig bohem.

Stilig. Truman Capote var aristokraten personifierad.

Malin Tillström

Lyssnar på just nu: Imogen Heap - "Hide & Seek" (singel).

– Dammade av mp3-listan och hittade den här två år gamla, fantastiska låten.

Mina superlativ räcker inte till.

För övrigt... undrar jag hur ett tvåpersoners hushåll kan producera så sjukt mycket sopor.

Johan Larsson

Lyssnar på just nu... Bruce Springsteens senaste platta Magic samt Nick Caves låt Into My Arms från albumet The Boatman's Call. En helt fantastisk låt på ett

fantastiskt album. **För övrigt...** vill jag lyssna på Kents senaste album. Kan någon skicka det till mig?

Volmar vet

Volmar vet att Australiens skabbigaste flickfotograf heter **Dingo Rimér**. Volmar är på det klara med att världens mest kommunistiska delikatessbutik är **Fideli Castro**. Förutom det vet Volmar att de åländska redarnas mardrömsresmål är **Bostonnageskatt**.

finrum

Steg 3. Våga förkasta

Okej. När du har rätt kläder på dig och rätt åsikter är du redo för att ta dig an de svåra besluten. Nämligen att förkasta klassikerna.

Grundregeln är att alltid ha något att säga om en författare eller dess verk. Detta är dessutom ett bra sätt att komma undan för bristande kunskaper. Har du bara läst en bok av till exempel **Ernest Hemingway** kan du alltid säga "Jag tycker Hemingway är alldeles för chauvinistisk, därför läser jag inte honom".

Då har du åtminstone tagit ställning.

Här följer några exempel på författare du kan förkasta utan att ha läst:

Sara Lidman: "Inte konstigt hon har det efternamnet. Hon är ju bara så tråkig."

Birgitta Trotzig: "Hon är till och med tråkigare än Sara Lidman."

Björn Ranelid: "Det är bara kvinnliga medelålders mel-

Hatad eller älskad.

Björn Ranelid går hem hos kvinnorna.

lanstadielärare som läser honom."

Elfrine Jelinek: "Jag somnade när jag läste titeln."

Verner von Heidenstam: "Ser jag ut som en hembygdsromantiker?"

Rock n' blog på nätet

Bara någon månad. Alexander Skogberg har jobbat med Rock n' Blog sedan slutet av september. Det senaste inlägget är ett You Tube-klipp där hårdrockslåtar jämförs med varandra.

Foto: PRIVAT

Det är bloggen som handlar om rock, hårdrock och heavy metal. Metallica. Sebastian Bach. KISS. Smashing Pumpkins. Och Ozzy Osbourne. För att nämna några.

Ålänningen Alexander Skogberg driver sedan i september bloggen Rock n' Blog.

En blogg behöver inte bara vara jag-centrerade dagboks-tankar som kretsar mellan kärlek och självmord. Det finns även bloggar med specialinriktade ämnen. Som sportbloggar. Filmbloggar. Eller musikbloggar.

Den senare varianten driver 21-årige Alexander Skogberg från Jomala, Gottby. Bloggen heter Rock n' Blog och är framförallt inriktad på hårdrock. Även om all musik egentligen får plats.

– Jag skriver väl rätt brett om all form av rock säger Alexander. Det är den typ av rockmusik jag tycker är bra. Som Metallica, KISS, Danko Jones, Foo Fighters, Van Halen samt många andra.

Alexander har alltid tyckt om att skriva och som det står på hans blogg har han nu "äntligen fått arset ur vagnen" och börjat skriva om musik.

Men det är inte första gången. Han har tidigare varit prao-elev både på Nyan och tidningen Åland.

– Jag har alltid varit lite av en musiknörd och har alltid velat skriva om musik och sprida mina åsikter kring det jag lyssnar på.

Bloggen startade han i slutet av september men den är redan fullproppad med artiklar. Det finns en hel del klipp från You Tube med tips

på låtar och framträdanden. Senaste tipset är från Metallicas akustiska spelning på Bridge School Benefit förra helgen.

Vill utveckla bloggen

Han tycker själv att bloggen redan blivit ganska maffig och han blandar mellan rena nyheter och egna intervjuer. Bland annat finns en alldeles färsk intervju med Sir Valentin från de åländska gothrockarna L'Amori.

– Jag ska fortsätta att utveckla bloggen och ha lite mer åsikter, krönikor och topplistor. Men för att hålla intresset uppe måste jag ha en hel del nyhetsnotiser. Ingen vill läsa en blogg som aldrig uppdateras.

Och visst har han några framtidsdrömmar i åtanke.

– Det är jättekul att bara skriva av sig men det hade varit kul att få den publicerad i en tidningen. Kanske Nya Åland.

För närvarande bor Alexander i Göteborg där han läser tredje året till civilingenjör vid Chalmers. Han har själv spelat klassisk gitarr men någon egen grupp har han aldrig lyckats få ihop. Nu är det istället andra saker han prioriterar.

– Jag hoppas att alla som är intresserade av musik ska besöka bloggen och sprida den vidare.

Och vilken musikstil är det som bloggen riktar sig till?

– Vanlig rock, hårdrock och heavy metal.

Adressen till Alexanders blogg är <http://alexskogberg.blogspot.com>.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Mao. Andy Warhols pop-konstverk bör betraktas som post-modernistiska.

Steg 4. Lär dig uttrycken

Så, du är duktig. Nu har du klarat av halva proceduren. Men för att verkligen kunna kasta dig ut bland de fina hönsen måste du kunna de fina uttrycken. Och veta när du ska använda dem.

Det finns ett par grundregler:

■ Förstår du ingenting är det modernistiskt.

■ Förstår du verkligen ing-

enting är det post-modernistiskt.

■ Förstår du allt men tycker att det är urbota tråkigt är det realistiskt.

■ Förstår du allt men spyar är det naturalistiskt.

■ Förstår du allt allt men genomsådardet för du är äldre än 17 år och inte går i självmordstankar är det romantiskt.

Steg 5. Undvik fallgroparna

Nu, kära litteraturkännare, är det dags för det sista testet innan du kan sätta dig på ett café. Det är nu alla dina färdigheter ska bedömmas. Låt därför inte ditt självförtroende stiga dig åt huvudet. Det finns inget mer pinsamt än när ens kunskaper blir genomsådade. Därför måste

du undvika fallgroparna. Och de är många. Men osynliga.

Det sista tipset till dig o' värdige läsare blir därför att så här till en början sitta lite tyst och bevakna på avstånd. Det finns inget mer litterärt än att vara tyst.

Så, gå nu ut och odla din trädgård!

FRÅGELÅDAN

Sonja Eklund från Eckerö, Storby är dagens gäst i frågelådan. Hon är 15 år och går i nionde klass i KHS. Hon tycker om att rida och vara med sina vänner.

Vilket är bäst? Hund eller katt?

– Katt för att de sköter om sig själva och inte behöver lika mycket uppmärksamhet som en hund.

Använder du borste eller kam?

– Jag använder nog borste, det går inte att borsta mitt hår med kam, det tar för lång tid.

Hur ska din drömkille se ut?

– Han ska vara lagom lång, mörkhårig, ska gärna komma från södern, från ett varmt land, han ska vara trevlig, snäll och rolig.

Vilket är ditt favoritämne i skolan?

– Syslörd kanske.

Du är ett djur, vilket?

– En fågel, jag vill kunna flyga och se världen uppfifrån.

Är musik viktigt för dig?

– Musik är en stor del av mitt liv men jag skulle nog kunna klara mig utan.

Dagens ord?

– Torsdag! Haha.

Föreställ dig själv om 10 år.

– Jag vet inte riktigt...men jag har säkert familj och reser mycket.

Finland eller Sverige?

– Finland så klart! Jag vet inte varför men det är bara så! Finland är bäst.

Vem borde egentligen bli årets ålänning?

– Någon som har bott på Åland hela sitt liv och som har gjort något speciellt bra under året.

Vad saknar du på Åland?

– Ett stort shoppingcenter med en massa fina klädaffärer och mera festivaler.

Vad sjöng du senast i dushen?

– Rihanna "Shut up and drive" tror jag.

Vad pratar du med dina krukväxter om?

– Jag har inga krukväxter, men mamma sköter det så bra så jag behöver inte göra det.

Sött, salt eller surt?

– Salt.

Du får ge vem som helst vilket paket som helst. Vad ger du till vem?

– Jag tror att jag skulle ge min kompis Maeva Hachem en moppe.

MAEVA HACHEM

Spider-man 3
DVD **24⁹⁰ €**

Desperate Housewives
Dirty laundry edition season 3
55⁰⁰ € BOX

Hell yeah it's halloween
4 filmer i 1 box
4 DVD **25⁰⁰ €**

Metro Records

Magazin, Torgg.6, tel. 12 154 Öppet: mån-fr 9-17, lör 10-14

Goda vänner. Kjell Ekström och Anders Wiklöf är goda vänner. Ekström är Wiklöfs högra hand när det gäller konstinköp. Ett krav är att det ska vara konst som jag "förstår mig på", säger Wiklöf som nu visar sin samling på Amos Anderssons konstmuseum där Ekström samtidigt är kurator för utställningen med Önningebykolonister. I Bakgrunden skimtar Carl Larssons "Midvinterblot".

Huset fullt med Ålandskonst

Wiklöfs samling och Önningebymålare på Amos Anderssons

Andersudde. Ellen Thesleffs "Eko" hör till de kända verk från ur Anders Wiklöfs samling på Andersudde som finns med på utställningen i Helsingfors.

Önningeby. Den här oljemålningen av Elin Danielson-Gambogi med motiv från Önningeby finns med på utställningen med Önningebykolonister.

Isas i Helsingfors. Katte Jeppe i Solsken, Bruno Liljefors 1884.

Två unika åländska konstutställningar har i dag, fredag, vernissage på Amos Anderssons konstmuseum i Helsingfors.

Anders Wiklöf ställer ut en stor del av sin privata konstsamling. Samtidigt presenteras 160 verk av Önningebykolonins konstnärer.

– Jag är hemskt stolt över att få ställa ut här på Amos Anderssons konstmuseum. Det är en milstolpe både för mig personligen och för min konstsamling, säger **Anders Wiklöf**.

Det är första gången han ställer ut sin konstsamling i större skala utanför Andersudde. Det handlar om

52 verk, en tredjedel av hela konstsamlingen, som fram till slutet av januari kommer att pryda väggarna på Amos Anderssons konstmuseums tredje våning i centrala Helsingfors.

– Det känns lite tomt på väggarna där hemma nu, konstaterar Wiklöf.

Om sitt konstsamlade säger han:

– Många undrar varför jag köper in så mycket konst men för mig är det ett sätt att leva. Jag mår så otroligt bra när jag ser på de här tavlorna. Konstsamlingen är tillsammans med Östersjöfonden det som jag är mest stolt över.

Överraskande okänt

Utställningsgranne är utställ-

ningen Konstnärer i Önningeby. Hela 160 verk av Önningebykolonins konstnärer presenteras.

– Det är häpnadsväckande att Önningebykolonin varit så okänd i Finland, säger museichef **Kai Kartio**.

– Önningebykonstnärerna har haft jättestor betydelse för konsten i Finland.

Exotiskt Åland

Konstnärerna som samlades i Önningeby i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet upplevde Åland som ett exotiskt och oförstört landskap, vilket märks i deras verk. Tavlorna pryds till stor del av landskapsmåleri, ofta med figurer i förgrunden.

– Önningebykonstnärerna hörde till de första som lyfte fram kulturlandskapet - väderkvarnar, midsommarstänger och gårdsgårdar, säger **Kjell Ekström**, som är kurator för utställningen.

Med andra ord just de symboler som i dag används flitigt av turismnäringslivet för att marknadsföra Åland. Något som Önningebykonstnärerna själva knappast skulle ha uppskattat.

– Hanna Rönnberg lär redan på sin tid ha klagat hur "turismens syndaflod" kom till Åland, säger Kjell Ekström.

Tavlorna som ställs ut är ihopsamlade från museer och privata samlingar. Flera av verken har aldrig tidigare

ställt ut. Förutom alla mäktiga friluftsmåleri finns här en rad porträtt av konstnärerna själva.

Åland tema i år

Amos Anderssons konstmuseum har hela året haft något av ett Ålandstema på sina utställningar. Sommarens stora utställning var åländska 10.år, med verk av tio samtida konstnärer med Ålandskoppling.

– Det finns allt möjligt intressant som hänger ihop med

Åland. Det är till exempel anmärkningsvärt hur många det är av våra nutidskonstnärer som på ett eller annat sätt har åländska rötter, säger museichef Kai Kartio.

Utställningarna i Amos Anderssons konstmuseum pågår till den 27 januari och är museets huvudutställningar detta år.

Text&foto:
JENS FINNÄS

Ny ordförande för liberalerna i Saltvik är Tommy Sjöblom.

Saltviksliberaler mot sänkt skatt

■ Liberalerna i Saltvik mot-sätter sig en kommunal skat-sänkning för nästa år.

– Innan skatterna sänks bör servicebehovet vara tillgodo-sett och lånen skall motsvara de mål fullmäktige uppställt, säger man i ett pressmedde-lande.

Tommy Sjöblom valdes till ny ordförande för liberaler-nas lokalavdelning i Saltvik och förra ordföranden Jan Lindgrén valdes till vice ord-förande. Silvana Fagerholm-Sjöblom är ny i styrelsen medan Gunilla Blomroos och Leena Lindqvist sitter kvar.

Vid mötet i tisdags disku-terades också Medis där man enades om att föreslå en ök-ning av budgetanslaget i kom-munens budget med 8.000 euro, så att alla saltvikare skall ges möjlighet att delta i kurser utan begränsningar. (uw).

m/s Skiftet grundrenoveras

■ Landskapsregeringen har beslutat inleda grundrenove-ringen av m/s Skiftets passa-gerarutrymmen.

Renoveringen planeras pågå under 2007 och januari 2008. Den totala utgiften be-räknas till cirka 120.000 euro. Skiftet trafikerar skärgårdens södra linje, Långnäs - Kökar/ Galtby. (as)

■ Firma Joakim Sundborg har registrerats. Inom före-taget ska Sundborg utföra fastighetsservice, byggnadsar-bete, diverse tjänster åt utom-stående samt äga och hyra ut fastigheter. Saltvik är hemort för företaget.

Ledigt annons-utrymme

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning tel. 23 444

Nya Åland
☆☆☆

pappa

Min Sonera och just en sådan mobil pappa vill ha.

 (Värde 210 €)	NOKIA 6151 Förmånlig 3G-klassiker! • Klar skärm och stora knappar • 1,3 Mpix kamera med 4x zoom Med Min Sonera-abonnemang 5⁹⁹ €/mån	 (Värde 790 €)	NOKIA N95 Allt du behöver! • HSDPA-anslutning: surfa med bredbandshastighet • Inbyggd GPS • 5 Mpix kamera med autofokus Med Min Sonera-abonnemang 25⁹⁹ €/mån	 (Värde 325 €)	NOKIA 6120 Effektivitet med klara linjer! • HSDPA-anslutning: surfa med bredbandshastighet • MP3-spelare, 2 Mpix kamera med blick Med Min Sonera-abonnemang 13⁹⁹* €/mån	 (Värde 575 €)	NOKIA 6110 Navigering med en enda knapptryckning! • GPS-navigator • Kartor över Norden Med Min Sonera-abonnemang 19⁹⁹ €/mån
 (Värde 415 €)	NOKIA N73 Multimediedator med superkamera! • Effektiv fyrbands-telefon • 3,2 Mpix kamera med Carl Zeiss-optik Med Min Sonera-abonnemang 14⁹⁹ €/mån	 (Värde 239 €)	SAMSUNG J200, Effektiv och billig! • 1,3 Mpix kamera • MP3-spelare, Micro SD-kortplats Med Min Sonera-abonnemang 3⁹⁹ €/mån	 (Värde 679 €)	Sony Ericsson Sony Ericsson K850i Cyber-shot, Fotografens dröm! • 5,0 Mpix, autofokus och Xenonblitz • HSDPA-anslutning: surfa med bredbandshastighet • MP3-spelare, RDS-radio Med Min Sonera-abonnemang 24⁹⁹ €/mån	 (Värde 299 €, värde för headset 40 €)	Sony Ericsson K530i + Bluetooth-headset. Liten men effektiv! • Snabb e-post och internet • 2 Mpix kamera och RDS-radio Med Min Sonera-abonnemang 11⁹⁹ €/mån

Välj fritt: köp kontant eller på avtal.

Ett förmånligt abonnemang till pappa.

T.ex. Samtal 500-paket 23,90 €/mån fr. 0,048 €/min.

Pappa måste få just ett sådant abonnemang han vill ha. Lagom med samtalstid, sms och tjänster. Kanske ishockey och musik. Pappa vet bäst.

sonera®
PiSTE

Avtalsperioden 24 mån. Samtalen 0,079 €/påbörjad minut + uppkopplingsavgiften 0,049 €/st. Sms:en 0,079 €/st. Kopplingen norm. 3,90 €. Utöver månadsavgiften för abonnemanget betalar du bara en euro för telefonen. Telefonurvalet varierar från butik till butik.

*Exempeluträkning Nokia 6120 Classic: Priserna gäller samtal och meddelanden till inrikes nummer med normalpris, inte till service- och företagsnummer. Abonnemangsavtalet får inte sägas upp under den 24 månader långa avtalsperioden och telefonen får inte användas med andra abonnemang. Paketet kostar minst 340,66 €/24 mån (inkl. kopplings- och månadsavgifter för abonnemang samt telefon). Abonnemang utan telefon 51,66 €/24 mån. Du sparar 76 €. Extrakostnader för abonnemanget sammanlagt 289 €.

Skaffa Min Sonera-abonnemang och telefon i Sonera Piste-butikerna runt om i landet.

Tipsa oss dygnet runt! Tel 23 444.

Nu ska bonnmorän må gott

En helt egen "Må-bra-dag" inbjuds alla kvinnor som lever på bondgård till lördagen den 10 november. De ska masseras, prova på olika slag av behandlingar, träffas, umgås och måna om sig – och varandra.

Jordbrukets kvinnor kan uppleva sig som både bortglömda och uppbundna dygnet runt.

Det är första gången denna satsning görs av Ålands producentförbunds kvinnosektion. På Källbo skola i Godby ska kvinnorna träffas för att prova på allt från fotvård och massage till mingel med jordbrukarsystrar.

– Vi riktar oss medvetet till kvinnor som lever på jordbruk, säger kvinnosektionens ordförande och mjölkbonden **Yvonne Mattsson**. Men man behöver inte själv vara aktiv som jordbrukare. Livet påverkas nog ändå för den som bor på en jordbrukargård.

– Vi lever nästan som i ett sjömansäktenskap. Fördelen för oss är att han kommer in så vi träffas vid alla måltider. Men vi trivs jättestort med den tillvaro vi har på landet.

Ej livat

Det finns kvinnor som känner sig både uppbundna tidsmässigt av arbetet och vädret – det är gräs som ska in och kor som ska kalva – och ensamma i stora bondkök, trots att maken nog är i närheten hela tiden. Med mer stress och en osäker framtid ökar pressen dag för dag.

Förståelsen för hur livet på landet ter sig i dag upplevs inte som så värst stor bland andra befolkningsgrupper.

– Vi får alltid höra om att ni får ju stödpengar, säger samarbetspartnern och jordbrukaren **Tuija Danielsson**, som arbetar

för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. För de flesta är det en nyhet när man förklarar att bönderna helst av allt vill kunna arbeta och få sin lön utan att behöva leva på bidrag. Men få är beredda att betala vad maten då faktiskt skulle komma att kosta.

Könsroller

EU-politiken och nya stödformer gör inte läget bättre. Många jordbrukare upplever i dag att de jobbar mer och får mindre i handen. Att de traditionella könsrollerna lever kvar längre på landet är också på både gott och ont.

Efter "Må-bra-dagen" ska diskussionerna sammanfattas och eventuella förslag behandlas. Arrangörerna är öppna för både kurser av olika slag och friskvårdsåtgärder som vattengympa.

Ompysslade

Vid sidan av de olika behandlingsformerna kan kvinnorna som kommer till "Må-bra-dagen" prova stavgång med en instruktör, ledande avbytaren **Anette Loumann** informerar om avbytarhjälp vid sjukdom eller mammaledighet och jordbrukarnas företagshälsovårdare **Åsa Andersson** mäter blodtryck och blodsocker och ger råd om hälsan.

Lunchen bjuds deltagarna på.

– Vi lagar till 50 till 60 personer, säger Yvonne Mattsson. Jag hoppas alla kvinnor känner sig riktigt ompysslade under den här dagen.

Anmälan kan göras till **Di-ana Sjöblom** vid APF telefon 329 841.

TEXT & FOTO:
KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

Jordbrukarsystrar ska må bra. Nu arrangeras för första gången en "Må-bra-dag" för kvinnor som bor på jordbruk. Det är inte alltid bara livat på landet, intygar Tuija Danielsson som här tränar på att massera Yvonne Mattsson. Båda är med och förbereder jordbrukarkvinnornas "Må-bra-dag".

LÄNGRE ÖPPET

Dans till 02.30 och öppet till 03.00
i restaurangen på lördagar

Entré

5€ 22.00-24.00,
10 € 24.00-02.00,
20 € 02.00-03.00
Sista insläpp 03.00

ARKIPELAG

Tel 24020 info@hotellarkipelag.aland.fi www.hotellarkipelag.com

ESSO Snack & Shop Erbjudanden 1-30.11.2007

**Karhu
6-pack**

6,50€
(2,98 €/l)

**Red Bull
250 ml
2 st**

3,80€
(7,60 €/l)

**Marabou
chokladplatta,
mjölkchoklad,
daim
200 g**

1,95€
(9,75€/kg)

**Pepsi,
Pepsi Max
1,5 l**

2,30€
(1,27 €/l)

**Nestle Lion
Kitkat
Kitkat Chunky
45-50 g
4 st**

2,00€
(10,00-11,11/kg)

**Mynthon
Mynthon Fills
35 g**

1,00€/st
(28,57€/kg)

**Torkarblad
-25%**

**Öppet till
klockan**

24

Rundbergs Bil & Service Ab
Strandgatan 1 B, tel. 15 222 www.rundbergs.com

Jagad i gryningen. Bland holmar och vikar går älgjakten på Seglinge, där kvinnorna får en allt mer framträdande roll. Nyligen hölls jakt där fyra älgar fälldes. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

På jakt efter motion och naturupplevelser i trevligt sällskap på Seglinge

Kvinnor i drev fällde fyra älgar

Kvinnors höga rop i drevet ”vii-uu-vii-uu” och ”häär gåår jaag vaar gåår duu?” låter inbjudande. De är trevliga röster att följa efter.

– Om inte kvinnor fanns med i jakten skulle stämningen vara hårdare, det vet jag eftersom jag något år har varit den enda kvinnan i drevet, säger drevledaren Satu Numminen, som här berättar om hur det gick till när fyra älgar fälldes på Seglinge under veckoslutet den 27 och 28 oktober.

Kvinnokraft i drevet. Här tar Camilla och Lillemor Wennström igen sig efter väl förättat värv i skogen.

Vi möttes kl. 8.00 på lördag morgon mitt i byn.

Av det 23 personer starka gänget var fem karlar, skyttar, och resten kvinnor och män som skulle utgöra älgdrevet.

Klädda i röda västar tittade vi på kartan med hjälp av ficklampa, det var ännu mörkt. De flesta hade inte använt sin röda väst sedan fjolårets älgjakt, Seglingejakten är den enda jakten för många av oss.

Kanske den enda rätta jakten. Jag vågar påstå att ett flertal av oss kvinnor som deltar ser på jakthelgen som ett tillfälle för promenader och frisk luft tillsammans med vänner.

Skilj på ropen

I drevgänget fanns flera infödda Seglingekarlar som aldrig tar en titt i kartan men för dem som öns skogar är mer okända för, är det till stor hjälp att kunna se området på papper. Alla kartor som jag hade kopierat gick åt.

Det är också till stor hjälp om

drevledaren lyckas placera dem med lokalkännedom på lämpliga platser i drevkedjan. Förutom lokalkännedomen kan man fundera på

■ vilka skall gå den längsta sträckan; ålder och kondition spelar roll.

■ vilka trivs bredvid varandra; trivseln är viktig.

■ vilka kan tänkas vara till hjälp för andra; ingen skall känna sig ensam i skogen.

■ vilka pratar samma språk; det gäller att förstå varandra. (och det gör man inte alltid fast man pratar samma språk, ännu mindre om man har olika modersmål).

■ vilka rop går bäst att skilja från varandra; det är skillnad på kvinno- och karlröster.

Alla på plats

Vi gick först över Norröjen, ett området på nordöstra Seglinge. Det hade nu blivit ljust och bland fallande löv i vackra fär-

ger skymtade ett par rådjur och flera orrar. Ropen var pigga och eftersom det inte blåste gick det också att få fram budskap mellan deltagarna med rop.

Jaktradion är dock nödvändig även i drevet för att kunna hålla kontakt med ”andra ändan” av drevet och med skyttarna, dessutom blåser det ibland så hårt att ropen far till grannholmarna i stället för grannen. Med ropen skall man ju skrämman iväg älgarna mot skyttarna men minst lika viktigt är ropandet för att hålla ihop gänget.

Det var knappt tidig lunchtid när vi nådde målet men det smakar alltid bättre i skogen, ingen tackade nej till gravat älgkött och grillkorv. Många av oss hade inte träffat varandra sedan sommaren så det fanns mycket att prata om.

Dessutom var ju några ansikten helt okända för en del så det fanns nya människor att stifta bekantskap med. Om inte vän-

Med älgar på flaket. Skyttar kommer tillbakas från skogen med taktörsläpet med fällda älgar. ”Seglingejakten är den enda jakten för många av oss. Kanske den enda rätta jakten,” skriver drevledaren Satu Numminen i sin berättelse.

ner, släkt och stugägare ställde upp i älgdrevet på Seglinge så skulle drevet bli betydligt kortare. Eventuellt skratten också.

Det hörs PANG

En del namn för platser, sådana som Gropen, Knoppi och Nötslät, använda av äldre människor, får andra att häpna: Tänk hur mycket de minns, tänk hur mycket lokal kunskap de besitter, tänk att varje berg kan ha ett namn!

Någon gång efter att de flesta slutade med betande boskap på ön slutade också denna kunskap att föras vidare. Med i bilden kom istället kartor, det är tur det, eftersom så många av oss aldrig har letat efter betande kor på Öjen.

Sedan rings det efter traktor och kärra och planeras för en sträcka till. Drevgänget går gärna mera, skjutna djur höjer alltid stämningen. Fast många av oss går i skogen annars också,

även på Öjen, så finns det ändå en speciell känsla i att gå där när det kan höras ett PANG.

Kvällen halva nöjet

Efter att de skjutna älgarna har släpats fram från skogen till slakteriet och hängts upp är det dags att plocka bort enriset från fickorna, byta till torra strumpor och mjuka upp benmuskulerna lite, gärna i en bastu.

Sedan är det dags för middag, jaktlaget brukar bjuda alla deltagare på mat. Det är bra gjort, många deltar ju i par och stugan står tom hela dagen utan kock och spisvakt, då är det skönt att samlas kring en soppkastrull i ett varmt rum.

Rop på björn

Följande morgon bar det iväg ut på holmar en bit söder om Seglinge. Holmarna är små, det är betydligt lättare att hålla gänget ihop och linjen rak. Svårare var det däremot att komma iland

med båtarna eftersom det blåste rätt hårt. Ingen annan blev dock våt än den skjutna älgkalven som fick åka hem på släp.

Veckoslutets sista drev gick över norra Öjen. Igen varierande terräng, från krokiga tallar till täta granar, kärr och berg. Utsikten över Delet är belöningen för dem som går i västra ändan av kedjan, de går betydligt längre än andra ändan.

Ingen älg. Ingen björn heller – trots att vi ropade mycket efter en sådan. En med samma namn, klädd i blå halare och röd väst, svarade däremot efter lite letande. Några vitsvanshjortar sågs.

Köttet från de fyra skjutna älgarna får vi alla smaka på så småningom, det räcker både till deltagarna och Seglinges markägare. Själv gick jag ungefär 15 km i drevet. Delad på två dagar blir det lagom med motion.

TEXT & FOTO:
SATU NUMMINEN

OBS Det händer

FREDAG 2.11
FILM

■ ■ Ålands museum kl 13.00. "Expedition Linné" av Folke Rydén och Mattias Klum.

HALLOWEEN

■ ■ Mariepark kl 22.00. Haunted Halloween. Mariepark byggs om till kyrka. Pris för bästa dräkt.

MARKNAD

■ ■ Vårdö butiken kl 11.00-15.00. Allhelgonamarknad. Bröd, slaktgryn, sötost, lammkorv, Töftöskorpor, gravdekorationer och annat smått och gott.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. "&".
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Halloween party/Alice Troopers.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Richard "Räven" Holmberg.

TV

■ ■ FST5 kl 20.25. "Melodi Grand Prix 2007". Finland deltar för första gången i den nordiska låtskrivartävlingen för 8-15-åringar.

LÖRDAG 3.11
DANS

■ ■ Arkipelag restaurangen kl 22.30. Moonlight.

LUNCHGUIDNING

■ ■ Ålands museum kl 12.00. Gunilla Nilsson guidar sin skosamling.

MUSIK

■ ■ Hammarlands kyrka kl 12.00. Carl Micael Dan och Catharinakören.
■ ■ Mariehamn S:t Görans kyrka kl 18.00. Judit Deáki, Catherine Frisk Grönberg, Kjell Frisk och Kristoffer Arvidson.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. "&".
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Alice Troopers/Rock dj.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Real Rockabilly-party med Hub Cats.

TEATER

■ ■ Stadshuset kl 19.00. "Ibsen kvinner – sett en ørn i bur" med Juni Dahr från Norge.

UPPVAKTNING

■ ■ Mariehamn, Mannen vid ratten, kl 13.00. Körsång, andakt och blomsterhyllningar.

SÖNDAG 4.11
FILM

■ ■ Ålands museum kl 13.00. "Expedition Linné" av Folke Rydén och Mattias Klum.

MUSIK

■ ■ Geta kyrka kl 19.00. Hela kyrkan sjunger sånger om himlen med församlingens körer, dir. Guy Karlsson.

RADIO

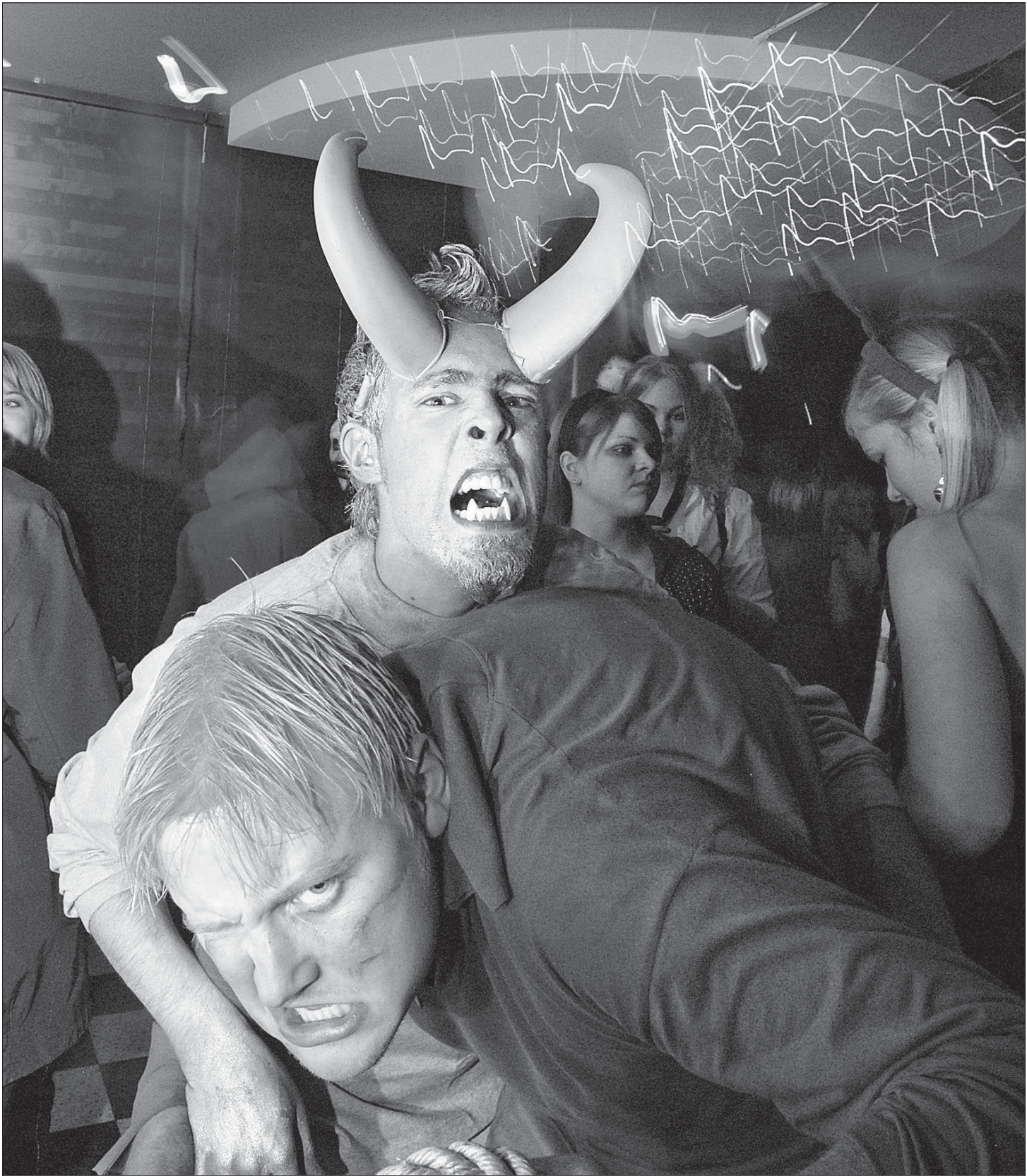
■ ■ Radio Vega kl 19.30. Program från Alandia Jazz. Salt.

VANDRING

■ ■ Hammarland Hugos parkering kl 10.30. Höstvandring längs Sadelinleden på sträckan Frebbenby-Hellesby sand.

MÅNDAG 5.11
CAFÉ

■ ■ Föglö rådgivning kl 9.15. Familjecafé.

Mariepark blir kyrka. Ikväll är det "Haunted Halloween" på Mariepark. Pris för bästa utklädnad utlovas av arrangörerna som dagen till ära byggt om Mariepark till en kyrka. På bilden, Simon Påvals och Emanuel Sanchez.

NY UTSTÄLLNING

■ ■ Föglö bibliotek . Foto-
grafier av Maja Sundblom.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben
kl 22.00. Bar dj.

SEVÄRT
MARIEHAMN

■ ■ Galleri Fäktargubben, Storagatan 14. Retrospektiv utställning där Alvar Iströms oljemålningar och tenngravyrer visas. Pågår till 17 november.
Öppet måndag-fredag kl 12–17, lördag 10–14.
■ ■ Galleri Skarpans, Skarpansvägen 27. "En liten naturhistoria". Carolina Sundelin, målningar i akryl och tempera. Pågår till 2 november.
Öppet tisdag–fredag kl 11–17, tisdagar även 18–20, lördagar 11–14.
■ ■ Galleri Kakelhallen, Köpmansgatan 11. Carina Nyberg visar verken "Mot ljuset och andra instinkter" och "Unison: Åland". Pågår till 2 november.
Öppet vardagar kl 10–17, torsdagar 10-19, lördagar 11–14.
■ ■ Köpmannamuseet Parkgatan. Öppet för grupper enligt överenskommelse per tel 13 650.
■ ■ Mariehamngalleriet, Mariepark Västerhamn. Fotoutställningen "Det glömda

Mariehamn" sammanställd av Cecilia Wickström.
"Miniatyrstaden – Mariehamn på 1920-talet". Husen är i skala 1:100.
Öppet lördagar kl 12–16.
■ ■ Mariehamns stadsbibliotek. Utställning över inkomna förslag i tävlingen om ett konstverk eller permanent installation till Västerhamn. Följande konstnärer deltar: Stefan Lindfors (Helsingfors), Karin Lind och Simon Häggblom (Stockholm), Jan-Erik Andersson (Åbo) samt Ann Lislegaard
Öppet måndag-fredag kl 10–20, lördagar 10–16.
■ ■ Självstyrelsegården landskapsarkivet. Dokumentutställningar.
Öppet måndagar-onsdagar kl 9–16, torsdagar 9–20, fredagar 9–15.
■ ■ Sjökvarteret Österhamn. Båt och skeppsbyggeri. Museum, hantverk, skuthamn. Öppet vardagar kl 9-11.
■ ■ Ålandstrafikens väntsal. Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i.
Öppet måndag–fredag kl 9-17.
■ ■ Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5. Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardagar kl 12–16.

■ ■ Ålands museum och Ålands konstmuseum. "Mellan himmel och hav", fotografier av Daniel Eriksson. Pågår till 13 november.
"Mera ugnsfärskt II – ny finländsk keramik". Unika keramiska konstverk av några av Finlands främsta keramikkonstnärer. Pågår till 18 november.
"System och passion. Linné och drömmen om naturens ordning". Fotograf Helene Schmitz. Pågår till 30 november.
Öppettider: tisdagar och torsdagar kl 10-20, onsdagar och fredagar kl 10-16, lördagar och söndagar kl 12-16, måndagar stängt.
■ ■ Ålands sjöfartsmuseum. Bogskärs fyr–125 år". En utställning om fyren i samarbete med Finlands fyrsällskap. Pågår till 18 november.
Öppet vardagar kl 10–16, lördag och söndag 12-16

BRÄNDÖ

■ ■ Skärgårdsmuseet i Lappo. Allmogebåtar, fiskeredskap och en permanent fotoutställning. Öppet enligt överenskommelse. Tel 56 689/0457 385 86 59.

ECKERÖ

■ ■ Skeppsvik, Solbacka smycken. Utställning i sten och metall. Öppet enligt överenskommelse, tel. 38 021.

■ ■ Ålands jakt- och fiske-museum.

Ett specialmuseum inom jakt och fiske. Skildrar ålänningarnas kamp för sin tillvaro i svunnen tid.
Stora samlingar av gevär, troféer, vettar, skötar, notar, sportfiskedon, samt motorer och snurror.
Informativa utställningar som pedagogiskt informerar om samlingarna, mycket passande för t.ex. skolklasser.
Våra utställningar om åländska fossiler och bergarter är mycket intressanta.
Öppet under vinterhalvåret endast för grupper över 10 personer som förhandsbokat. Tel. 040 588 67 16, fax. 018 38 289, e-post: jakt-fiske.museum@aland.net

FINSTRÖM

■ ■ Kalle Glads stuga. Pålsböle. Öppet enligt överenskommelse per tel. 42 401 eller 0400 721 267.

FÖGLÖ

■ ■ Föglö bibliotek. Fotografier av Maja Sundblom. Öppet måndagar kl 10–13 och 16–19, onsdagar 10–13, torsdagar 18–21.

GETA

■ ■ Linastugan i Finnö. Besök enligt överenskommelse per tel 49 694 eller 040 730 1499/Inga Snellman.
■ ■ Soltuna.

Trollstigen, en självberättande stig för barn. Kan besökas när som helst.

HAMMARLAND

■ ■ Postad gårdsmuseum. Museet öppnas enligt önskemål, tfn 0457 361 3900
■ ■ Skarpnåtö hembygds-gård. Huset från tidigt 1700-tal hör till de äldst bevarade på Åland.
■ ■ Sälis batteriberg. Kan besökas när som helst.

JOMALA

■ ■ Kungsö batteriberg. Kan besökas när som helst.
■ ■ Kungsö Shellmuseum. "Nostalgimack" 1950-tal. Öppet enligt överenskommelse tel 32 7 60 , eller 040-706 82 30.
■ ■ Siréns hembygdsmuseum Ringsböle. Öppet enligt överenskommelse per tel 31 069.
■ ■ Önningebymuseet. Öppet enligt överenskommelse tel. 33 7 10.
■ ■ Sjöbloms emigrant- och torpamuseum, Önningeby. Utställning kring museet, torpare och emigration. Se Önningebymuseet.

KUMLINGE

■ ■ Sjölunds gårdsmuseum. Gammal ladugård med föremål som använts på gården. Öppet enligt överenskommelse. Tel 55 463.

LEMLAND

■ ■ Lemböte kapellruin. Från 1200-talet, ligger invid ett av Ålands största forngravfält. Kan besökas när som helst.

SALTVIK

■ ■ Saltviks bibliotek. Gladys Dahl visar sin tomtesamling. Pågår till 15 november.
Öppet måndag 8.30-14 och 17.30-20, tisdag och torsdag 17.30-20, onsdag 8.30-14.
■ ■ Göran Dahl/Ovanåker. Ålands största samling av bomärkta föremål. Öppet enligt överenskommelse. Tel 48 038/0400 450 004.
■ ■ Borgboda fornminnesområde med Idas stuga. Öppet alla dagar. Vandringsled genom området.

SUND

■ ■ Sunds bibliotek. Klass tre i Sunds skola har forskat om slumpvis utvalda företag och platser i Sund. Midsommarkronor från alla midsommarstänger i Sund. Öppet måndag och torsdag kl 17.30–20.30, tisdag 10–16.
■ ■ Bomarsunds fästningsområde. Tsar-Rysslands fästningsområde. Kan besökas när som helst.
■ ■ Ålands fotografiska museum (i gamla andels-handeln). En utställning över kamerans historia. Öppet enligt överenskommelse. Tel 43 964.

VÅRDÖ

■ ■ Simskäla Anni Blomqvists hem. Förevisas enligt överenskommelse med Ann-Gerd Steinby eller Gösta Berglund. Tel 47 509.
■ ■ Simskäla Stormskärs Vårdshus. Kvarellutställning av Solveig Westerholm. Öppet alla dagar.
■ ■ Ålands skolmuseum. Öppet enligt överenskommelse tfn 432 120.

KRYSSET

NR 37

Lösningarna till krysset nr 37 vill vi ha senast **torsdagen den 15 november, kl 12.00**. Vinnarna och rätt lösning presenteras **lördagen den 17 november**. Vinster:

Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

Sänd lösningen till **Nya Åland, PB 21, 22 101 Mariehamn.**
Märk kuvertet **kryss 37.**

Namn:.....

Adress:.....

.....

.....

LÖSNING KRYSS 35

GRATTIS

Casinolotterna i Nya Ålandskrysset nr 35 går till **Henrik Fågelbärj** i Vasa. Varsin Naturlott får **Karl-Erik Larsson** Ödkarby och **Helena Rosenholm** i Tjock. Priserna kommer med posten.

[illegible]

Nyans sudoku

Lösning på sidan 26

LÄTT

1	2	4				6	5	
8				2		3	1	9
5			8	6				7
								1
	9	1	2	8	3		6	
7	8	5		4				2
			6	1	2	8		4
6			9		4			
2	4	7	5					

Sudoku EB0116

© Bulls

MEDEL

			2		9	6		7
8	6		4				3	
		4		5				1
5	2							
		3	6	1			9	
					7			8
					8			
1			9				5	4
2		7		3			6	

Sudoku MB0116

© Bulls

SVÅR

1	6							
	5			8		4		
	2			7		8		
	7			2				3
9								5
			4	3	8			
			1		3			
8		2	9					1
							5	

Sudoku HB0116

© Bulls

Johan Larsson
Epost: johan.larsson@nyan.ax
Telefon: 528 462

sport

Innermitt: Daniel Sjölund, Djurgården.

SPORTKRÖNIKÖREN STEFAN THYLIN TAR UT ALLSVENSKANS BÄSTA ELVA PÅ SVENSKA FOTBOLLSFÖRBUNDETS HEMSIDA

Sportens kom ihåg

■ ■ **Ishockey/nybörjare:** Träningar onsdagar 17.30-18.30. Frågor ring Jörgen tel 0457 3135309.

■ ■ **Ishockey/rinkboll:** Nu är det dags att anmäla lag inför årets motionsserie i rinkboll och ishockey. Anmälan ska vara inne den 7 november. För mera information kontakta Ålands ishockeyförbund på tfn 0400 723 735/ eller e-mail ishockey@aland.net.

■ ■ **Ishockey/98-99:** Träningar måndagar 18-19.

■ ■ **Volleyboll:** Regional tränarkurs med Patrik Johansson från Uppsala 17-18 november i Vikingahallen. Praktik och teori. Kostnad: 25 euro/person. I kurspriset ingår måltider plus egen tränarpärm. Frågor och anmälningar senast i dag till AVF/Sussi Fagerlund, tfn 15616 eller susanne.fagerlund@pp.inet.fi.

■ ■ **ÅMK-folktrace:** Talka på lördag 10.00. Vid förfrågningar ring Per-Sune tfn 0457-5267362.

■ ■ **ÅSSF:** Viltmål cup 1 30+30 den 30 nov 18.30 på Bredmobanan.

■ ■ **Öspelens Supporterklubb (ÖSPÅ):** Reservera kvällen 16 november för höstmötet. Närmare info kommer snart i medlemsbrev.

Willis Ochieng klar för IFK

Tre år. I IFK Mariehamns pressmeddelande står det att "Willis gjorde succé under hösten" och att "han kommer att ha en lysande framtid framför sig".

Foto: JONAS EDSVIK

LÄTT

1	2	4	3	9	7	6	5	8
8	7	6	4	2	5	3	1	9
5	3	9	8	6	1	2	4	7
3	6	2	7	5	9	4	8	1
4	9	1	2	8	3	7	6	5
7	8	5	1	4	6	9	3	2
9	5	3	6	1	2	8	7	4
6	1	8	9	7	4	5	2	3
2	4	7	5	3	8	1	9	6

MEDEL

3	1	5	2	8	9	6	4	7
8	6	2	4	7	1	9	3	5
9	7	4	3	5	6	2	8	1
5	2	1	8	9	3	4	7	6
7	8	3	6	1	4	5	9	2
4	9	6	5	2	7	3	1	8
6	5	9	7	4	8	1	2	3
1	3	8	9	6	2	7	5	4
2	4	7	1	3	5	8	6	9

SVÅR

1	6	8	2	9	4	5	3	7
3	5	7	6	8	1	4	9	2
4	2	9	3	7	5	8	1	6
6	7	4	5	2	9	1	8	3
9	8	3	7	1	6	2	4	5
2	1	5	4	3	8	6	7	9
5	9	6	1	4	3	7	2	8
8	4	2	9	5	7	3	6	1
7	3	1	8	6	2	9	5	4

FOTBOLL. IFK Mariehamn har bestämt sig för Willis Ochieng. Den 26-åriga kenyanske målvakten har i veckan skrivit på ett 3-årskontrakt för klubben. Samtidigt sitter IFK i förhandlingar med nya spelare.

Willis Ochieng kom till IFK Mariehamn i slutet av augusti för att ersätta den då skadade **Antti Kuismala** i målet. När IFK för någon dag sedan valde att inte förnya Kuismalas kontrakt började de vilda spekulationerna om vem som

skulle ta över som förste-målvakt. Men i stort sett var Ochieng redan klar för klubben.

Fast något lätt beslut har det inte varit. Klubbdirektör **Peter Mattsson** berättar att klubben gick igenom hela spelartruppen förra söndagen och att beslutet då började växa fram.

– Vi tycker att Kuismala och Willis är två fantastiska målvakter och vi värderar det som Kuismala gjort för klubben. Det var inget lätt beslut. Jag har hållit på med det här i tiotal år och detta har varit

det svåraste beslutet. Jag vill tacka Kuismala och från vår sida kan vi rekommendera honom både som spelare och människa.

Varför föll valet till slut på Ochieng?

– Vi värderade ålder och utvecklingsmöjligheter. En stor faktor har också varit hur bra Willis trivs här. Han meddelade långt före att han jättegärna ville stanna här och vi tycker han är mycket trevlig och att han fungerar perfekt. Han kan gå långt och har stor potential. Dessutom gick han med på att skriva ett långt av-

tal, säger Peter Mattsson.

Vad det är för avtal vill Mattsson inte gå in närmre på. Men att det handlar om ett proffskontrakt är givet.

–Han kommer inte att jobba, säger Mattsson diplomatiskt.

En orsak till varför Kuismala inte fick förlängt avtal var IFK:s strama budget. Men om Ochieng är ett billigare alternativ än Kuismala vill Mattsson inte svara på.

Samtidigt som Ochieng skrev på för klubben blev det även klart att målvaktstränaren **Kari Niskala** fortsätter i

IFK. I ett pressmeddelande skriver IFK Mariehamn att de tror att Ochieng kommer att "utvecklas till en ännu bättre målvakt under Kari Niskalas vingar".

Dessutom kan det vara aktuellt med fler nyförvärv. Peter Mattsson har den senaste tiden suttit i flera förhandlingar. Både med den nuvarande truppen och med spelare utifrån. Några namn vill han i nuläget inte nämna.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Krönika / Johan Larsson

IFK Mariehamn valde den billiga varianten

När IFK Mariehamn i tisdags gick ut med att **Antti Kuismala** inte fick förlängt kontrakt höjde många på ögonbrynen. Kuismala har varit en populär spelare i klubben och stått för stabila insatser i målet. Dessutom är han alltid trevlig och ödmjuk. Om det är andra orsaker än rent ekonomiska som ligger bakom är det inte bara konstigt utan dessutom lite dumdrigt. Om jag ska dra det till sin spets.

Willis Ochieng har under hösten ersatt Antti Kuismala på ett alldeles utmärkt sätt. Bortsett från några enkla misstag i början har han varierat

stabil spel med ypperliga räddningar. Chansningen gick verkligen hem. Att han dessutom fick fortsätta stå även när Kuismala var tillbaka visar på stöd från **Pekka Lyyski**.

Men det är fortfarande en chansning.

Ochieng har under hösten spelat på ren inspiration utan några som helst krav. Till våren kommer allt fler krav ställas på honom. I nuläget är det osäkert om han kan leva upp till dessa. Även om svensk fotboll håller betydligt högre

klass än finsk är det skillnad mellan division II och Tipsligan. Det går inte att komma ifrån.

Men det går heller inte att förbise Ochiengs insatser i IFK.

Frågan är då om Kuismala hade varit ett bättre alternativ. Rent spelmässigt borde fördelarna ha varit fler. För att vara målvakt är Kuismala inte gammal, han känner till spelarna och kan kommunicera med dem. Att rädda bollar kommer många gånger i andra hand.

Men förmodligen kommer pengarna i första hand.

Det borde inte vara någon hemlighet att Kuismala hade varit betydligt dyrare att behålla än Ochieng. Även om **Peter Mattsson** inte vill kommentera något. Och är det detta

valet stått mellan, om det är lönekurven de tittat på och inte spelarna, då förstår jag beslutet.

För en liten klubb som IFK är det klokt att hålla hårt i slantarna. Varje euro måste värderas högt och en billig spelare är en bra spelare. Om jag ska fortsätta dra saker till sin spets.

Peter Mattsson säger att valet mellan Kuismala och Ochieng är det svåraste beslut han någonsin tagit. Jag förstår honom. Tidigare har dessutom **Mikael Granskog** sagt att IFK ska ta de kloka besluten. Inte de enkla.

I valet mellan två likvärdiga målvakter valde de den billiga varianten. Det var dock inget enkelt beslut.

Men jag hoppas innerligt att det var ett klokt beslut.

"Daja" förnekar rykten

■ **FOTBOLL.** I onsdagens Expressen stod det att **Daniel Sjölund** kan vara på väg bort från Djurgården.

Efter hans bästa säsong för klubben är det många utländska klubbar som rycker i honom.

Men till Nyan säger han att det inte är något att kommentera.

– Jag har ingen aning var det kommer från.

Sjölund har kontrakt med Djurgården till den sista december 2009. (jl)

Avancia flyttar till större lokal

■ **MOTION.** Nästa år flyttar Avancia Sportcenter från sina lokaler i hotell Arkipelag till Aluwoods lokaler på Neptunigatan.

– Den nya lokalens yta är nästan 1400 kvadratmeter att jämföra med dagens 500 kva-

dratmeter, säger **Peter Meklin**, innehavare av Avancia Sportcenter.

Preliminärt bedöms verksamheten starta i de nya lokalerna senhösten 2008 och bedrivs i nuvarande lokal till dess. (jl)

Tipsa **SPORTEN**
dygnet runt

Tel 0457 324 4444

nyan.ax

Replik angående Föglötunnel

■**Lennart Isaksson** och **Danne Sundman** har bemött min insändare med kritiska synpunkter på tunnelprojektet. En kort replik till herrarna.

Isaksson har rätt i att tunneln inte kommer att bli Europas längsta. Världens längsta landsvägstunnel är Laerdalstunneln i Norge med 24,5 km. Nästlängst är St. Gotthardstunneln med 16,9 km. (Källa:Wikipedia). Båda tunnlar har mötande trafik och kan därför inte anses speciellt säkra.

Sveriges längsta landsvägstunnel är Södra länken i Stockholm, 4,5 km. Sundmans påstående att det skulle vara säkrare att färdas i en undervattenstunnel än på vanlig väg är förvånande. Isaksson nämner hastighetsbegränsning och omkörningsförbud som säkerhetshöjande faktorer. När har detta hindrat folk från att köra för fort eller köra om på olämpliga ställen?

Vid Öresundsförbindelsen har man stora problem

med bilister som kör över 150 km/tim i tunneln där gränsen är 90 k m/tim. (Källa: Sydsvenskan) Det finns dock en åtgärd som kan vara till hjälp, nämligen ett kraftigt mitträcke, som hindrar omkörning och hindrar mötande från att komma över på fel körbana.

Trafikintensiteten påverkar naturligtvis också olycksrisken, men den viktigaste punkten jag försökte framhålla, nämligen riskerna vid en brand,

kvarstår. All erfarenhet visar att i en tunnel är överlevnadsmöjligheten vid en brand mycket dålig. Därför måste det finnas en separat nödtunnel om tunneln skall kunna betraktas som säker. Ett annat problem är farligt gods.

Till slut, är det inte bättre att ge arbete och lön åt skärgårdsbor än att göda banker och storbolag?

Jan Grönstrand

► LEDIGA PLATSER

Vi söker en

serviceman

gärna med branschvana. Ordinarie anställning. För mera info kontakta Kaj tel 23 400

RÖR DET RÖR RÖR DET...

BOMANSON & CO

Vikingagränd, tel. 23 400

► LEDIGA PLATSER

Vid Kyrkby
högstadieskola
lediganslås:
**Ett lektorsvikariat
i matematik och fysik**

Vikariatstiden beräknas pågå fr.o.m den 13.12.2007 och till den 6.6.2008 med eventuell förlängning.

Upplysningar: Rektor Gerts Friman, tel 018-328711 (tj) eller 0457-5267483.

Ansökan skall vara skolkansliet tillhanda **senast den 19.11.2007, kl 15.00** och inlämnas under adress: SÄHD k.f, Box 5, 22151 JOMALA.

Jomala den 1.11.2007
Förbundsstyrelsen

► LEDIGA PLATSER

Ålands Telefonandelslag äger och driver det trådbundna telenätet på den fastäländska landsbygden och i Vårdö kommun. Som hälftenägare i Ålands Mobiltelefon Ab deltar vi aktivt i utvecklandet och driften av mobiltelefonnätet GSM-Åland.

Till vårt nya kontor i Jomala Prestgården by söker vi en

medarbetare

vars huvudsakliga uppgifter blir:

- växeltelefonistuppgifter,
- kundbetjäning i vår telebutik,
- handhavande av telefonkatalogens gula sidor,
- vissa kontoristuppgifter.

Vi ser fram emot Din ansökan **senast 16 november 2007.**

För eventuella frågor kontakta Stefan Olofsson, tel 41053.

Ålands Telefonandelslag
PB 22, 22411 Godby, tel. 41053

Hur förbättra för pensionärer?

■**Valet är** förbi för denna gång och tidningarna har blivit betydligt glesare vad gäller insändarlöften för de ”fattiga”.

Kort innan valet var det fler insändare med uträkningar hur man skulle hjälpa studerande och de med låga pensioner. För att förbättra situationen för till exempel den sistnämnda gruppen lovades högre bostadsbidrag och större utkomststöd.

Nu har jag några frågor. Hur gynnar det dem som bor i eget hus? Gör några uträkningar nedan:

Utgifter per månad	
Olja	170.-
El	79.-

Vatten-avlopp	32.-
Mise	25.-
Försäkringar	30.-
TV och antennutgifter	26.-
Mobil och dator	17.-
Tidning	19.-
Telefon	25.-
Summa utgifter	423.-

Om man drar bort denna summa från inkomsterna = 850 euro per mån. återstår 427 euro och det kan verka mycket. Det utgör ändå bara knappt 14 euro per dag och till utgifterna tillkommer:

Eventuella medicin- och läkarkostnader.
Mat och eventuella kläder
Resor - buss och annat

Presenter eventuellt hårvård reparationer och nödvändig nyanskaffning en myckenhet diverse som behövs i ett hem.

Inkomster: netto pension månad 850 euro bostadsbidrag 0 utkomststöd 0

Då undrar jag - hur kan de pensionärens situation förbättras som bor i eget hus? Måste de flytta till hyreslägenhet för att få någon hjälp? Är det inte meningen att man skall kunna bo i sitt eget hem så länge det är möjligt?

Undrande och frågande pensionär

Grelsby gård till folket

■**Replik** till **Bernt Randelin**.

Vad är egentligen priset för Finström och hela Åland att inte anlägga en golfbana i Finström? Den frågan är minst lika viktig att ställa.

Som förtroendevald ser jag den sidan. En stor del av Ålands näringsliv står bakom satsningen, företagare i Finström m.m står beredda att satsa i olika projekt, arbetsplatser skapas, utredningar har gjorts som entydigt säger att en bana i Finström och på den tilltänkta platsen är den bästa.

Du nämner också styckningen av Grelsby gård, hälften av marken är redan utstyckad, var kommer den mark du besitter ifrån? Och

varför gå åt en familj när flera är inblandade? Familjerna har inte bett om detta, fråga dina partivänner hur denna fas av golfföljetongen startade.

Sen ser du en stor potential för framtidens turister, har du varit i kontakt med dom tilltänkta ägarna av gården för att utveckla denna potential eller är det bara tomma ord. Jag vet att familjen du går åt är öppen för seriösa förslag ,och vad beträffar kräftfisket går det säkert att ordna. Tåget går nu ska vi vara med.

Loffe Johns

P.S. Grelsby gårds historia är mörk, låt den gå tillbaka till folket den en gång roffades ifrån.

Ring direkt till redaktörerna

Harriet Tuominen	528 464
Annika Orre	528 450
Jan Kronholm	528 466
Ulf Weman	528 442
Maj-Len Lindholm	528 449
Karin Erlandsson	528 467
Anna Björkroos	528 463
Kiki Alberius-Forsman	528 451
Anders Sims	528 455
Malin Tillström	528 478
Mårten Sundberg.....	528 453

Nya Åland
☆☆☆

Riksnytt

Fortumledning i inkomsttoppen

**HELSINGFORS. Direk-
törerna i energibolaget
Fortum belade nästan alla
topplatser i då skatteför-
valtningen på torsdagen
presenterade listan över
de finländare som hade de
största förvärvsinkoms-
terna i fjol.**

Fortums vd **Mikael Lilius** var överlägsen etta med förvärvsinkomster på 11,3 miljoner euro.

Nokias förre koncernchef **Jorma Ollila** var tvåa med 6,2 miljoner euro.

Fortumdirektörer hitas också på platserna 3-6, det vill säga direktörerna **Tapio Kuula, Juha Laakso-
nen, Mikael Frisk** och **Timo Karttinen**. På tionde plats finns ettan bland kvinnorna, Fortums kommunikationsdirektör **Carola-Teir Lehtinen**, med förvärvsinkomster på 3,5 miljoner euro.

I fråga om kapitalinkomster gick topplatsen till Henrik Martin Morelius dödsbo, som hade kapitalinkomster på 26,8 miljoner euro. Dödsboet sålde mark i Esbo i fjol. (FNB)

Nya namn toppar kapitalinkomsterna

**HELSINGFORS. Listan
över de som hade de
största kapitalinkomsterna
i fjol toppas av nya namn.**

Aatos Erkko, som är storäga-
re i mediakoncernen Sanoma WSOY och som har toppat listan de senaste åren, föll nu ner till tredje plats med sina 17,4 miljoner euro.

De största beskattningsbara kapitalinkomsterna, nästan 26,8 miljoner euro, hade Hen-
rik Morelius dödsbo i Esbo. Tvåa på listan är fastighetsin-

vesteraren **Heikki Soini** från S:t Karins med nästan 18,4 miljoner euro.

Bland de tio främsta på listan över kapitalinkomsttagare finns **Risto Siilasmaa** som är storägare i datasäkerhetsbola-
get F-Secure. Han förtjänade 13,7 miljoner euro.

I fjol fanns det totalt elva personer som hade beskattningsbara kapitalinkomster på över elva miljoner euro. På tiondeplatsen ligger ålänningen **Harry Sjöblom**. (FNB)

Dags för söndagsöppet igen

■**HELSINGFORS.** De stora butikerna får igen ha söndagsöppet från och med veckoslutet. Alla butiker får ha öppet på söndagar mellan klockan 12 och klockan 21 under november och december. Det enda undantaget är fars dag den andra söndagen i november.

Den säsong som nu startar är årets viktigaste för butikerna. I fjol omsatte julhandeln cirka 800 miljoner euro.

Enligt lagen får alla butiker ha öppet också från maj

till augusti, men allt fler konsumenter vill att söndagsöppet ska vara tillåtet året om. Också Förbundet för finsk handel understöder detta medan facket är avogt inställt. Kyrkan vill inte heller att butikerna ska vara öppna på söndagar.

Bestämmelserna om söndagsöppet gäller inte kiosker, servicestationer eller butiker i glesbygdsområden. Också butiker med en yta på högst 400 kvadratmeter får ha öppet på söndagar året om. (FNB)

Sverige bad om ursäkt

■**STOCKHOLM.** Svenska utrikesdepartementet bad på tisdagskvällen Finland om ursäkt för lufrumskränkningen tidigare på dagen. På högkvarteret för den svenska försvarsmakten sade man till FNB att planet som kränkte finskt luftrum hade startat i Uppsala och flugit ut över Östersjön.

Enligt högkvarterets förklaring kränkte ett av svenska staten ägt flygplan finskt luftrum

mellan klockan 10.24 och 10.28 svensk tid cirka 40 kilometer söder om Åland. Högkvarteret ville inte uppge orsaken till kränkningen.

Det svenska högkvarteret har informerat Sveriges regering om utrikesdepartementet om kränkningen. Enligt vad FNB erfar har utrikesdepartementet beklagat det skedda och bett de finska myndigheterna om ursäkt. (FNB)

Snö i söder under veckoslutet

■**HELSINGFORS.** Snöfall väntas i södra och mellersta Finland under veckoslutet, meddelar Meteorologiska institutet. Nederbördsområdet rör sig österut och både snöfall och regn väntas. Längre norrut blir det bara snö.

Det kan falla mer än tio centimeter snö på vissa håll i söder. Snöfallet väntas avta under lördagskvällen, då nederbördsområdet ska försvinna mot Baltikum.

Oktober var varmare än van-

ligt, speciellt i norr. Regnmängden var ungefär som vanligt, men torrare på vissa håll. Nästan all nederbörd var vatten.

Vattennivån i sjöar och vattendrag är högre än snittet i öster och norr, uppger Finlands miljöcentral. På platser där det regnat mindre än normalt har nivån redan börjat sjunka.

Grundvattennivån har också varit högre än vanligt. Dessutom har ytvattnet i sjöarna varit varmare än vad som är vanligt för årstiden. (FNB)

TV-programmet

fredag 2 november

**7.00 Gomorron Sve-
rige** [12242181]
Med nyheter, väder,
sport, ekonomi, kul-
tur och fördjupning från soffan.

10.30 UR-program [6575289]
13.00 Rapport [12005]
**13.05–13.35 Små grytor har
också öron (R)** [388840]
15.00 Videokväll hos Luuk (R)
[94949]
16.00 Argument (R) [50505]
Debattprogram.
17.00 Rapport [82227]
17.10 Gomorron Sverige
[2413685]
Sammandrag från morgonen.
17.55 Plus (R) [75918]
Konsumentmagasin.
18.25 Niklas mat (R) [89111]
Matlagningsprogram. Del II
av 12.
18.55 Helgmålsringning
[8935666]
19.00–20.00 Bolibompa [7550]
19.00 Hotell Kantarell [11]
19.30
Fåret Shaun [42463] **19.35**
Häxan
Surtant [419173]
20.00–20.30 Bobster [95]
20.00 Barda [95]
20.30 Rapport [66]
21.00 Doobidoo [64289]
Musikalisk frågelek. Del 9 av 12.
22.00 Seriestart: Isprinsessan
[53173]
Svensk kriminalserie från 2007.
I Fjällbacka hittas Alexandra
Wijkner död i ett badkar. Vem
har mördat henne och varför?
I rollerna: Elisabet Carlsson,
Niklas Hjulström.
23.00 Martirros flamenco
[93531]
Flamencokonsert från 2006.
23.50 Seriestart: Levande föda
[6941482] Svensk thrillerserie
från 2007. För tio år sedan för-
svann Mirandas storsyster. I
rollerna: Pia Öljansdotter, Mia
Höglund-Melin.
0.35 Rapport [6555715]
0.45 Kulturnyheterna (R)
[6551999]
0.55 Svensson, Svensson (R)
[7488154]
1.25 Grottesco (R) [8393816]
1.55 En riktig människa
[3361357]
FILM Danskt drama från 2001.
I rollerna: Nikolaj Lie Kaas,
Clara Nepper Winther, Susan
Olsen.
3.25–8.00 SVT24 [46939425]

**10.00–16.40 24 di-
rekt** [33232869]
10.00 Interpel-
lationsdebatt
[8018956] **12.00** Hjärnans dag
(R) [78054647]
16.40 Veronica Mars (R)
[3609463]
17.25 Tjajkovskijs sexa (R)
[955685]
18.20 Nyhetstecken [8279550]
18.30 Oddasat [65821]
18.45 Uutiset [2599918]
18.55 Regionala nyheter
[9783463]
19.00 Aktuellt [79005]
19.15 Go'kväll [500579]
Magasin. Middagsvärd är fest-
fixaren Micael Bindefeld.
20.00 Kulturnyheterna [25208]
20.10 Regionala nyheter
[4273918]
20.30 Närbild (R) [5983]
Intervjuserie. Gäst är Michael
Nygvist.
21.00 Guernica [27260]
K special. I år är det 70 år se-
dan terrorbombningen av den
baskiska staden Guernica då
hundratals civila dog. Franco
beordrade tyska plan att under
tre timmar bomba Guernica.
Staden blev helt förstörd och
många oskyldiga civila dog.
Picasso målade sin tavla Gu-
ernica fem dagar därefter och
tavlan ställdes ut på världsut-
ställningen i Paris samma år.
22.00 Aktuellt [45145]
22.25 A-ekonomi [7258024]
22.30 Säsongstart: Musikbyrån
[5127] Musikmagasin. Del 1 av
6. Tio år efter att brittpopen
dödförklarades har ett ok lättat
från de engelska artisternas ax-
lar. I My Space-generationens
England gör artister som Lily
Allen en uppdaterad variant av
det som engelsmän alltid gjort
bäst.
23.00 Sportnytt [82550]
23.15 Regionala nyheter
[9104918]
23.25 The wire [8206314]
Amerikansk kriminalserie från
2006. Del 8 av 13. Corner boys.
Den nyttillträdde borgmästaren
Tommy Carcetti studerar staden
polisarbete på nära håll.
**0.25 Studio 60 on the Sunset
Strip (R)** [8654970] Am drama-
serie från 2006.
1.10–1.40 Gunnels gröna (R)
[6947785]
Trädgårdsmagasin.

7.30 Beverly Hills
[2251753]
8.25 Home and away
[4656173]
9.55 Montel Williams show
[7963482]
10.50 Våra bästa år (R) [5961550]
11.40 Oprah Winfrey show (R)
[6449753]
12.30 Rachael Ray [1457444]
13.25 Momento [7837173]
13.50 Våra bästa år [6704869]
14.40 Oprah Winfrey show
[1323937]
15.35 Cityakuten [3349550]
16.30 Nanny [803734]
17.00 Missing [582024]
17.55 Hidden palms [3793004]
18.50 Ensam mamma söker (R)
[8660208] Svensk realityserie
från 2007.
19.50 Update [3227145]
Nyhetssändning med väder.
19.55 Allt för byn [9557550]
Svensk realityserie från 2007.
20.55 Grannfejden (R) [2923173]
Svensk dokumentärserie. Uffe
Larsson Siljerot och sambon
Jenny Lantz har en bitter fejd
med sina grannar på andra si-
dan vägen.
21.55 Update [9809531]
22.00 Extra extra! (R) [931956]
Svenskt underhållningspro-
gram från 2007. Kvällens
laguppställningar: Lagkapten
David Batra tar sig an Henrik
Dorsin och artisten Linus
Wahlgren.
22.30 Hannibal [56319666]
FILM Amerikansk thriller
från 2001. Efter att ha rymt från
mentalsjukhuset gömmer sig
doktor Lecter i Florens i Italien.
Hemma i USA är ett av hans
offer, Mason Verger, ute efter
hämnd. I rollerna: Anthony
Hopkins, Julianne Moore, Gian-
carlo Giannini.
1.05 Drakens förbannelse
[1960661]
FILM Amerikansk dokumen-
tär från 1993. Om kampsportle-
ganden Bruce Lees liv och död.
2.45 Jamie Kennedy [2976593]
Am komediserie från 2003-04.
3.15 Jamie Kennedy [6433999]
3.40 The lone ranger [4419715]
FILM Am västern från 2003.
Luke blir allvarligt skadad, hans
bror ihjälslagen. I rollerna:
Chad Michael Murray, Natha-
niel Arcand, Anita Brown.
5.10 Los Lopez [6579680]
5.35–6.00 Los Lopez [6560932]

**6.30–6.50 Äntligen
hälsa – yoga**
[5254482]
6.50 Nyhetsmorgon
[50260591]
11.00 Nyheterna [771956]
11.05 Efter tio [1514519]
12.00 Nyheterna [872024]
12.05 Efter tio, forts [2373956]
12.30 Jackpot [1488314]
13.25 Hem till gården [843531]
13.55 Nyheterna [7872096]
14.00 Trav: Dagens rätt [460043]
14.30 Nya tider (R) [445734]
15.00 Doktorn kan komma (R)
[950686]
15.50 Nyheterna [4542753]
15.55 Dawson's Creek [3882647]
16.45 Kung av Queens (R)
[4685869]
**17.15 Tredje klotet från solen
(R)** [5629173] Amerikansk kom-
ediserie.
17.40 Will & Grace (R) [207956]
18.05 That '70s show (R)
[697395]
18.35 Deal or no deal (R) [453258]
19.05 Keno [3835482]
19.10 Deal or no deal (R) [690821]
**19.30 Ekonominyheterna och
vädret** [356821]
19.45 Lokala nyheter och väder
[768821]
20.00 Nyheterna [919734]
20.30 Postkodmiljonären
[918005] Lotteri- och fråge-
sportprogram.
21.00 Idol 2007 [993956]
Svenskt underhållningspro-
gram från 2007. Del 20 av 25.
Även 4/II.
22.30 Fredag hela veckan
[938869] Svenskt humorpro-
gram. Även 4/II.
**23.00 Nyheterna, sporten och
vädret** [628685]
23.25 Idol 2007 [6827289]
23.40 Fredag hela veckan
[1334005] Svenskt humorpro-
gram. Även 4/II.
0.15 Jordan, rättsläkare
[9527311] Amerikansk kriminal-
serie från 2007.
1.05 Presidio – brottsplatsen
FILM [1969932] Am thriller
från 1988. I rollerna: Sean Con-
nery, Meg Ryan.
2.50 Bamboozled [32719932]
FILM Amerikansk drama-
komedi från 2000. I rollerna:
Damon Wayans, Savion Glover,
Jada Pinkett Smith.
5.10 Singel [5295777]
6.00–6.40 Lättlagat (R) [6803951]

**6.00 X3M: God mor-
gon med A-laget**
**10.00 Ramp om his-
toria**
10.30 Zon5: Station T (R)
**11.00–11.30 En mobbningsfri
skola (R)**
16.40 Arkivpärlor (R)
17.14 Kortnytt
17.15 Zon5: Station T (R)
**17.45 Buu-klubben: I Mu-
mindalen**
18.15 Tv-nytt
18.30 Obs
**19.00 Strömsö mat med Mi-
chael och Matias**
Matlagningsserie. Del I av 10.
Michael och Matias jobbar på
färfarm i Vörrå. Väl hemma på
Strömsö tillreds middagen på
stranden.
**19.30 Seportaget: Minsta
möjliga våld (R)**
Ju mer man sysslar med våld
desto mer börjar man avsky
våld. Textat. Repris från I/II.
20.00 Tv-nytt
20.20 Sportnytt
**20.25 MGP – Melodi grand
prix 2007**
Den finska uttagningen. Här
avgörs vilka två låtar som får
representera Finland i Oslo.
21.55 Mäklarna
Svensk dramakomediserie.
Del 9 av 12. När allt går åt sko-
gen kan det bara bero på dålig
karma. Kaj och Vilma får
förlita sig till horoskop och
spåkonster för att ledas in på
den rätta vägen.
22.25 Cleo
Svensk dramakomediserie.
Del 26 av 27. Claes är bortrest
och Frank håller ställningarna
på kontoret.
22.55 Live från Abbey Road
Brittisk musikserie. Vi be-
söker den berömda inspel-
ningsstudion Abbey Road i
London. Del 4 av 12. Dr John,
LeAnn Rimes, Massive At-
tack. Även 3/II.
**23.45 Dokumentären: En ny-
start i livet**
Dokumentär. Om Puri, en
före detta narkoman som sut-
tit elva år i Spanskt fängelse.
0.30 Oddasat
0.45–1.30 Eftersnack
Smart snack – och en och
annan banalitet – om veckan
som gått med Magnus Lon-
den och Jeanette Björkqvist.

**Se
det
med
egna ögon!**

På webben och IPTV

www.24.ax

**TV ÅLAND
INFOKANALEN**

Diggiloo må du tro!
Höstens glada överraskning:
En sommarhälsning i sång och
musik från Eckerö. Diggiloo del I.

På kvällen kl 20 över
Smedsbole, MCA och IPTV.

ÅLANDS RADIO 91.3.MHZ
6.45–10.00 Gomorron. Programledare:
Kjell Brändström. **6.50** Beträktelse. Av
Elspeth Randelin. Även 20:40. **6.55**
Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålands-
nytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt.
9.02 Musikaletten: Världsmusik. **9.30**
Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag
lyssnar vi till den sista delen av sagan
om Källan, skriven av Hjalmar Bergman
och uppläst av Astid Olhagen. Veckans
samtliga avsnitt sänds i dag 12:30.
10.00–14.00 Mittpådan. Programle-
dare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt.
11.30 Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00**
Aktuellt. **12.10** Evenemangstips. Även
18:15. **12.15** Kulturen. Även 17:45
och söndag 9:15. **12.30** Sagostunden.
Samtliga avsnitt av sagan om Källan,
skriven av Hjalmar Bergman och uppläst
av Astrid Olhagen. Veckans samtliga
avsnitt representeras. **13.00** Ålandsnytt.
13.03 Veckans gäst. Programledare
Tom Wiklund. Även lördag 13:00. **14.00**
Ålandsnytt. **14.03–16.00** Firarmix.
Programledare: Uffe Andersson. Ring
direkt till programmet 17855, messa
0457-0017855, faxa 26520. För-
handshälsningar: Ring 26 060, e-posta:
firarmix@radiotv.ax, postadress PB 140
22101 Mariehamn. **15.00** Ålandsnytt.
15.03 Firarmix fortsätter. **16.00** Aktu-
ellt. **16.10–17.45** Åland i dag. Program-
ledare: Camilla Karlsson. Nyhetsmagasin
med reportage, intervjuer och debatter.
17.00 Ålandsnytt. Även 19:00. **17.45**
Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03**
Ålandsnytt. Även 20:00. **18.06** Musik.
18.15 Evenemangstips. Repris. **18.20**
Musik. **18.30** Gäst i Gomorron-studion.
Repris från Gomorron. **18.40** Musik.
19.00 Ålandsnytt. Från 17:00 **19.10**
Åland i dag. Från 16:15. **20.00** Ålands-
nytt. Från 18:03. **20.03** Åland i dag.
Från 17:10. **20.40–20.45** Beträktelse.
Repris. **5.30** Musik.

Se det med egna ögon!

www.24.ax

5.55 Ettans morgon-tv
[11270444]
9.15 Livet i Ballykissangel
[4088173]
10.05 Nöjesrävarna [3122395]
10.30 Kungskonsumenten
[8208]
11.00 Tv-nyheter [14482]
11.05 Tillbaka till Aidensfield
[9924482]
12.00 Dagens rubriker [59395]
13.00 Tv-nyheter [52983]
13.05 Prima Studio [380208]
**13.35 Nationallandskap:
Borgå** [4888192]
13.45 A-talk [1169802]
14.30 Läkarna [1192]
15.00 Tv-nyheter [58208]
15.05 Diagnos: Mord [2062395]
15.55 Ordboken [9557005]
16.00 MOT [3937]
**16.30 En sann historia: Sin
mors son** [1314]
17.00 Tv-nyheter [74208]
17.05 Tillbaka till Aidensfield
[683956]
18.00 Tv-nyheter och väder
[3531]
**18.30 Naturstund: Vi mangus-
ter** [55918] Konsten att leda.
Whiskers' plundringståg till
fiendeboet får ett snöpligt

slut.
**18.55 Waterloo Road
– skolliv** [684685]
Den nya terminen kommer
med en ny tvistefråga. En rik
investorare vill investera i
skolan men kräver vissa för-
måner i gengäld.
19.50 Hemhamnen [1551424]
Tomi och Saara Suoniemi
levde hockeyliv i Stavanger
i Norge i fem år. Gäster hos
Jaakko Selin är även noska
backhoppningslandslagens
tränare Mika Kojonkoski,
och Marketta Luutonen som
har fördjupat sig i norska yl-
letröjor.
20.30 Tv-nyheter och väder
[53579]
20.55 Sportrutan [5854078]
21.00 A-zoom [43]
21.30 The Libertine [5163043]
FILM Brittisk drama från
2004. I rollerna: Johnny Depp,
John Malkovich, Samantha
Morton, Rosamund Pike.
23.20 Tv-nyheter [4737376]
23.25 Tyst vittne (R) [6878463]
0.55–1.05 Euronews [6788661]

6.00 Dolt ord [94918]
7.00 Frägespel [49444]
8.00 Tellus-frågesport
[7443314]
8.50 Gänget och jag [7267598]
9.15–10.35 Regionala nyheter
[7709604]
10.35 Hjärtan i brand [2933821]
11.00 Öl, kvinnor och tegel!
[73442]
**12.00 En utlandsfinländare
berättar** [1482]
12.30 Den rätta frågan [6531]
13.00 Livscyklar [7260]
13.30 Fiskedrag [7647]
14.00 Gympa: Street Dance 1
[8376]
**14.30 Ögonvittnet: Charme-
rande rasben** [6395]
15.00 Monsterstallet [32937]
15.50 Derrick [4381260]
16.50 Livets nödtorft [4351289]
17.00 Postis Per [4918]
17.30 Lilla tvåan [7005]
18.00 Den rätta frågan [79024]
18.25 Hjärtan i brand [5278685]
Fiskeskrönor.
18.50 Tv-nyheter [2507937]
19.00 Regionala nyheter
[94314]
19.10 Sportrutan [5267463]
19.15 Tvåans höstväder

[5264376]
**19.20 Kame-
ran går
runt** [756376]
19.40 Vid lägerelden [381802]
**20.10 På riskgränsen: Gigan-
tiska byggen** [5666111]
Faktaserie om världens mest
utmanande byggprojekt. Hoo-
verdammen.
21.00 Fatta micken [23685]
**21.50 Tv-nyheter, väder och
sport** [9572376]
**22.05 Den hårda lagen: Speci-
alenheten** [3576227]
Risk. Ett litet spädbarn tas
med ilfart till sjukhuset men
avlider där. Dödsorsaken vi-
sar sig vara överdosering av
kokain, men hur hade drogen
kommit in i barnets kropp?
**22.50 Eurodeckaren: Rosa
Roth** [570734]
**0.20 Tv-spelet OK – den rätta
frågan** [2786945]
2.00 Tellus-frågesport
[4534222]
3.00–4.00 Sudoku [4545338]
4.00 Mikämikä-tpeli [4554086]
5.00 Sudoku [4525574]

6.25 Godmorgon Finland
[56980550]
9.10 Vad ska vi äta i dag?
[1945821]
9.15 Hollyoaks [8676918]
9.45 Bildspelet [3063869]
10.30 Emmerdale [351821]
Brittisk dramaserie.
11.00 Nöjesnytt [904032]
11.10–13.20 Köpkanalen
[1363314]
14.25 Syster och syster
[2421260]
14.50 TOP5-frågesport
[293289]
15.20 Kevin Hill [3480289]
Tillit på prov.
16.15 Matstället (R) [776192]
16.30 TOP5-frågesport [175463]
17.00 De vackra och de djärva
[705208]
17.25 Vad ska vi äta i dag?
[9364376]
17.30 Emmerdale [186579]
Brittisk dramaserie. Clow-
nens dag.
18.00 Storstädning [187208]
Den brittiska dokusåpan med
städagenierna Kim Woodburn
och Aggie MacKenzie gör
rent i Storbritannien.
18.30 Bostadsmarknaden

[195227]
Råd och tips till byg-
gare, inredare, repa-
ratorer och husköpare.
19.00 Sjuans nyheter [618173]
**19.15 Kauppalehtis ekono-
miska nyheter** [488550]
19.25 Dagens väder [6941395]
19.30 Dolda liv [293208]
Finsk dramaserie.
20.00 Bästa bantaren [902579]
21.00 Shark [526173]
Hemligheter.
22.00 Tians nyheter [457024]
22.20 Resultatrutan [1935531]
Dagens idrottshändelser i
sammandrag.
22.30 Keno [801686]
22.31 Noidat [109461753]
0.45 Sanning eller myt
[6470048]
Levande begravnen. Förutom
att Jamie blir levande be-
gravnen, undersöker man om
coladrycker verkligen kan
användas så mångsidigt som
det påstås.

1.45–1.55 Nöjesnytt [6474203]

Nyankortsvinnare:
**Gunn Breider
Mariehamn**
Vinner en Sverigelott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Tack akuten. Har alltid fått den hjälp jag behövt och det utan dröjsmål. Ni är väl värda en kopp kaffe!

MESSARE

Elandelslaget tar ansvar Saltvikskvinnor!

■ **Kommentarer** till **Nina Fellmans** ledare i Nya Åland den 1 november

I diskussionen med **Ulf We-man** inför artikeln i tisdagens tidning berörde jag frågan med Ulf om vad som innefattas i ordet politik. Det är klart att alla samhällsfrågor är politiska men min avsikt med att säga att vi inte för politik inom bolaget var att ÅEA är ett privatägt bolag och besluten inom ÅEA är inte beroende av politiska partigrupperingar eller via val invalda politiker. Ulf frågade mig inför artikeln om det inte hade betydelse att de åländska riksdagskandidaterna vid senaste riksdagsval var emot kärnkraft. Mitt svar till den frågan var nej, det hade ingen betydelse inför beslutet.

I **Finland** har man satsat på kärnkraft som en del i energianskaffningen, så sent som för ett par år sedan togs ett sådant beslut inför byggandet av Olkiluoto 3:an. Finlands befolkning genom riksdagen har alltså ansett att Finland kan ta ansvar för de frågeställningar som Nina nämner

i ledaren, till exempel har riksdagen gett bolaget Posiva i uppdrag att hantera avfallsfrågan.

I Finland ägs energiproduktionen till stor del av enskilda energibolag och ÅEA har tagit ett strategiskt beslut att arbeta i den riktningen. Dessa två frågeställningar har varit de viktigaste grunderna inför beslutet om satsningen.

Miljö- och energifrågor har ökat i aktualitet, behovet av att hejda den globala uppvärmningen kräver ansvarstagande energibeslut. EU strävar till betydligt högre andelar förnyelsebar och koldioxidfri kraftproduktion. Till den delen är Skandinavien föregångare men det räcker ändå inte, mer skall till. Även om EU:s målsättning om 20 % förnyelsebar energi år 2020 uppnås så skall resterande 80 % produceras av annan energiproduktion.

Finland kommer inom de närmaste decennierna att ta flera av de äldre kraftverken ur bruk på grund av åldern. Det krävs mycket ny kraft. Det kommer att krävas en

bred satsning på nya och på olika former av produktionsslag. I detta arbete kommer kärnkraften att ha en betydelse även framåt. På samma sätt som ÅEA tar ett ansvar för miljön genom att sträva till förnyelsebar energiproduktion genom vindkraft så kan man också med fog ifrågasätta om det är ansvarstagande att inte delta i ett kärnkraftsprojekt i ett land med hög teknologisk kunskap.

Det är alltid lätt att ta okontroversiella beslut och låtsas som om Åland är oberoende av påverkan på och från omvärlden.

Själva beslutet att delta togs av ÅEA den 13 september. Det var dock Fennovoimas beslut att samordna informationen för alla de ca 60 deltagande bolagen i Finland. Beslutet i sig omfattar deltagande i planeringsskede utan förpliktelse att men med en möjlighet att gå vidare. Planeringsskedet tar ca 2 år och därefter kommer riksdagen att välja vilket bolag, Fortum, TVO eller Fennovoima som

får ansvaret för förverkligandet. Det kommer att finnas flera naturliga möjligheter för andelsägarna att anförä sina åsikter och vi välkomnar de diskussionerna. Det är viktigt att basera beslut på kunskap.

I **Finsk** Energiindustris undersökning 2006 om kärnkraft i Finland svarade 43 % att den kan byggas ut, 29 % ansåg nuvarande nivå vara bra, 6 % hade ingen åsikt och 23 % ville minska andelen. Det finns alltså en stark opinion i Finland för kärnkraft.

Ålands Elandelslag
Jan Wennström

Jan Wennström argumenterar för kärnkraft. Det får han göra, men det är viktigt att påpeka att det är en diskussion som borde komma före ett beslut att satsa på en energiform som är farlig och som också smutsar ner. Den diskussionen har inte förts bland Ålands elandelslags abonnenter.

Nina Fellman
chefredaktör

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Hej 0457 det har du väl märkt förut med traktorer, inte är det så noga med varken last eller lyse! Du vet svärgerpolitiken håller man hårt på. **040.**

■ ■ Maria du mobbar dina ungar xD **0457.**

■ ■ Den dag Ålcom låter mig få fiber slår jag er alla men då är jag så senil att jag inte vet om det. **040.**

■ ■ Skärgården ska få gratis eller billigt abonnemang av fiber medan vi andra ska betala dyrt, surt sa räven. ADSL suger och går ej att kallas bredband. **040.**

■ ■ ADSL och kabel-tv är inte framtidens teknik så låt. MCA gå i konkurs. Att pumpa mera pengar i bolaget är bortkastat. **040.**

■ ■ Eckerölinjen blir nog aldrig mer vad den var under Jalles tid! **0457.**

■ ■ Hallå alla i homodebatten! Jag tycker det är självklart att homopar ska få adoptera, de är fan också människor! Det är så j...a rasistiskt att behandla homosexuella annorlunda! Turigt nog så säger lagen att homoöuella får adoptera. **Mvh män-niskorätsaktivisten.**

■ ■ Tack akuten. Har alltid fått den hjälp jag behövt och det utan dröjsmål. Ni är väl värda en kopp kaffe! **0400.**

■ ■ Hannes min pussgurka i 7D! Hoppas du gillar mig med! **7an.**

■ ■ Jag är en hemlig beundrare. Men är du singel, Johan i KHS 7B? Lav Ya! Puss. **Lilla Jag.**

■ ■ Tack alla killar på Mariehamns räddningsverk för 3 lärorika dagar. Längtar redan tillbaka. **Mvh pryon.**

■ ■ Svenskt bredband 200Mbit/s för 229 kr i månaden och ingen anslutningsavgift, sug på den om du kan. **040.**

■ ■ Saknar någon sin svanslösa grå svartrandiga katt, den vistas i Norrsunda, ring **040 721 4818.**

■ ■ Ni som pratar om svindyra Ålcom, har ni ens tittat i prislistan för de andra? De tre största i Finland är alla dyrare än Ålcom för 8 mbps och 24 mbps... **040.**

■ ■ Sluta upp med era glöpfasor när att köra rally på Delängsvägen i Sund med era dynglass, tänk på att det finns både människor och djur på denna väg. Sakta farten innan något måste hända först. **0457.**

■ ■ Moderatledaren Fredrik Reinfeldt har blivit av med sin högra hand! Nu blir det att hålla sig med vänstern! **0457.**

■ ■ Blyg kille: lämna mobilnummer hos Nyan och du får svar :-). **X**

8Fack. Många smarta har redan förstått detta. **Sopis.**

■ ■ Vad menar du med ditt mess? **Sophie.**

■ ■ Är det någon som har funderat på varför naturen har skapat oss så att det krävs en man och en kvinna för att det ska bli barn? Kanske det finns någon mening med det? **0457.**

■ ■ Sjukhusets kläder ser ut som en vidrig konstspya från 80-talet. **Dysåland.**

■ ■ Bara ett mail till Viking Line och ombokningen var fixad, tack för bra service. **0457.**

■ ■ Om rutan flög av är det ju knappast sockerbetsans fel! **Syftningsfelet.**

■ ■ Svart kattpojke, ca 10 veckor gammal, upphittad på Stenhuggarvägen på Klinten. Låter det som din kisse? **Ring Ålands Djurskyddsförening på 0457 342 4850.**

NYANS ROS

...till **Benny** och **Annika** för hemleverans av kex ända till dörren. sådana vänner ska man vara glad att ha. Hoppas det fixar sig med de extra 10 kilona. Tre kexätande hundar med matte och husse.

...till **Gunnar B.** som röjer och gör snyggt och fint åt oss i Västernäs.

■ **De nordiska** nationalkommittéerna för UWC (United World College) möttes i Helsingfors den 29-30 September 2007. Ett av diskussionsämnena var Ålands minskade deltagande i rödakorsgymnasiet Red Cross Nordic United World College.

Det självstyrda öriket Åland har varit en drivande kraft ända sedan rödakorsgymnasiet startades 1995. Landskapsregeringens representanter närvarade vid det högtidliga öppnandet av RCNUWC år 1995 och Åland spelade en aktiv roll i gymnasiets förhandlingar också med det finska utbildningsministeriet, före skolan startades. Åland räknas som ett eget land i RCNUWC.

Från och med år 1995 skickade Åland, i likhet med Färöarna och Grönland, varje år en ny elev till RCNUWC. År 2004 skar landskapsregeringen ned platserna till en ny elev vart annat år. På Färöarna och Grönland har självstyrelsemyndigheterna ansett projektet så viktigt att man fortsättningsvis skickar en ny elev varje år, ibland två.

Gymnasiet har 200 elever och över 70 nationaliteter. Skolan är den enda nordiska i hela världen och den enda med stark koppling till Röda korset. Det finns flera elever från mindre bemedlade områden och Ålands bidrag hjälper i förlängningen också dessa elever att få

då, när kommunstyrelsen och de kommunala nämnderna ska tillsättas.

Du kvinna som nästa gång blir tillfrågad om att ställa upp i politiska sammanhang, tveka inte, utan gå med och påverka för din egen och kommande generationers skull. Ofta kan och vet kvinnor mycket mer än de tror sig om.

Och du som den här gången inte vågade eller ville rösta på en kvinna, tveka inte nästa gång, utan dra ditt strå till stacken för att fördela samhällsmakten jämnare mellan män och kvinnor. Tveka inte heller att kontakta oss om du vill diskutera något kommunalt ärende de här fyra kommande åren. Det går bra att ringa oss eller kontakta oss via www.liberalerna.ax

Vi hörs av!

**Gunilla Blomroos
Gerd Danielsson
Silvana Fagerholm-Sjöblom
Carina Jansson
Leena Lindqvist**

Åland i Red Cross Nordic United World College

en utbildning. Ålands roll och närvaro på skolan är så viktig för skolan, att vi hoppas på ett fullt deltagande från landskapsregeringens sida.

Landskapsregeringen budgeterade för en åländsk elev för 2007-2009 och vår förhoppning har varit att landskapsregeringen skulle budgetera för en ny elev också för 2008-2010. Åland har haft flera elever som märkts och hörts - de har hållit presentationer inför hela skolan om Åland. Vi hoppas verkligen att Åland bestämmer sig för att delta fullt ut i Red Cross Nordic United World College igen.

Med bästa hälsningar

Mikito Takada,
Ordförande för UWC:s Nationalkommitté i Finland,
Dan Brändström,
Ordförande för UWC:s Nationalkommitté i Sverige
Bente Anfinsen,
Internationell kontakt för UWC:s Nationalkommitté i Norge
Camilla Bredholt,
Ordförande för UWC:s Nationalkommitté i Danmark
Súni Vinther,
Ordförande för Färöarnas Röda Kors, medlem av UWC:s Nationalkommitté på Färöarna.
Stefan Simonsen,
Ordförande för UWC:s nationalkommitté på Åland

HÄLGE

ZITS

”En knäckfråga blir slutligen hur kommunerna i längden skall kompenseras för en ny, högre och permanent utgiftsnivå.
RALF FRIBERG I VÄSTRA NYLAND OM VÅRDLÖNERNA

Inga Heller

Kiki Alberius-Forsman

I damernas värld

De är så nätta och så fnittriga och så färgstarka. Tre kvinnor i fotsid siden står i Pressbyråkiosken på Arlanda. Asiatiska kvinnor i turkos och orange och mycket klirrande glitter i öron och halsgröpar. Bredvid står en storväxt rufsig dam med portfölj, skotska kanske, så en blond tjej med världens kortaste kjol och svarta strumpbyxor – nordiska kvinnor har ju alltid enfärgat tråkigt i svart eller grått – och så en dam så storväxt som bara amerikanska damer kan vara, i en ljusgul collegetröja med tryck från något sportlag eller möjligen universitet. Alltså ljusgul! Tidningsförsäljerskan är en mörkögd skönhet med diamanter i näsvingen.

Nu slår det Inga Heller: Lustig! Vi är bara kvinnor här. Just nu. Tänk om det på hela Arlanda bara skulle finnas kvinnor. Färgstarka, väldoftande, glittrande, vänliga, eller för all del stressiga, barska, kompetenta.

Men i vart fall. Hur skulle det kännas om flygplatsen plötsligt bara befolkades av kvinnfolk?

Hur skulle det kännas om hela världen bara befolkades av kvinnor?

Ja, ursäkta, vi kan det där om den lilla lilla skillnaden... Men ändå.

När en kvinna planerar en resa verkar hon glömma två saker: Det finns andra kvinnor i världen. Och det finns andra turister i världen.

Låt se, du tar bussen till flyget – en kvinna kör. Piloten är kvinna – Inga Heller har flugit inrikesflyg en gång där piloten otroligt nog bar det underbara namnet **Johanna Örn**. All personal – kvinnor. Taxichauffören är kvinna. Hotellets personal består av enbart kvinnor. Alla som tar emot och river biljetter, som säljer och köper, som serverar och serverar: alla är kvinnor.

I katedralen finns folk från världen alla hörn, just det, bara kvinnor. I hissen upp till utsiktstornet; bara kvinnor. På konserten, på badstranden, i mataffären, på internetcaféet. Överallt tjejer, tanter, damer, kvinnfolk.

Ursäkta nu alla karlfolk. Men detta tankeexperiment väcker lust. Lust till mer parfym, fler örhängen, mer färg och stoltthet. Mer vänlighet och, varför inte, mjukhet. Och kanske en anings lust att ta för sig av nånting. Nånstans.

Andra känslan är trygghet. Den kvinna som promenerar på en storstadsgata en kväll blir inte vettsskrämd av ett gäng personer, fyra fem sex sådär, ur lokalbefolkningen, strosar mållöst ut från en park om dessa personer är kvinnor – och inte män. Mållöst strosande grupper av män väcker instinktivt rädsla hos en västerländsk kvinna. Antagligen kan det kallas för fördomsfullt. Men så är det. Man tycker ju att folk som är på hemmaplan borde ha viktiga saker att göra.

Visst finns det kvinnliga ficktjuvar och kvinnliga banditer av olika slag. Men en sak är säker. De är inte många.

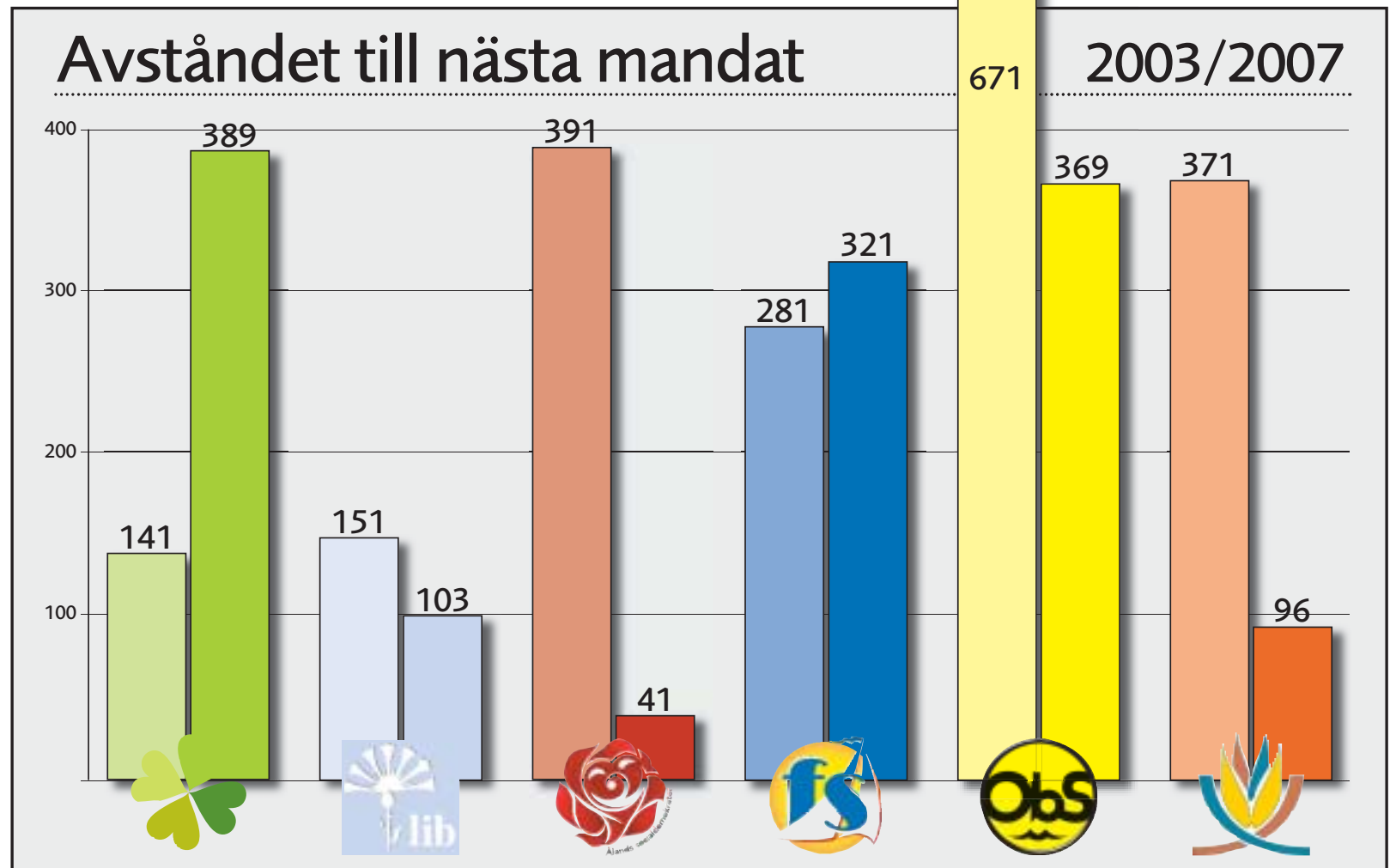
Tredje känslan som strömmar emot i detta tankeexperiment är glädje: Världen är faktiskt damernas. Också.

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Rösterna, de små avgörande detaljerna

Röststaplar. Så många röster hade behövts för ett mandat till.

Grafik: MONICA FOGELSTRÖM

Vi vet hur valet gick, hur många mandat respektive parti har fått. Det räcker för de flesta av oss. Men antalet mandat säger inte allt.

Vardagen har kommit för det nyvalda lagtinget. Det blir ny tobakslag i rasande fart för att stoppa snusböterna, det blir budgetbehandling och i anslutning till det skall det författas finansmotioner.

Men innan vi lämnar valet bakom oss kan det finnas orsak att titta på siffrorna en gång till.

Med hur få röster kan man väljas in, är en fråga som brukar dyka upp efter varje val. "Alliansen" vann, varför bildar inte den regering, har vi fått läsa på insändarplats. Varför får inte de obundna vara med, de gick framåt, har vi också fått läsa. Med mera.

Man kan väljas in utan att få en enda röst. Om man är uppställd på en lista som drar så mycket röster att det räcker till också den sista på listan så blir man vald. Vi röstar på politisk gruppering eller kandidater uppställda av en valmansförening. Det parti som får mycket röster får också många invalda. De personliga rösterna anger enbart i vilken ordning man väljs in från respektive lista.

"Alliansen" vann ett mandat om man räknar ihop centern, de frisinna, de obundna och Ålands framtid. Men det räckte uppenbarligen inte för att ta fram avtalet ur kassaskåpet. Väljarna gav ett väldigt tydligt besked; alliansen är inte första alternativet.

Att de obundna inte är med har helt säkert flera förklaringar. Ideologiskt ligger gruppen betydligt närmare de frisinna och Ålands framtid än centern och framförallt liberalerna. Och glöm inte att gruppen i tiden bröt sig ut från centern.

Vi vet hur många mandat respektive parti fick i valet. Vi vet att det skedde delvis stora föränd-

ringar. Men inte fullt så stora som det ser ut. Eller tvärtom, större.

Socialdemokraterna tappade hälften av sina platser i lagtinget. Men bara 35 procent, drygt en tredjedel, av sina röster. Det är mycket, väldigt mycket, men det är inte hälften.

Centern fick nu 4,3 procent mer röster än i valet 2003. Men mandaten ökade med 14,3 (ett mandat)!

Röster och mandat följs inte alltid åt.

Diagrammet här intill kan eventuellt förklara något för så kallade kalenderbitare. Det visar hur nära eller långtifrån respektive parti var att få ett tilläggsmandat i valet 2003 respektive nu. Centern hade 2003 behövt 141 röster till för ett åttonde mandat. Liberalerna 151 röster.

Socialdemokraterna tog då det sista mandatet och hade behövt nästan 400 röster till för att ta sitt sjunde. Full pott där alltså. De frisinna och obundna var i valförbund. Ett första tilläggsmandat hade gått till de frisinna för knappt 300 röster medan 671 röster hade gett också de obundna ett mandat till. Ålands framtid låg den gången också långt från tilläggsmandat.

I år tog centern full pott, det vill säga det sista mandatet av de 30 och låg långt från ett nionde mandat. Liberalerna, som ökade med tre mandat, låg faktiskt inte väldigt långt från ytterligare ett; drygt 100 röster till hade gett elva mandat. Socialdemokraterna var som synes snubblande nära ett fjärde mandat. Och Ålands framtid hade ett tredje mandat nästan inom räckhåll.

Med bara små förskjutningar kunde socialdemokraterna ha fått ett mandat mindre senast, ett mera nu, gått från fem till fyra. Inget speciellt med det. Trots röstraset.

Ålands framtid tog nästista mandatet senast. Kunde alltså med små förskjutningar ha gått miste om det. Och kunde med en aningen större förskjutning nu, 91 röster, ha fått sitt tredje mandat. Men utåt har ingenting som helst hänt.

Ett valresultat är inte matematiskt exakt eftersom man väljer in hela människor, det går inte med halvor eller tredjedelar. Det i sin tur betyder också att det blir överlopsröster inom varje parti, röster som inte behövdes för att få in det antal som valdes men som inte räckte för ytterligare ett mandat.

Och så ännu en sak. I årets lagtingsval fanns 245 kandidater. Av dem fick drygt 70 färre än 10 röster. 30 procent av kandidaterna fick 3 procent av rösterna.

Varje röst är viktig. Men skulle just de här rösterna inte ha funnits med i valet om partierna hade ställt upp något färre antal kandidater? Lagen tillåter visserligen varje parti att ställa upp 90 kandidater. Det skulle i år ha blivit 540 totalt. Så en viss återhållsamhet kan man se. Misstanken är emellertid att den återhållsamheten beror på att man inte lyckas övertala flera att ställa upp.

Orsak att titta på lagen så småningom?

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.

Medlem av Tidningarnas förbund.

Kontrollerad upplaga 2006: 7.279 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN

Uppgårdsvägen 6

Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)

Nyhetstips: Ring, skicka SMS

eller MMS 0457 323 4444

e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och

administration: fax (018) 23 450

Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten

tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga

tider telefonsvarare.

Nya Åland: tfn 23 444 vard kl

8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig

utgivare: Nina Fellman

tfn (018) 528 441

nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Ulf Weman

tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds

tfn (018) 528 465

arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Maj-Len Lindholm

tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm

tfn (018) 528 466

kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström

tfn (018) 528 478

sport@nyan.ax

ANNONSANDELNINGEN

Delice Lindegren

tfn (018) 528 457

annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann

tfn (018) 528 447

stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand

tfn (018) 528 443

prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab,

Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER

1.1.2007

Fortlöpande helår..... 164 €

halvår..... 88 €

kvartal 45 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag

Eller text & mindre annonser

Annonser större än 600 mm

Färgannonser

Månd fre kl 12 tor kl 14 tor kl 14

Tisd mån kl 12 fre kl 14 fre kl 14

Onsd tis kl 12 må kl 14 må kl 14

Torsd ons kl 12 tis kl 14 tis kl 14

Fred tor kl 12 ons kl 14 ons kl 14

Lörd tor kl 14 tor kl 12 tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.

Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade

med tillstånd av Lantmäterverket.

© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

TURLISTA 17.9 – 20.12 2007			
M:HAMN 01.50 1) → 08.00/09.00 1) → 12.55 L 11.00 3) → 17.00/18.30 2) → 23.20 L	ÅBO	M:HAMN 12.55 L → 17.00/18.30 2) → 23.20 L	
M:HAMN 23.55 → 09.55/17.00 → 04.15	H:FORS	M:HAMN 04.15 → 09.55/17.00 → 04.15	
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck, bilj. försälj. ej kan garanteras			

- 1) Charter 10–11.11 och 22–26.11. Ring för mera info!
- 2) Charter 11–12.11
- 3) Charter 12.11 avg. 11.50 Långnäs

TALLINK

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

ÅRSKORT 10€!

Ger rabatt på restor till Tallinn, kom in så berättar vi mera!

18.00 – 00.50 → 01.00 – 10.00
10.00 – 05.00 ← 04.50 – 18.00

Torggatan 14, tel 16 711, www.tallinksilja.fi
Check-in senast 30 min. före avgång

STADSBUSSEN

Allhelgonatrafiken

FREDAG 2.11
slutar trafiken 18.00, ej kvällstrafik

LÖRDAG 3.11
ingen trafik

RÖDE ÖRM

Tel 0457 5244 551

Turlista t.o.m. 6/1 2008

OBS! Lokala tider

Från Eckerö			
Alla dagar		13.30	18.30
Fredag-måndag	8.30	13.30	18.30

Från Grisslehamn			
Alla dagar	10.00	15.00	
Torsdag-söndag	10.00	15.00	20.00

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via City-terminalen. Från Stockholm ① Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willys) kl. 8 och 13 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. **Extra turer fr. Eckerö:** 18/10 kl. 8.30, 6/12 kl. 8.30 och 26/12 kl. 8.30. **Extra turer fr. Grisslehamn:** 5/12 kl. 20.00

EJ trafik 24-25/12 samt 31/12 kl. 18.30 och 1/1 2008 kl. 10.00

ECKERÖ LINJEN

Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax

BIRKA PARADISE

Alla dagar

M:hamn 10.00 → Sto 15.45

Sönd-tisd 18.00 → M:hamn 02.00

Onsd-lörd 18.00 → M:hamn 03.30

BIRKA CRUISES

Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

DEN STORA PREMIÄREN
med bl.a Eva Rydberg

Avresa 24.11

Pris: 97€

SUNDOVISTS RESOR

Bussplan, tfn 22 570 info@sundqvists.com

ÅLANDSTRAFIKEN 20.8–31.12.2007

Mariehamn–Kapellskär, Kapellskär–Mariehamn

TRAFIKEN INSTÄLLD TOM 22.11

Med anledning av detta vill vi särskilt lyfta fram avgångarna kl 01.10, 04.35, 10.15, 14.25 från Åland–Stockholm. Från Stockholm–Åland vill vi gärna tipsa er om avgångarna kl 07.45, 16.45, 18.00, 20.10

Vänligen kontakta Viking Lines resebutik för alternativa avgångar, tel 26 211

ÅLAND–STOCKHOLM dagligen			ÅLAND–FINLAND dagligen		
ÅLAND	STOCKHOLM		ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30		03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40		14.25 M	19.50	
10.15 M 2)	15.30		23.45 M		10.00
14.25 M	18.55		14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45		01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45		04.25 M		17.30 3)
07.45 M	18.00 2)				
03.20 L	20.10				

2) Reservation för charteravgång. Reservation för charteravgångar, kontakta vår resebutik för info. 3) Julkryssning med annan avgångstid, kontakta vår resebutik. Jultrafiken: kontakta vår bokning!

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg. kl 07.00 och 08.00) före ord. avg. Transfer Mariehamn (Storag. 2)–Långnäs 1 timme före avgång, även Långnäs–Mariehamn, 12 EUR/person.

M=Mariehamn L=Långnäs
Boka alltid din resa!
VIKING LINE
Storagatan 2, tel 260 11, bokn. 262 11
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI!

DAGLIG LASTBILSTRAFIK
till och från Åland. Tel. 24 111

SAMTRANS

FREDAG 2 NOVEMBER 2007

| dagens ålänning | | vädret | | dagens rätt |

“Vi säljer mest rosa ljung”

Inför alla helgons dag är det full rusch för florist **Tiina Zetterman** från Jomala Kalmarnäs som är anställd vid Sandåsens blomsterhörna.

– Jag vet inte hur många kransar och gravdekorationer jag gjort, många år det, kanske ett 40-tal.

Vad säljer ni mest av?

– Ljungen går mest, speciellt den rosa. Den milt färgade, rosa eller vita, håller hela vintern också. Det verkar fler och fler ha upptäckt och uppskatta. Det finns också i en mera grant röd variant och dessutom blå.

Hur tidigt börjar du göra dekorationerna?

– De går inte att göra hur tidigt som helst, ett par veckor i förväg kan man börja.

Vad består de av?

– Det är ofta tallris, silkesblommor och olika fröställningar eller kottar. Men man ska inte ta till för mycket, så de blir övergordade.

Kransar då?

– Jo, det går mycket. Vi har bara ett par kvar nu.

Och ljus?

Florist på jobb.
Inför alla helgons dag har Tiina Zetterman mycket att göra. Hon har knutit gravdekorationer med silkesblommor, kottar och fröställningar sedan ett par veckor tillbaka.

– Jo, många köper det när de är här. Då är de på väg till kyrkogården. De traditionella levande ljusen är mest populära. De brinner i tre eller fem dygn.

Vad tycker du om Hallo-ween-firandet?

– Vi koncentrerar oss på allhelgona. Det andra firandet stör inte mig.

Är allhelgona en av de mest arbetsamma helgona för er?

– Julen är ju värst. Alla hjärtans dag jobbar vi också väldigt

mycket. Men sen kanske den här helgen kommer.

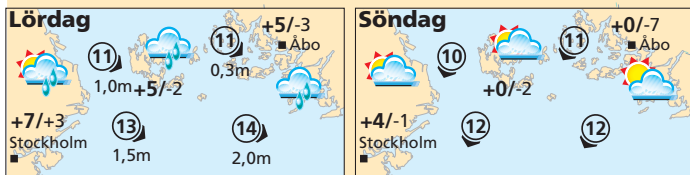
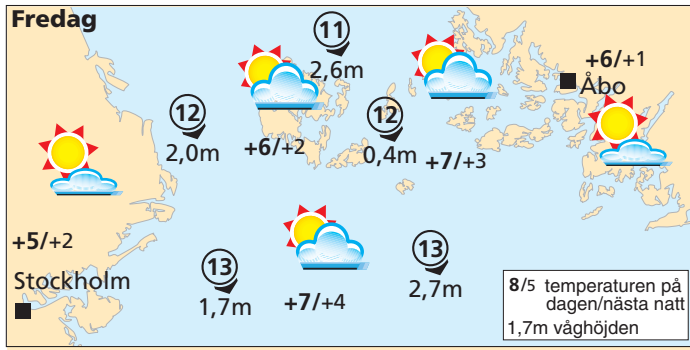
Vad tycker du man ska köpa till far på fars dag?

– Ge far en Ödlesköld. Det är en rolig och vacker krukväxt.

Vem får din hälsning?

– Jag hälsar till min mamma **Toini Zetterman** i Lemland Flaka.

text & foto
KIKI ALBERIUS-FORSMAN
kiki@nyan.ax
tfn 528 451

I går kl 14

	temp.	moln.
Jomala	11	☀
Åbo	+9	☁
Helsingfors	10	☁
Stockholm	13	☁

temp. vind m/s

Nyhamn	10	NV	7
Märket	10	VNV	7
Kumlinge	10	NV	8

Vattenståndet i går kl 14

Föglö	+9 cm	Åbo	+20 cm
-------	-------	-----	--------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:04	16:42
Helsingfors	7:45	16:22
Stockholm	7:09	15:53

Max/min temp. 25.10 - 1.11. klo 8

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+9,8	28.10.	+0,8	31.10.
Åbo	+10,7	29.10.	+2,8	31.10.
H:fors	+10,9	29.10.	+5,1	27.10.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	-1	☀
Åbo	-3	☀
Helsingfors	-3	☀

Utomlands i går

	Köpenhamn	13	Paris	12
Oslo	-	Wien	10	
Bryssel	14	Madrid	16	
Berlin	10	Rom	14	
Moskva	+8	Aten	23	
London	16	Las Palmas	24	

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Saffransstjärter

Ris för 4 personer
2,5 dl matlagningsgrädde
1 msk kycklingfond
2 vitlöksklyftor - pressade
1 paket saffran (0,5 g)
rivet skal från 1 apelsin
1 burk kräftstjärter

Koka ris enligt anvisningarna. Häll resten, utom stjärterna, i en kastrull och låt ingredienserna koka ihop några minuter. Låt kräftstjärterna rinna av ordentligt. Lägg sedan ner dem i säsen och låt dem bli genomvarma. Smaka av. Servera med riset. En fräsch grönsallad med bröd blir bra inledning.

TIPSA 0457-313-4444 **MESSA 0457-323-4444** **RING 018-23444**

Hjälp oss bekämpa knarket!

Polisens tipstelefon

- Dygnet runt
- Anonymt
- Gratis

Tfn 08009-15 444

ARKIPELAG

Lunchbuffé
Fredag 2.11

Jägarschnitzel med stekt potatis, GH
Pasta med heta räkor, GH
Rotmos med quom, GL
Dagens soppa

Strandg. 31, AX-22100 M:hamn
Tel +358 18 24020
info@hotellarkipelag.aland.fi
www.hotellarkipelag.com

Följ vädret med Nya Åland

nyan.ax

NU FINNS

Ullthermo sockor

4€

Norska ullsockor

80% ull

10€

Vindtät mössa

15€

Underställ m.m.

Kingsgar'n

Godby. 21, tel 14 587, fax 19 587, e-post: knegarn@aland.net
Öppet: må-8-17, fr 8-16, lö 11-14

Think. Feel. Drive. SUBARU
– ALLTID 4-HJULSDRIFT –

Forester -08 NU I LAGER!

En kompakt SUV med sportbilsprestanda. Den permanenta 4-hjulsdriften och den låga tyngdpunkten ger extremt god framkomlighet och underbara köregenskaper

Standardutrustning Forester 2,0 X

Boxermotor på 153 hk, permanent 4-hjulsdrift, farthållare, klimatanläggning, CD-stereo, 4 airbags, Whiplash-skydd fram, hög-/lägväxel (vid mauell låda), automatisk nivåreglering, fjärrstyrt centrallås, elbackspegel mm mm

Pris från **31 900,-**

Sveriges mest felfria SUV enligt svensk bilprovning

Res-pris 18 900,-

Volkswagen Passat 2,0 Comfortline 4 d Sedan -03

Medkörd: 116 000 km

Fin-fin sedanbil med bra utrustning! Tex dubbla airbags, ABS-bromsar, ESP, antisladd, automatisk klimatanläggning, alu-sportfälgar, fullständig servicebok mm mm

Slumpas för 1 900,-

Nissan Pickup Diesel -89

Ålandssäld, dubbad vinterdäck, servicebok

ERbilab

Vikingagränd 1 A Mariehamn. Tfn 14750 GSM 0400 595 732

Öppet vardagar 10-17, lördagar 10-14

Nyhet!

NIBE

Värmande BRAS-KAMINER
nu hos oss!

Hus & Fritidscenter
Uppgårdsvägen 3, tel 14 554